

*Всі наші помисли та вчинки – це збіжжя,
яке дає врожай. І лише ти обираєш,
сіятимеш ти зерно добра чи зерно зла.*

Ніна Кімстач

ДАРИНА

ІНІЦІАЦІЯ

Рівне
видавець
Олег Зень
2017

УДК 78.071.2
ББК 63.3(4Укр)
К-734

Усі права застережено.
Забороняється без згоди автора використовувати
ідею або текст книги повністю чи частково

Кімстач Н.

Дарина. Ініціація : повість / Н. Кімстач. – Рівне : О. Зень, 2017. – 160 с.
ISBN 978-617-601-216-0

Дебютний прозовий твір рівненської письменниці Ніни Кімстач присвячений неординарній темі – впливу позарелігійних магічних практик на життя звичайної людини. Текст книги читається напрочуд легко, та таїть у собі чимало прихованих контекстів. Авторці вдалося донести до вдумливого читача свою ідею: лише справедлива, чесна насамперед перед собою людина може розраховувати на щасливе життя, на соціалізацію в нинішньому надзвичайно складному суспільстві.

УДК 78.071.2
ББК 63.3(4Укр)

ISBN 978-617-601-216-0

© Ніна Кімстач, 2017

Дарина

Мати Дарини Марія – дуже вродлива жінка – переїхала в село ще молодою та одинокою. Так склалося, що під кінець навчання в медучилищі дівчина втратила всіх своїх близьких. Одразу після отримання диплому Марія залишила галасливе місто і переїхала в сусіднє село, де вона не лише влаштувалась фельдшеркою, але знайшла і свою жіночу долю, і своє щасливе повноцінне життя, якого не мала в місті. Крім незвичайної вроди вона володіла знахарськими здібностями, які після одного дивного буревію лише посилилися.

Чутки про вміння Марії доволі швидко сягнули міста і навіть за його межі. Люди по її допомогу приїздили здалека.

Даринка з дитинства запам'ятала, що який би настрій у мами не був, як би не почувалася, до всіх вона виходила усміхнена, лагідна та уважна. І дівчинка не пам'ятала випадку, щоб мамина допомога не спрацювала. Коли Дарина піросла, вона якимось шостим відчуттям зрозуміла, що жахливий буревій і гігантська блискавка, які сталися в її далекому дитинстві, не були марними. Саме з того часу у хаті стало повно дивних старовинних книжок про трави, замовляння, про якихось мольфарів, характерників, магів та чаклунів. Мама ті книги ховала, не дозволяючи дитині торкатися їх. А позаяк дівчинка зростала слухняною, то їх і не чіпала. Та й поки Даринка була маленькою, лячно їй було від усіх цих таємниць.

Втім, так само, як і матуся, Даринка, коли піросла, стала виявляти неабиякий хист до трав і не лише до них. Тож мама помічала, що її донька має непересічні здібності. Ще малям Даринка виказувала любов до всього, що її оточувало. І все на світі любило її. Перші три роки до неї, ще до немовляти, у колиску весь час застрибувала кішка Муня. Її гнали звідтіля, та марно. При усякій нагоді кицька знову опинялась у колісці, спала в ногах, навіть намагалася вилизувати дитину. Муню знову й знову сварили, гнали, та коли вона, розумниця, припинила вмивати

Даринку, покинули з нею боротися. Коли дівчинка сп'ялася на ноги і стала впевнено крокувати, Муня від неї не відходила а ні на хвилину. Лише коли Даринку брали на руки і виходили за подвір'я, Муня двори зо два проводжала хазяїв, а тоді спинялася і довго навздогін тривожно нявчала. Та коли батьки з Даринкою поверталась додому, радості кицьки не було меж. І терлася, і нявчала, і муркотіла, і виюхувала. Турботлива мати, та й годі. Дівчинка відповідала Муні палкою взаємністю. Вона гладила кичціні пухнасті боки, щось на своїй дитячій мові лопотіла, повзала за нею по всій хаті, гралася і дзвінко сміялася на Муніні кумедні витівки.

Була у них одна дивовижна гра. Даринка сідала на підлозі, Муня вмощувалась навпроти дитини, і починалося циркове дійство: Даринка простягала до кицьки ручку долонькою доверху, а Муня клала на неї свою лапу. Даринка міняла руку, міняла лапу і кицька. Даринка піднімала рученятка догори – кицька ставала стовпчиком на задні лапи. Даринка нахилила голову – кицька робила теж саме. Даринка падала на бік – валилася киця. То були настільки дивовижні забавки, що батьки з тих витівок і ніяковіли, і реготали, не зводячи очей з цієї дивної парочки.

Коли Даринці виповнилося півтора року, батьки привезли з міста щеня лабрадора. Спочатку воно жило у хаті. Кицька страшенно його ревнувала до дівчинки, не зважаючи на те, що щеня мало що розуміло і майже весь день спало. Та й Даринку до нього не вельми підпускали. А коли песик трошки підріс, тато Сергій змайстрував собаці гарну теплу буди, і лахмань оселився у дворі. Лише тоді Муня заспокоїлась. І коли на подвір'ї до дівчинки лестився пес, Муня вже не кидалася на нього з бійкою, а просто намагалася відтерти собаку від улюбленої хазяйки і, настовбурчивши хвоста, обурено шипіла.

Песика назвали Тором. Коли односельці запитували, чому дали таке чудернацьке ім'я сільському собаці і що воно означає, мама з посмішкою пояснювала, що повне ім'я його – Сторож, а Тор – то його серце, тобто середина.

Тор теж став великим другом Даринки. Коли діти заходили до неї погратися, песик ганяв з ними м'яча, як заправський фут-

боліст. А коли мала хазяйка намагалася сама піти зі двору, – затягував її за сукню або штанці назад у двір. Скільки тих суконь зі штанцями він зіпсував своїми гострими щенячими зубами!

А як Даринка щеням керувала, то взагалі було окреме диво. Тільки-но дитина виходила на ганок, Тор уже був тут як тут, наче знав, якої миті вона вийде на ганок. Пес ставав на задні лапи і один раз голосно гавкав – вітався. А потім прожогом кидався кудись до чогось незвичайного, що він знайшов, гасав від хазяйки вперед і назад, наче запрошував дівчинку разом з ним подивуватись знахідці. Дитина йшла за Тором і він приводив її до якогось дивовижного жука, або до надзвичайно гарної гусені, або до мишачої нірки, до стиглого впалого яблука чи величезної соковитої груші. Мовляв, дивись, яка моя знахідка гарна і корисна, це для тебе...

Інколи дитина і щеня грали в доганялки, щоправда, більше Даринка бігала за Тором, ніж він за нею. Коли пес підріс, він став возити свою малу хазяйку на собі. А взимку катав її на санчатах.

А ще дитина розмовляла з Мунею і Тором, як з близькими друзями. І складалося враження, що тварини розуміють кожне її слово. Коли дівчинка говорила до них, ті уважно дивились на дівчинку, наче добре розуміли людську мову, і робили те, що вона наказувала. Коли Дарина просто називала їх на ім'я, кішка або пес бігли до неї, лестились, розважали дитину, як вміли, і не відходили, поки вона не казала: «Іди, погуляй». Із Тором Дарина, коли піросла та стала більш самостійною, ходила селом – до школи, у гості до дітей, до крамниці по хліб, взимку – кататися на санчатах. Муня була поряд, коли дівчинка допомагала по господарству, робила уроки, лягала спати.

Сусідка Ганя, дивлячись на цю дружбу, казала: «Бути Даринці дресирувальницею. До ворожки не ходити!».

Ні з Іванкою – Даринчиною старшою сестрою, ні з татком чи мамою дівчинки Муня і Тор такої тісної дружби не водили. Їх ідолом була маленька Даринка.

Ба, навіть із дітьми у Даринки були особливі відносини. До дворіччя доньки татко разом з сусідом – чоловіком тьоті Гані –

облаштували у дворі для дітлахів гойдалку, пісочницю, веселі драбинки, невеличкий місточок і мальовничу хатинку з лавами і столиком всередині.

І згодом так повелось: по неділях з церкви односельці йшли разом, заходили до Марії, дорослі трохи гомоніли про життя і розходилися по своїх подвір'ях, а їх малеча залишалася ще дві-три години побавитись у дитячому містечку гостинної господи.

Втім, не лише у вихідні, але й в будні на цей імпровізований дитячий майданчик охоче вчашали діти з села. Даринка до кожного бігла з радісним сміхом, одразу цілувала і тягла гратися. Звичайно ж, і діти відповідали їй взаємністю. Для неї не було поганих друзів. Іграшок ні у хаті, ні на подвір'ї не бракувало. Вистачало всім. Коли хтось з діток намагався відібрати у Даринки іграшку, вона легко її віддавала, заводила рученята за спину і усміхнено дивилася на веселу метушню задоволених дітлахів.

Окрім безмежної доброти навіть у дитинстві Даринка вміла ще й дивним чином впливати на дітей.

Якось батько, стурбований безвідмовністю дівчинки, завів розмову про це, та дружина заспокоїла:

– Не переймайся. Не таке вже наше дитя й беззахисне. Ти придивись лишень уважніше. Вона старша за всіх цих дітей разом узятих. Тому й не жалкує іграшок. Усе буде добре.

І татко згодом таки пересвідчився, що Даринка не просто безвідмовна і безмежно добра, але й певним чином навіть керує своєю метушливою галасливою компанією. Одного разу він споглядав таку картину.

Серед діток, які бігали до Даринки погратися, вчашав такий собі Василько – товстенький хлопчик з не дуже привітною вдачею. Тільки-но він з'являвся у дворі, то першим чином намагався відібрати у когось з дітей нову або найяскравішу іграшку. Вочевидь, Даринка це помітила і їй це не подобалось. Тому вона вирішила дещо виховати хлопчика. Після того, як він відібрав пожежну машинку у найменшенького тихого хлопчачка, другого разу – невеличку зовсім йому не потрібну ляльку у дівчинки, Даринка влаштувала декілька виховних сеансів для маленького нахаби.

Якось, коли Василько вчергове завітав до Даринки і відібрав різнобарвного м'якого папугу у дитини, юна господиня провела для нього перший урок гарного виховання. Вона пильно подивилась на Василька, який кинувся навтьоки з іграшкою. Не встиг хлопчик зробити і декілька кроків, як раптом впав буквально на рівному місці. Папуга був величенький, Василько впав прямо на іграшку, тому зовсім не забився. Він піднявся, схопив папугу і вже повільно пішов далі. Але через два кроки впав знов. А потім – ще раз. Після третього падіння хлопчик, напевно, про щось здогадався. Він піднявся і став уважно розглядати здобич. Звісно, нічого особливого в іграшці не було, але Василько обережно поклав її на траву і чемно попрямував до пісочниці.

Коли наступного разу Василько відвідав Даринчин двір, її татко уже був наготові і на лавці під черешнею непомітно спостерігав за донькою. Хлопчик роззирнувся, побачив в руках у сусідської дівчинки зеленого веселого динозавра і попрямував до неї. Сергій помітив, що Даринка теж уважно слідкує за Васильком. Товстунчик висмикнув динозавра з рук дівчинки і знову ж таки почав тікати. І знову впав. Цього разу він трішки забив коліно і одразу голосно заплакав. Даринчин татко підбіг до Василька, підняв його, обтрусив пил, подмухав на колінко і заспокоїв дитину. А коли після цього він глянув на свою доньку, та, наче нічого не сталося, бавилася з дівчатками, геть не звертаючи уваги на Василька.

Після цих двох випадків хлопчак, як і раніше, вчашав на дитячий майданчик до Даринки, але більше ні у кого іграшок не віднімав і не падав.

А одного разу стався ще один цікавий випадок, через який Даринчині батьки остаточно пересвідчилися, що їх дитина не лише безмежно добра, але, коли потрібно, може й доволі жорстко постояти за себе. До того ж у вельми дивовижний спосіб. Спочатку цей випадок їх дещо наполохав, та згодом лагідна доньчина вдача приспала даремні батьківські тривоги.

А було так. Якось надвечір, коли у дворі гралися діти, а дорослі присіли на ганку, балакаючи на свої дорослі теми і споглядаючи вовтузню малечі, біля подвір'я зупинилося дороге авто.

Звідти вийшла вишукана пані. Вона пройшла у хвіртку, розирнулася і помітила Даринку, яка, наче зачарована, відкривши рота, дивилася на незнайому вродливу тьотю. Жінка підійшла до неї, присіла, взяла дівчинку за руку і запитала:

– Як тебе звати, диво?

Дитина чемно відповіла:

– Далинка.

У тьоті було бліде обличчя і великі засмучені очі. Раптом дівчинка погладила сумну тьотю по руці і промовила:

– Усе буде добре.

Тьотя злегка зніяковіла, потім посміхнулася, поцілувала Даринчину ручку, встала і попрямувала до дорослих. То була матусина відвідувачка. Вона приїздила ще рази зо два, завжди чепурна, мовчазна і загадкова.

А через тиждень після останнього візиту гарна тьотя завітала знову. Бліде обличчя було усміхнене. Кремений водій дістав з багажника автівки безліч яскравих коробок і склав їх на лаві під черешнею. Одну ошатну коробку жінка урочисто вручила Даринці. У коробці серед рожевого шовку спала величезна лялька. Таку гарну і велику Даринка бачила уперше. Коли ляльку витягли з коробки, поставили на лаву і вона, відкривши ясні блакитні очі, проказала «мам-ма», Даринка від захоплення сплеснула долоньками, присіла перед лялькою, склала рученята під щічку і дивилась, дивилась, не зводячи з іграшки зачарованих оченят хвилин з десять.

Діти збіглися до дівчинки. Лялька була такою чепурною і ошатною, що нікому з них навіть на гадку не спало доторкнутися до неї. Ця красуня була наче жива істота, що прийшла до малечі з іншого світу. Звалася лялька Фея.

Потім Даринка сама урочисто занесла Фею у хату. Ця іграшка для дівчинки стала особливою. Вона відносилась до ляльки, як до рівні.

Фея спала з Дариною в одному ліжечку, тільки у власній шовковій оселі. Вони разом лягали і разом вставали. Під час сніданку, обіду чи вечері Фея поряд на стільці мовчки спостерігала за процесом. У двір Даринка виносила чарівну ляльку у коробці,

або ж вивозила у гарненькому ляльковому візочку, який мама Марія привезла з міста.

Лялька стала єдиною іграшкою, яку Даринка нікому не довіряла. І так одразу склалося, що всі – і дорослі і діти – прийняли це як непорушне правило.

Одного дня до їх господи після недільної служби завітало кілька односельців з дітьми. Даринка одразу побігла за лялькою, винесла її у коробці на подвір'я, поставила у затінок і приєдналася до дітлахів, які галасливо ганялися по дворі.

Серед діток, що найчастіше вчачали до Даринки, була така собі дівчинка Оксанка – худенька, тиха і млява. Іграшок вона чомусь не любила і майже не бавилася ними – ні своїми, ні чужими. В гостях у Даринки Оксанка більшість часу сиділа на гойдалці, споглядаючи метушню інших дітей. Скільки дорослі та діти не тягли її погратися з усіма, вона неохоче приєднувалась, а за декілька хвилин знову опинялась на гойдалці, мовчки спостерігаючи за жвавими друзями.

Оксанці дуже подобалась Фея. Усі бачили, що дівчинка не зводить з ляльки очей. От, і цього разу дитина дивилась на іграшку, як у гіпнозі.

Батьки Оксанки були добрими, працьовитими людьми. Та за багато уваги приділяли оковитій. У час, вільний від роботи, вони, зазвичай, були напідпитку. І виходило так, що за роботою їм було не до доньки, а у хмелю вони просто забували про неї, геть не помічаючи дитячої самотності.

Марії було жаль цієї недолюбленої дитини. І зараз вона із сумом споглядала, як Оксанка час від часу переводила погляд з дітей на ляльку.

Раптом дитина рішуче зістрибнула з гойдалки і попрямувала до Феї. Лише на мить вона зупинилась, озирнулась на малечу, захоплену веселою метушнею, а тоді підійшла до ляльки, і стала витягати її з коробки.

Марія полохливо схопила Сергія, який стояв поруч, за руку. Чоловік, услід за поглядом дружини, озирнувся, побачив Оксанку, тоді глянув на доньку.

Даринка стояла застигла і зібрана. Вона дивилась на Оксанку.

Та була спиною до дітей і не бачила та, вочевидь, і не хотіла нікого бачити, крім чарівної Феї.

На якусь коротку мить погляд Марійчиної доньки став зовсім не дитячим. Схиливши голову, вона продовжувала зосереджено дивитись на Оксанку. Сергій з Марією, як по команді, перевели погляд на Оксанку. Вона завмерла, притискаючи величезну і таку бажану іграшку до себе. Раптом її худенькі плечі здригнулись, за мить вона обережно поклала Фею назад у коробку, схилила голову і так пішла геть зі двору.

А Даринка знову, наче нічого не сталося, стала бавитись з дітьми. Дорослі, що були у дворі, нічого не помітили. Сергій подивився на дружину, але та задоволено хитнула головою.

Потім між батьками була розмова. Марія казала, що Даринка, безперечно, дитина незвичайна, та боятися цього не треба. Бо у їх дитини велике добре серце. І вона ніколи і нікому не заподіє лиха. Навіть, навпаки. Що означало оте «навпаки», жінка і сама не дуже добре розуміла, просто відчувала, та пояснювати не стала. Тільки проказала:

– Всьому свій час. Не переймайся, чоловіче, все буде добре.

Час від часу батьки Даринки і в подальшому ставали свідками надзвичайних здібностей своєї улюблениці. Вони помічали, що квіти, які з ранньої весни до паморозі стояли у простенькій вазі на тумбі біля дитячого ліжка, ніколи не в'яли. Вони поступово засихали, зберігаючи свої чарівні природні кольори і пахощі. Ці чудернацькі гербарії Дарина не викидала, а виносила у хлів та кидала їх у сіно. Марія була не проти.

Одного разу, коли Марія чистила картоплю і порізала пальця, чотирирічна Даринка, побачивши кров, підійшла і, заглядаючи їй в очі, співчутливо спитала:

– Боляче, матусю?

– Так, доцю, боляче, але то минеться, скоро загоїться.

Дівчинка турботливо подмухала на мамин порізаний палець, а потім накрила його своєю крихітною долонькою. Спочатку Марія хотіла прибрати її ручку з закривавленого пальця, але наступної миті відчула, як біль буквально по секундах зникає.

Вона з подивом подивилась на донечку, яка, нахиливши голівку, уважно дивилась на свою долоню, наче гіпнотизувала її. Кров швидко зупинилась, а рана за ніч майже повністю затягнулась.

Відтоді всі в родині знали, що з забоями, синцями, подряпинами і порізами потрібно іти до Даринки – вона і біль зніме, і кровотечу зупинить, і забій швидко вилікує.

Таких випадків, коли маленька Даринка проявляла свої лікувальні здібності, було за її дитинство безліч. Якось трохи підрісший Тор завів собі небезпечну розвагу: коли повз хату їхала машина, він вискакував на дорогу і обгавкував її, кидаючись майже під колеса. Таким чином песик намагався захистити господу від невідомих ворогів. І ось під час такого чергового дійства, його передня лапка втрапила під заднє колесо автівки. З жалібним скавчанням собака сховався в буді. В ці хвилини Даринка, наче відчула біду, стрімко вибігла з хати до свого чотирилапого друга. Марія вийшла за нею і все зрозуміла. Вона не раз бачила, як Тор атакує автівки. Покинувши справи, вона пішла за ветеринаром. А в цей час Даринка обережно взяла понівечену лапку до рученят і зосереджено застигла. За хвилину песик перестав скавчати. Ветеринар, коли прийшов, оглянув лапу і вражено промовив:

– Невеличкий перелом є, але дивно, що пес не скавчить, навіть коли я мацаю в місці перелому. Невже йому не боляче... Але цього не може бути! Він скавчав?

– Так, скавчав, – відповіла здивована Марія, – ще й як!

Спантеличений ветеринар наклав на лапу шину і пішов геть, а матуся, зрозумівши, що і тут без доньчиного чаклування не обійшлося, ще довго розмірковувала над її дивовижними здібностями, які вражали усе більше. Втім, аби не привертати зайвої уваги до Даринових вмінь, які з кожним роком проявлялись все більше і більше, односельцям ні матуся, ні татко, наче змовившись, нічого не розповідали.

Тор швидко одужав, дні через три гасав у дворі, ніби нічого не сталося. Тільки до машин на дорогу більше не вискакував. І став ще відданіше служити своїй всемогутній хазяйці.

Уже у першому класі Даринка здивувала й вчителів. Класний керівник Олександра Миколаївна, закохана у дітей, чуйна інтелігентна жінка, вже через декілька місяців запросила батьків дитини на співбесіду і приголомшила їх своєю промовою.

Вона казала приблизно те ж, що і Марія думала про доньку. Дарина – дівчинка незвичайної вдачі. Вкрай рідко буває, коли дитина вміє викликати до себе повагу і довіру одразу кількох десятків не схожих одне на одного дітей. Більше того, – й звичних до дітей вчителів. Виходить це у неї без будь яких зусиль, само собою. Це дорогого коштує. І свідчить про величезну недитячу внутрішню силу.

Олександра Миколаївна казала, що Даринка так вчиться, наче усе знає задалегідь. І пророкувала дівчинці непересічну долю. Даринка гарно малювала, співала, читала напам'ять вірші, вправно рахувала. Класна керівниця не перший десяток років працювала з дітьми, тож добре відчувала, що такою ідеальною звичайна дитина не буває. Її остання фраза запам'яталася Марії на все життя. Вчителька сказала: «Таких мудрих дітей я ще не зустрічала. І я добре розумію, що моєї уваги до неї замало. Та не розумію, чим я можу бути корисна цій дитині. Може згодом, зрозумію більше. Але зараз кажу вам: ця дівчинка подібна до ангела. Оберегайте її дужче за себе».

Навчання дівчинці, й справді, давалося легко. Однокласники її поважали, проте друзів серед них вона так і не завела. До неї охоче звертались за допомогою. Нікому Дарина не відмовляла. Завжди була уважна і лагідна. Ходила до дітей на дні народження, завзято приймала участь у всіх шкільних заходах, їздила з класом у походи. Та було у ній щось таке, що тримало однокласників від неї на відстані. Марію це доволі засмучувало. Але змінити цього вона, вочевидь, не могла.

Оксана

Вже дев'ятий рік Марія з Дариною жила без коханого татуся і старшої доньки Іванки, які загинули один за одним через нещасні випадки.

З маленької веселої дівчинки виросла струнка чорноока юнка із проникливим поглядом.

Ще з дитинства до Дарини прикипіла та сама тиха Оксана. Батьки її вчаділи у хаті під час пожежі. Оксана у ту страшну безрезневу ніч ночувала у дядька на іншому боці села. Звідти було ближче до школи, та й батьки останнім часом чи не кожного дня заглядали до чарки. Важко було дядьковій дружині дивитись, як дорослі люди занапащають своє життя, майже не звертаючи уваги на власне дитя, відтак часто забирала Оксанку до себе.

Пожежу в хаті тієї моторошної ночі загасили. Сусід вчасно помітив дим із квартирки і здійняв тривогу. Та господарі, втім, загинули.

З того часу осиротіла Оксана жила у дядька – брата мами. Хату потроху усією громадою відбудували заново, і вона чекала Оксанчиного повноліття.

Оксана так і зростала тихою, тендітною дівчинкою з великими сумними очима.

Вона не була такою ж вродливою і розумною, як Дарина. Але, обділена батьківською увагою і теплом, вона дуже добре відчувала людей, особливо вади або достоїнства їх душ. Щось у цій чутливості було незвично вразливе. Начебто, дуже різні, дівчата були схожі своєю несхожою незвичністю. Тому мало хто дивувався з їх дружби. Тим більше – Даринчина матуся. Вона розуміла і жаліла Оксану, і бувало, запрошувала її на обід або просто почаювати. Після загибелі батьків усі свята Оксана стала проводити у подруги. Коли на вулиці стояла негода, дівчинка зазвичай залишалась ночувати. Такі вечори для неї були наймиліші. Хурделиця або холодний осінній дощ навіювали чудернацький поетичний настрій. Оксана вдивлялась у морок пізнього вечора і стиха декламувала. Вона знала безліч віршів самих різних поетів. Та інколи читала свої, ба навіть складала на ходу. Дуже чуттєві та сумні. Дарина замріяно слухала.

Оксанчині двоюрідні брат і сестри не вітали доброзичливого ставлення до неї з боку їх рідної мами. Діти, як могли, стримували ревності. Та, вдавалося їм це не дуже добре. Дядько з

тіткою це помічали і розуміли, але вдіяти нічого не могли. Отож, ніхто особливо й не заперечував проти Оксанчиних учащань до Дарини.

Дружба дівчаток, як і вони самі, теж була не простою. Оксана ще з далекого дитинства відчула в Дарині величезну приховану, не дитячу силу. І чомусь була впевнена, що її місце – поряд з цією силою. Вона на все життя запам'ятала один випадок, який трапився з нею у ранньому дитинстві. Колись давно зовсім маленькою вона більш за все на світі хотіла побавитись з величезною невимовно прекрасною лялькою, яку Даринці подарувала гарна сумна жінка з міста. Оксанка довго не наважувалась наблизитись до ляльки. Єдина іграшка, до якої Даринка нікого не підпускала, була саме ця чарівна лялька на ім'я Фея. Вона ж і була тією єдиною іграшкою, яка на Даринчиному подвір'ї цікавила Оксанку.

Та у той день терпець дитині увірвався. Вона, впевнена, що Даринка, захоплена пустощами з іншими дітьми, нічого не помітить, наважилась підійти до Феї. Величезна і така чудова, лялька дивилась на дівчинку з коробки, вбраної рожевим шовком. Оксанка рішуче витягла красуню, притисла до себе і потонула у тонких пахощах, які йшли від ляльчиного вбрання. Дівчинку переповнила безмежна радість від того, що це неземне створіння нарешті опинилося в її міцних обіймах. Їй так не хотілося випускати Фею, вона нізащо в світі не розлучилася б з нею. Та раптом наче хтось поклав на її худеньке плече величезну важку руку. Першої миті маленькій Оксанці стало моторошно, а потім ніби чийсь голос у голові проказав: «Поклади!». Дитина, мліючи від страху, слухняно поклала ляльку у коробку і, нажахана, пішла геть, ні на кого не озираючись.

Прошли роки, перш ніж Оксана зрозуміла, що та рука і те слово у її голові належали Даринці. Тоді ж вона зрозуміла й те, що Дарина – незвичайна дівчинка і вона – Оксана – хоче бути завжди поряд з цією незвичайністю. Отже, буде.

Того випадку дівчата ніколи не згадували, але Оксана добре відчувала, що Дарина все пам'ятає. Просто не вважає історію з лялькою вартою розмови.

Розуміла Оксана й інше. Дарина – красуня і розумниця. Вона ж – сіренька мишка, яка тільки того й вміє, що декламувати і складати вірші. Їй дуже хотілося стати такою ж чарівною і кмітливою. Дівчинка сподівалась, що біля Дарини її також помітять, нею захопляться, до неї будуть промовляти добрі теплі слова. І сама вона, нарешті, стане комусь потрібною і не одинокою...

Мама

Школу Дарина закінчила з золотою медаллю. І все було б чудово, якби не мама. З певного часу Дарина стала помічати, що з мамою щось не те. Вона ставала все більш сумною, задумливою і байдужою. Інколи вдень стала лягати годину-другу відпочити, чого раніше не бувало. Стала менше і неохоче їсти. Схудла і зблідла. Дівчині почали снитися тривожні сни, яких вона не могла пояснити, але які дуже її насторожували.

Матуся на доньчине занепокоєння тільки промовляла:

– Не переймайся, дитино, все добре.

Та дедалі донька не могла продовжувати робити вигляд, що нічого не відбувається, і одного суботнього вечора Дарина наполегливо запропонувала мамі з'їздити до лікарів у місто, обстежитись. Тоді матуся вместила доньку поряд із собою на канапі і почала розмову, за якою життя дівчини набуло нового сенсу.

– Послухай мене уважно, доню. Напевне, настав час для розмови. Вчора уві сні до мене приходила моя бабця. Вона попередила мене, що часу у мене залишилось мало. Тож, треба закінчувати свої земні справи. Ти – дівчинка розумна і уважна. Знаєш, чим я займаюсь. Але не все знаєш. От зараз я тобі й розповім...

Мама говорила довго. Вона розповідала такі чудернацькі речі, що Даринці дух перехоплювало. Вона ловила кожне слово. Їй навіть не помічала, як спливали години.

З цієї розповіді дівчина довідалась, що вона, виявляється, геть не така, як усі. Дотепер Дарина вважала маму знахаркою від природи, зрештою, як і усі, хто її знав або мав з нею справу. Але правда виявилась набагато складнішою і загадковішою.

Даринчина прабабця, теж Марія, мешкала зовсім не тут, а далеко у високих горах ще на початку сторіччя. Її невеличка хатинка була оточена густим лісом. Після того, як її хату у селі спалили розлючені селяни і у вогні пожежі загинули батько з матір'ю, вона покинула світ нерозумних злих людей і переселилася від них подалі – у гори. Односельці, не зважаючи на юний вік Марії, мали її за відьму. Далєбі, так воно й було. Попри те, що дівчина нікому не робила зла, що б не відбувалося у селі поганого, усі звинувачення сипалися на її голову. Такі були часи.

Якось у селі з місяць стояв військовий гарнізон. До дівчини з того гарнізону залицявся один вродливий солдат на ім'я Орест. Якийсь час він вчашав до Марії, а після того, як вояки покинули село, люди стали хворіти. І одне за одним помирати. Селяни вирішили, що покинута молодим солдатом Марія від розпачу звела на них мор. Ніхто не став перейматися справжньою причиною тієї біди і пов'язувати її з квартируванням у селі військових. Просто уночі перед світанком нишком обклали хату соломною і підпалили. Марія, молода і дуже, вижила, прокинувшись від густого їдконого диму. А батьки вчаділи.

Згодом з загадковою хворобою розібралися. Її заніс у село гарнізон. Людей вилікували, мор зупинили. Ті, що вижили, зрозуміли, що вини Марії у страшній напасті не було. Селяни були приголомшені своєю провиною. Вони обрали делегацію і послали її у гори відшукати занедбану мисливську колибу, у якій переховувалась дівчина. Посланці впали перед нею на коліна. Марія простила. Але повертатись у село навідріз відмовилась. У спокутування гріху односельці допомогли їй збудувати поряд з колибою невеличку хатинку і залишили у спокої.

Та згодом один за одним, сам на сам зі своїми недугами, люди все одно стали заглядати до Марії за поміччю. Вона, й справді, була вправною цілителькою і не відмовляла у допомозі. А ще віщувала людські долі.

Як воно й водиться, вчашання вояка Ореста не були марними. Через дев'ять місяців Марія народила сина. Ставши дорослим, він переїхав до міста.

Маріїн син зростав звичайним хлопцем і не мав ані бажання,

ані хисту до цілительства. Він прагнув покинути знелюднені місця і зажити у великому місті з гарними будинками та чистими тротуарами. З дитинства хлопець чудово вправлявся з деревиною. Сам навчився майструвати стільці, столики, полицки. Та найгарніше у нього виходили фігурки кумедних чарівних звіряток.

Коли сину виповнилось чотирнадцять років, мати відвезла його у місто і влаштувала до столярської майстерні. Талановитого хлопчика радо прийняли в учні. Так він і став міським.

У дитинстві Марія трохи ходила у церковну школу, тож була письменною. Високо в горах, збираючи трави, лікуючи людей, вона записувала свої спостереження у товстий зошит.

Якось у її хатинку пожалував високий гість – один з наймогутніших карпатських мольфарів. Він був уже в літах та мав кремезну статуру і вольове, зовсім не старе обличчя.

Дід прогостював у Марії два тижні. За цей час він передав молодій жінці свої вміння, звання і повернувся додому помирати. А ще дав їй зазирнути у таємницю її власного призначення. З того часу вона знала, до кого мають перейти її здібності і досвід.

Перед спочинком Марія передала синові свою останню волю і зошита: берегти його до повноліття своєї онуки, а потому віддати їй у власні руки і розповісти усе, що вона йому накаже. Та він не став чекати, коли народиться і підросне його онука, а віддав зошита своїй дочці, пояснивши, що писався він не для неї, а для її доньки, тож після її повноліття зошита належить передати їй.

– Тепер, доню, цей зошит я передаю тобі. І не тільки його, – Марія вказала очима на стіл, де лежав стос книжок і зошитів.

– Матусю, ти не можеш померти! Ти занадто молода, щоб помирати! Все буде добре! – Дарина схопила маму за руки, сльози розпачу полилися з очей.

– Не плач, донечко, не край свого серця. Така вже доля наша. Ти краще слухай, часу у мене вже майже немає, – Марія важко зітхнула, узяла зі стола старий пошарпаний зошит і продовжила розповідь.

– Я наробила багато помилок у житті. За ці помилки мушу заплатити роками життя. Ти знаєш, я добре розуміюся на травах. Багато допомагала людям. І згодом стала думати, що маю велику силу і можу нею користуватись, як заманеться. Оці книжки – про білу і чорну магію. Не варто до них звертатись за допомогою. Спали їх. Вони мене так захопили, що я провела за ними три обряди. Я їх пам'ятаю, як зараз. Кожен раз після обряду мені ставало погано. А після третього я впала в транс. Точніше, не в транс... Не знаю, як сказати. Наче сон. Побачила бабцю Марію. Вона була дуже розлючена. Мені було так моторошно, що слів я не запам'ятала. Одначе, зрозуміла, що за ці три обряди заплачу життям.

– Але ж ти допомогла людям! Не розумію... У чому твоя провина?!

– Я намагалася змінити Боже провидіння. Не дозволено людині втручатися у Божі плани. Дурна була, не розуміла цього. Баба сказала, що від моєї зухвалості ТАМ стає погано всім нашим родичам до сьомого коліна. Начебто і їх провина у цьому є, бо ми усі – і живі, і наші мертві предки – маємо духовний зв'язок.

Сили мене полишають. Витікають з мене, наче вода крізь пальці. Скоро я спочину і ти залишишся одна. Та, не лякайся, дитино. Я завжди буду поряд. Ти це відчуєш. Твоя доля буде не легкою, але кращою за мою. Не питай, звідки знаю. Ти ніколи не будеш одна, як я.

– Ні, матусю, ні! Зараз лікарі дива роблять! Я тебе повезу у місто, в кращу лікарню, тебе вилікують!

– Ет, дурненька! Ти ж маєш величезну силу! Подивися на мене уважно, прислухайся до свого серця... Немає в мені більше життя, – важкі сльози скотилися по змарнілих Маріїних щоках, – Ти вже доросла дівчина, маєш розуміти. Слухай, донечко, уважно.

У цьому старому зошиті записана велика потуга. Та мені не сила її збагнути. Я навіть не змогла розібрати ані рядка. Все це написано для тебе. Тільки читати його потрібно не очима, а серцем. Коли ти збагнеш той зміст, сила твоєї прабабусі перейде до тебе. Ота сила і стане твоєю долею. Вона дарма не дається. Ти

все життя змушена будеш ділитися нею з людьми. Вони будуть іти до тебе у біді. І ти їм зарадиш. Ба, просто не зможеш відмовити. І запам'ятай: чим більше будеш віддавати, тим сильнішою будеш ставати.

– А якщо я не схочу?

– Е, ні, доню, це тобі не борщ. Не хочу борщу, є млинці... Ти знаєш, чому художник пише картини, а композитор – музику?

– Бо вміє... Бо йому подобається...

– Ні, доню. Не всі ті, кому щось подобається, роблять це. Кожен робить те, чого не може не робити. І ти, моя ріднесенька, приречена робити своє.

– Та, що ж таке, мамо, я приречена робити?!

– Ти, слухай, не просторікуй. Я у свій час думала, що маю велику силу. Дурна була. Справжня сила була у твоєї прабабці. Така сила живе і в тобі. Але її потрібно розбудити і опанувати. Бо це не просто сила. Це ще й наука. Тому не намагайся щось робити сама. Поплатишся. Збереш найнеобхідніше і поїдеш у гори. Знайдеш там старого мольфара і підеш до нього у навчання. Кажуть, він лихий і непривітний, але мусиш з ним порозумітись. Ти дівчина лагідна, у тебе вийде. Хати не продавай ні за яких обставин. Чуєш, доню, ніколи! Прийде час, коли ти сюди повернешся. А гроші у тебе є. Багато грошей. У зошиті лежить документ, за яким я на твій рахунок багато років складала гроші. Називається... як його, ... депозит. Я знаю, ти дуже щедра дівчина. Тому попереджаю: уважно придивляйся до людей, бо не всі вони – твої друзі і ніколи не давай людям грошей. Допомагай усім, чим зможеш, але тільки не грошима. Затямила?

– Чому, матусю? А якщо людина не має навіть копійчини на хліб?

– От, і дай їй хліб, – Марія втомлено усміхнулася, погладивши доньчине плече, – Ти, донечко, цим не переймайся. Згодом в тобі прокинеться велика мудрість, і ти завжди відчуєш, як краще поведеться. Просто зятям на все життя головне – людям потрібно допомагати. Той, хто має до цього силу, мудрість і розум, мусить ділитись ними з іншими, бо не всі розуміють, як жити без болю та страждань...

– Мамо, ти стільки дивного мені розповіла, та я майже нічого не зрозуміла. Може, ти перебільшуєш? І все минеться...

– Еге ж, само розмокчється – Марія невесело посміхнулась,
– От зараз давай-но ми з тобою проведемо одну вправу. Бери мене ось так за руки, зосередься і уважно подивись у вічі.

Дарина збентежено зазирнула у вологі мамині очі. Серце стискав жаль. Втім, уже за мить важелезною брилою на душу ліг чорний смуток. Вона відчула таку пекельну тугу, що з переляку висмикнула руки і відсахнулась від мами.

– Що це?! Звідки?!

– Так, доню, це почуття... мої почуття. І зараз ти їх пропустила через себе. Але ж не лякайся так. Це лише початок. І вправу не закінчено. Ти маєш не просто відчуті емоції, але й побачити інформацію. Заспокойся, донечко, сідай і продовжимо.

Дарина через силу змусила себе повернутися на канапу. Узнявши маму за руки, вона з острахом знову зазирнула у тужливі мамині очі.

Неквапом у голові дівчини почали вимальовуватись образи. Ба, навіть, не образи, а їх віддуння. Гірка мамина доля, її палке кохання, біль втрат, важка робота, людські страждання, радість від їх долання, материнська любов і жагуча туга за життям. У чудових маминих очах донька побачила і відчула усе її складне життя...

Пекучі сльози рікою потекли з очей. Дарина міцно обійняла маму і вголос заридала. Серце краялось нестерпним болем. Їй хотілося вити по-звірячому від власної безпорадності.

Марія гладила доньчині плечі, стиха схлипуючи...

Майже до світанку мати з донькою вели нелегку розмову. Під ранок, стомлені і спустошені, вони ненадовго забулися важким сном. Кожній снилася власна подальша доля. Марії – коротка і сумна, Дарині – нелегка і дивовижна.

На ранок Марія почувалася настільки слабкою, що ледь трималася на ногах. Але звеліла доньці піти з нею до церкви. На вмовляння Дарини залишитись вдома лише відказала:

– Немає у мене часу, дитино, вилежуватись. Треба йти до сповіді.

У церкві Марії трохи полегшало і вона вистояла службу до кінця. Односельці, з тривогою споглядаючи зблідлу і схудлу фельдшерку, наче відчували її стан, тому лише здаля віталися, не докучаючи питаннями. Одразу після сповіді мати з донькою, не затримуючись, як раніше, аби погомоніти з людьми, пішли.

Вдома Марії стало млосно. Дарина обережно довела її до ліжка, уклала, і мати одразу заснула.

Дарина гостро відчула, що це останні години, коли мама з нею – у цьому світі, тому залишок дня і ніч вона просиділа поряд, тримаючи маму за руку і з боєм вдвляючись у восковіючі риси рідного обличчя. Під ранок материна рука стала важкою і холодною. Дівчина невтішно заплакала...

Провести в останню путь Марію прийшло все село – на протязі відспівування і поховання всі хати стояли порожні. Надвечір Дарина настільки виснажилась, що ледь дійшовши до ліжка, просто впала на нього і до пізнього вечора забулася важким маренням. Перед внутрішнім зором проходило все її коротке щасливе життя, насичене любов'ю близьких людей і минулими подіями: сильний усміхнений тато, мама з вічним сумом в очах, весела сестричка Іванка, лялька Фея, пошарпані зошити, що самі відкривалися на сторінках з незрозумілим текстом, Оксана, яка стиха читала свої вірші, Муня, Тор, буревій з гігантською блискавкою... Кожний образ випливав з марева, ставав чітким і проникливим до болю, а потому розвіювався, наче йшов з нинішнього Даринчиного життя назавжди.

Ніч Дарина провела у важких роздумах. Матуся вказала їй новий шлях – невідомий, таємничий і дивовижний. Цей шлях вона мала прийняти або відмовитись від нього. Відмовитись – це було найлегше і найпростіше. Жити звичним життям звичайної людини, вчитись, працювати, завести сім'ю, народити дітей, і так – до самої смерті. Або обрати інший – всіма своїми непересічними здібностями допомагати людям. І на цьому шляху постійно стикатись з незрозумілим, загрозливим, небезпечним, але саме через ці складнощі таким заманливим.

Матуся сказала, що вона має сили, яких поки що не відчуває і які розбудити та опанувати їй допоможе мольфарова наука. Що то за сили? Дещо Дарина за собою помічала, але не вважала це чимось надзвичайним. Певні свої невеличкі можливості дівчина рахувала за гарну природну інтуїцію і знахарські здібності. Одначе, насправді, все виявилось набагато складніше. І набагато цікавіше. І що то за наука? Попри чорний смуток від смерті любої матері в Дарині зародилося бажання опанувати ці сплячі в ній здібності. Та й мама наказала прямо – вона має піти цим шляхом і тільки ним. Тож, вибору немає, – не лише за наказом матінки, але й за внутрішнім покликом і бажанням вона стане мольфаркою за будь-яку ціну. Характеру задля цього їй не бракує.

З першим променем сонця Дарина виринула з роздумів і, роззирнувшись по хаті, відчула спустошеність та безмежну самотність, яку колись у своїй молодості відчувала і її матуся.

Уздрівши пусте ліжко матері, вона важко зітхнула, але сліз більше не було. Біль стиснув серце і не відпустив до самого вечора.

За цей довгий сонячний день дівчина зробила десятки важливих справ: спалила, як матуся й наказувала, зайві книги, відвідала спочилих рідних на цвинтарі, зайшла мало не до кожної хати з прощавальним словом, доручила птицю й городину клопотам сусідки – маминої подруги – тьоті Гані, поклала речі у шафи і комоди, навела лад у кухні й коморі, роздала сусідам всі вазони, які вони з матусею дбайливо вирощували, склала найнеобхідніше у міцний лісовий рюкзак і пішла до Оксани.

Подруга зранку чекала на неї, час від часу бігаючи до хвіртки. І в ту хвилину, коли Дарина підходила до хати Оксани, вона якраз виглядала подругу. Обійнявшись, дівчата зайшли в Оксанчину хату, сіли на ліжку, і Дарина почала другу за останні дні довгу важку розмову. Вони пили чай і говорили майже до світанку. Дарина вирішила їхати до міста і, як мама, поступати вчитися на фельдшера до медичного коледжу. Оксана на це відповіла, що їй у селі без подруги робити нема чого, що нічого її тут не три-

має, тому вона поїде разом з Дариною куди завгодно, аби бути разом. Їй навіть збиратися не потрібно: господарства дівчина завести так і не встигла, а дядько з родиною уже достатньо втомилися від її присутності.

Тож наступного дня в полудень дівчата сіли в автобус і виїхали назустріч новому невідомому життю у великому гамірному місті...

Втім, місто затримало Дарину лише на час навчання: після отримання диплому дівчина в пошуках свого таємничого призначення покинула і його ...

Через три роки, закінчивши навчання, вдруге сідаючи в міжміський автобус, Дарина знову з острахом вдивлялась у своє майбутнє, намагаючись розгледіти в ньому бодай щось гарне, але свідомість чомусь мовчала, нічого їй не віщуючи, наче хтось надійною ширмою закрити від неї прийдешнє.

Дарина знала, до якого села у горах потрібно дістатися, і без труднощів потрапила до невеличкого, мальовничого, розкиданого по схилах поселення. Але, крім того, що далі потрібно підніматися у гори, їй нічого відомо не було. Десять там високо живе старий злий дідуган, який має бути мольфаром і який має навчити дівчину своєму ремеслу.

Баба Соля

Поряд з пошарпаною критою зупинкою розташувались дві чепурних будови – колиба і крамничка, яку тут називали чудернацьким словом бовт.

В колибі зголоднілу Дарину нагодували смачним шашликом, напоїли запашним чаєм з місцевих трав, а на питання про старого мольфара лише розповіли як знайти бабу Солю, яку всі тут мають за знахарку. Втім, про всяк випадок, порадили ще й попитати в крамниці.

В крамниці дівчина, що стояла за прилавком, поклікала маму. Невеличка чорнява жіночка, яка вийшла з комори, похитала головою і нічого путнього теж не повідомила. Сказала лише, що

раніше дуже зрідка до них заходив якийсь дивний дід купувати крупи, сіль, сірники і олію, а хто він, де живе – невідомо, що дід завжди був набурмосений і мовчазний, і, напевно, він саме той, кого шукає Дарина. Але уже декілька років його тут не бачили, мо', помер. Дівчина зрозуміла, що далі годі й розпитувати, тому подякувала і вийшла з бовту. Куди далі?

За гостинною колибою починалося урвище, а унизу, перекочуючись по камінню, текла жвава гомінка річечка. До неї вели сходи з хиткими перилами, викладені великими шматами місцевого каміння. Дарина спустилася до річки, умилася, набрала в дорогу холодної чистої води і присіла зібратися з думками.

Річечка заспокійливо дзюрчала, сонце крізь листя пускало дрібних зайчиків на крихітних хвильках. Було так гарно і затишно, що дівчина не помітила, як задрімала.

Їй наснилася мама, яка стривожено дивилася на доньку і мовчала. Потім замість мами Дарина побачила прабабу Марію, яка колись у глибокому дитинстві уже снилася дівчині, і яка так само, як у тому давньому сні, вказувала перстом Дарині на груди. Вона опустила погляд і побачила перед собою розгорнутий старий зошит, а в ньому – намальовану саморобну мапу зі шляхом у гори. Закінчувався той шлях невеличкою сяючою зірочкою. Сподіваючись отримати якісь пояснення від прабаби, Дарина підняла очі від мапи, але побачила перед собою лише знайому по дитячих снах пусту зелену луку: ні матінки, ні прабаби уже не було.

Крізь сон дівчина важко зітхнула і прокинулась. Вона розуміла, що мапа зі сну навряд чи стане їй у нагоді в справжніх горах, але все ж таки вирішила випробувати долю і піти туди. Було неясно, куди саме рухатись далі, крім того, що дорога має прямувати наверх у гори. Але дівчина навіть думки не допускала, що може ослухатись маминого і прабабиного наказу: просто це потрібно було зробити.

День котився до вечора, іти, на ніч глядячи, було не розумно. Тож дівчина вирішила знайти ту саму знахарку бабу Солю і попроситися до неї на нічліг. А заодно і розпитати про мольфара.

Баба Соля мешкала на краю села, ближче до лісу у старій, але міцній хатині. Вона привітно зустріла Дарину на ганку, наче чекала, і провела до хати. По всіх кутках, на підвіконнях і столах, встелених гаптованими габами, – скрізь висіли і лежали волоті сушеного та свіжого зілля, хата чудово пропахла ними наскрізь. Бабця уважно поглянула на Дарину і заговорила:

– Бачу, дитя, ти здалеку прийшла, та не до ня. Ти – не проста кобета. Тому не буду тя ані відмовляти, ані лякати. Пой лем сюда! Я тобі тут на канапі постелю, а ранком побалакаєм, вкажу тобі баронку.

– А як ви дізналися, бабо Солю, що я не до вас?

– Як ся дізнала?! А що ж тут дізнавати? Вбрана ти не по-нашому, тож здалеку. Знахарку, ажби було треба, ти знайшла б десь біля себе. А якщо здалеку приперлася ажно у гори, звісно, не у простій справі. Бо прості люде у непростих справах та ще й задалеко не їздят. Та годі вже балачок, іди, дитино, спати...

– Але мені потрібно вдосвіта...

– Знаю-знаю, лягай вже...

За вікнами ще було темно, коли Дарина прокинулась від хазяйнування баби Солі. На столі на дівчину вже чекали глечик з кислим молоком, шмат олмашу – яблучного пирога, і ще щось, зав'язане у білу хустинку.

Поки дівчина умивалася та снідала, баба Соля щось складала у невеличкий казанок і неголосно напучувала її:

– Я тут трохи поворожила на тебе. Доля у тебе не проста. Чесно кажу – за все своє довге життя я такого ще не бачила. Ти не звідси, але коріння твоє тут. Колись у наших горах жила потужна мольфарка, люди сі бояли її, але йшли до неї по допомогу. Вона – твоя родичка, певно прабаба. Ти – скромна, гарна дівчина, та в тобі поки що дримають потужні прабабині сили. Ти навіть сама ще про них не знаєш. Але дуже скоро вони ся пробудят там – у горах. Я не все можу побачити, але й того, що уздріла, доста, аби сказати – ти станеш сильнішою за усіх. Або я вже ні на що здатна. Ти шукаєш нашого мольфара. Він жиє високо у горах. Люде кажут, що він давно вже помер. Вони думають, що все

знають, скрізь вже понишпорили, усюди свого носа встромили. Та у наших горах є такі місцини, де лише звірі вештають. І отой мольфар. Він живий, тіко дуже ся ховає від людей. Відлюдник. Я вже, бува, думала, що він останній. Та, вочевидь, ти – його наступниця.

Йти ти будеш важко, шукати – довго. З тобою будуть такі дивовижі сі трапляти – і чудове, і страшне, що дай тобі Боже, дитино, аби ти розумом не зрушила. Так-так, такого у нас тут стіко сі трапляло, ой, леле! Йшли до мольфара у науку, а ся повертали геть очманілі. А скіко їх пропало у наших горах! В давні часи в них стіко люду щезало... Кажут, колись ціле село за ніч стало пустокою... Та ти ся не лякай, бо хоч ти й не звідси, але для тя тут все своє і ти сама – для цих гір призначена. Просто нічому ся не дивуй, все сприймай за належне. І знайдеш його.

Я оце даю тобі верітку, коли буде холодно, ся вкриєш. Ще – казаночка, а в нього поклала сушеної конини. Будеш кидати до казанка і варити. В'ялинина ся зварит – будеш мати поживне м'ясо. В лісі повно грибів, ягід, трав до чаю, є й струмки і джерельця, тож голодна не будеш. І звірів не бійся, ти для них – своя, вони тобі можуть і у пригоді стати. Тож ніц ся не страхай, нічому ся не дивуй і бери їх допомогу.

Далі бабця розповіла, як вийти за село, куди звідти прямувати, чого жодним чином робити не можна, а чого – навпаки – неодмінно дотримуватись. І наостанок промовила:

– Ти маєш кріпко зрозуміти: ці гори – не просто гори. Вони живі, вони все бачат, відчувають і розуміють. Вони мають великі таємниці і приховані сили. Вони можуть допомогти, а можуть вбити. Хто не здатен їх відчувати, для того вони – просто гори. А хто їх відчує, як живу могутню істоту, для того вони відкриють великі дива.

Дарина слухала знахарку, поступово переповнюючись страхами та сумнівами. Баба Соля, розуміючи її стан, спробувала було заспокоїти, але потім просто махнула рукою, перехрестила дівчину і повела до дверей.

– Щасливої тобі долі, дитино...

Надворі було ще майже темно, втім, втоптана, світла суха стежина під ногами добре проглядалася, тож Дарина, подякувавши бабі Солі, попрямувала нею за село.

Дорога поступово піднімалася, ніч поволі перетворювалася на ранковий присмерк. Коли ліс наблизився майже впритул, Дарина обернулася кинути погляд на свій останній людський притулок.

Село лежало під ногами, наче на картинці. Ріденький серпанок оповив снулу долину, та в окремих хатах уже ліхтариками засвітилися віконця, а з коминів потягнулися струмки диму. Село раптом здалося таким рідним, так завабило вогниками у віконцях, так закортіло повернутися туди – до баби Солі в чепурну запашну хату або й взагалі до свого безтурботного життя в рідному селі. Серце дівчини стиснулось від того невідомого, що чекало на неї за спиною в темних горах. Та вона розуміла, що повернутись було просто. Занадто просто. І занадто заманливо. Так, там було затишно і усе зрозуміло. Але там нікого з рідних не залишилось, там уже все було здійснено і більше не вимагало жодних зусиль. Це було минуле, у якому робити уже було нічого, тому життя в ньому було б безбарвним і нецікавим. А головне: минуле не давало відповіді на запитання, яке діставало все сильніше: що у цих незнайомих, але, як виявляється, не чужих горах, її чекає...

Пересилуючи себе, наче раз і назавжди відтинаючи власне життя від звичного досі світу, Дарина розвернулася і, важко зітхнувши, пішла все вище й вище до свого нового життя, сповненого таємних несподіванок, поволі наближаючись до бурхливого виру невідомого.

Гіркі спогади

Було доволі прохолодно, та прудка хода швидко зігріла дівчину. Дедалі дорога ставала крутішою. За годину вона вже йшла неширокою добре втоптанною стежкою серед дубів, лип та кленів.

Аби не нудно йшлося, дівчина почала згадувати своє попереднє життя. В пам'яті виринула трагедія з глибокого дитинства,

коли вони з мамою осиротіли через майже одночасну загибель її старшої сестри Іванки і тата.

Того дня Дарина – ще шестирічне маля – була вдома, тому дівчинка не бачила на власні очі загибель сестри, та якось тьотя Ганя розповіла їй про моторошне видовище, свідком якого стала того ранку. А надприродні здібності Дарини внутрішнім зором допомогли їй доповнити те, про що сусідка змовчала.

Був ясний зимовий день, неділя. Татко закінчував навчання на медичних курсах у місті. Мама, залишивши молодшу доньку вдома, пішла з Іванкою в магазин. Директорка раймагу ще за два дні виклала велику таємницю – буде чудовий імпорتنний товар. Це для селян було не аби яким святом – придбати гарні зручні закордонні речі. Отже, потрібно було поспішати.

На перехресті хтось Марію гукнув. Вона обернулась. А жвава, завжди охоча до спілкування Іванка, побачивши через дорогу свою ліпшу подружку, побігла до неї. Ніхто навіть не зрозумів, звідки взявся той клятий самоскид. Він вискочив з-за повороту на шаленій швидкості, не гальмуючи, пролетів перехрестя, збив невеличкий паркан, пересік половину господського подвір'я і, врізавшись у кам'яну клуню, завмер. А по дорозі збив Іванку. Вона підлетіла, наче м'яч, і вже мертва, ганчірковою лялькою впала на дорогу.

Марія озирнулась, простерла руки до Іванки, жахливо заголосила і кинулась до неї. Та через два кроки її страшний крик обірвався, і вона впала, як підкошена, посеред шосе. Потім люди згадували, як закричали жінки, миттєво з'явився великий вантажний візок з магазину, Марію і Іванку обережно поклали на нього і завезли в амбулаторію поряд з раймагом. У той день магазин так і не отримав виторгу.

Іванки не стало. А матусю із серцевим нападом забрала швидка з міста.

Через тиждень, не зважаючи на вмовляння лікарів, мама повернулась додому. Вона поспішала до покинутої доньки, та навіть не здогадувалась, яке іще жахливе випробування чекає її вдома.

В день трагедії голова тільки надвечір додзвонився до батька Дарини. Не дослухавшись порад зачекати до ранку, татко кинувся додому, і у той же вечір на своїй старенькій «Ладі" виїхав. Мчав, засліплений горем, на межі швидкості по нічній темряві. І сталося те, що мало статися. Перед самим селом дорога різко повертала і виходила на високий міст через річку. Чоловік не впорався з керуванням на шосейній кризі, авто полетіло у долину і сторчма вдарилося об мерзлу землю...

Батька і доньку ховали разом, але без мами і Дарини. Дівчинку закрили у хаті тьоті Гані, а Марія у цей час, накачана ліками, боролась за життя на лікарняному ліжку в місті. Сільський голова віддав усі розпорядження і зліг з інфарктом. У той же день у сусідньому селі ховали і водія, який раптово помер за кермом самоскида від того ж таки серцевого нападу.

Коли мама, повернувшись додому, почула про загибель коханого чоловіка, з нею сталася істерика. Вона так жахливо і довго реготала, що сусідка Ганя, яка через силу повідомила сумну звістку своїй подрузі, вирішила, що жінку, вбиту подвійним горем, полишив розум. Тільки-но вона взяла слухавку, регіт раптом обірвався і сусідка почула тихий низький голос:

– Не треба нікуди дзвонити... Я піду...

Даринка з тьотею Ганею глянули на Марію і оторопіли: повз них, шаркаючи ногами, п'янкою ходою ішла стара жінка з сірим обличчям, опущеними плечима і мертвим поглядом.

Сусідці від жалю защемило серце і сльози самі потекли з очей. А Даринка, перелякана маминим моторошним перетворенням, втекла під образи, забилася в куток і тремтячи всім тілом, присідала там декілька годин.

Після тієї трагедії завжди весела, добра до людей і охоча до роботи мама Марія стала, наче сновида. Півроку день у день вона ходила до Іванки і татка. Прийде з роботи, поп'є води і – до могил. Поверталась у присмерках з червоними очима, далека і відчужена. Сусідка тьотя Ганя – віддана мамина подруга – кожного дня заглядала до Даринки, підгодовувала її та підтримувала заспокійливими розмовами. Дівчинка до опівдня тинялась

у дворі, заходила до тьоті Гані, бігала за село на схил і там мовчки споглядала розваги дітлахів. Вона сумувала за Іванкою, татком і тужила за мамою. Та мама, завжди така ласкава і уважна, стала мовчазна, непривітна і нічого та нікого не помічала навколо себе.

Дитина мовчки терпіла. Вона була нажахана загибеллю сильного доброго татка і такої веселої, такої грайливої сестрички. У ніч перед аварією їй наснився сон, про який маленька Даринка боялася розповідати навіть мамі. Він був дуже яскравий, кольоровий і наче лагідний. Але дитина якимось незбагненим чином відчувала його загрозливу суть. І намагалася забути. Та він знову і знову нагадував про себе. Пригадався і зараз – серед чудового запашного гірського лісу.

Уві сні вона стояла біля огорожі кладовища і дивилась через неї на зелену луку. Аж до обрію пролягала та лука. Вся у квітах і кучерявих кущах. Трохи подалі перед нею стояли татко з Іванкою, тримаючись за руки. Вони були вдягнені у шати з білої ґаби. Від того вбрання, як і від їх обличь, йшло м'яке сяйво. Одежа ледь помітно переливалася перламутровими хвилями. Іванка з татком лагідно посміхалися. Даринка взялася за прутья огорожі з бажанням перелізти через неї і піти до них, але Іванка жестом руки зупинила сестричку. Тато з Іванкою стали віддалятися. Наче рухались уперед спиною. На їх обличчях вже не було посмішки. Віддаляючись, фігури танули, поки зовсім не розчинились у сяйві. Даринці стало так нестерпно сумно, що вона заплакала не уві сні, а насправді, і прокинулася. Біля неї стояла мама і заспокійливо гладила Даринку по розкуйовдженому волоссю.

– Заспокойся, донечко, то тільки сон. Все добре.

Даринка поглянула на Іванчине ліжко. Та лежала жива, здорова і посміхалась до сестрички. Все і справді було добре. Шестирічній дівчинці ще не по літах було зрозуміти значення сну. Вона знов заснула.

Тьотя Ганя, золота жінка, взяла тоді на себе всі турботи про малечу. Вона заспокоювала Даринку, що пройде час, мамине

горе ослабне і вона знову стане уважною, турботливою і, як раніше, найкращою мамою у світі. Сусіди спочатку теж навідувались, намагаючись підтримати родину, та згодом, зрозумівши, що нічим зарадити зламаній горем жінці вони не в змозі, – перестали турбувати.

А через півроку знов дещо сталося. І знову напередодні Даринці наснився дивний сон. Знову та ж сама безмежна квітчаста лука і знову вона дивиться через огорожу. По луці блукає мама. Вона збирає великі яскраві квіти і плете з них вінок. Вінок виходить величезний. Доплівши, мама наділа його собі на голову. Той впав навколо мами додолу. Вона розпачливо подивилась собі під ноги, переступила сплетені квіти і пішла у бік Даринки. Помітивши дівчинку, помахала їй рукою і посміхнулася. На цьому сон увірвався. Про цей сон дитина теж мовчала, та й нікому було його розповісти.

У той день було дуже спекотно і вогко. Після обіду мама, як завжди пішла на кладовище. Даринка, втомлена нудьгою, примостилася на підвіконні, виглядаючи матусю.

Вечоріло. На село насувала чорна важка хмара. Раптом стало дуже темно. Невідомо звідки зірвався шалений вітер. Деревя вздовж вулиці застогнали, вклоняючись на всі боки. Здійнялась щільна курява, у повітрі закружляло сіно, дрібне сміття. Дитина з острахом вдивлялась у морок. Де ж матінка? За хвилину щось голосно затріщало і на дорогу з гучним грюкотом впала товстелезна стара тополя. Дівчинка скрикнула, зіскочила з підвіконня, перелякано споглядаючи шалену бурю.

Через якийсь час вітер вщух, пилюка на дорозі вляглася. Жах трохи відступив. І ледве Даринка майже заспокоїлась, одразу за селом над погостом вдарила гігантська блискавка. На хвилину дівчинку засліпило. Та, ще не встиг після яскравого сполоху відновитися зір, як повітря розірвав такий гучний тріск, що хата здригнулась. Осліплена, оглушена дитина з вереском кинулись від вікна і забились у куток під образами. З жаху вона затулила вуха і завищала, сховавши голову між колін. Її дрібно трусило. Через мить настала глибока тиша.

Даринка вже не пам'ятає, як довго вона тоді просиділа у кутку. Зливи, яка зазвичай приходиться разом з блискавкою, у той вечір чомусь не сталося. Мама повернулася дуже пізно. Донька вже зібралась до тьоті Гані, як двері розчинилися і мама, п'яно хитаючись, ледь не впала у хату. Дитинча підбігло до неї з криком. Мама пригорнула доньку до себе, поцілувала у голівку і раптом ласкаво промовила:

– Я повернулась, донечко. Тепер все буде добре.

До хати забігли тьотя Ганя з чоловіком. Сусідка, побачивши як Марія з Даринкою стоять, міцно обіймаючись, повільно опустилася на лаву і заплакала. Марія підійшла до неї, сіла поряд, обійняла за плечі і проказала:

– Я повернулась, Ганю. Тепер все буде добре. Не плач.

І заплакала сама. Жінки зазирнули одна одній в очі, наче в душу, витерли одна одній сльози, посміхнулись і разом промовили: «Все буде добре».

З того часу життя маленької родини і справді разюче змінилось. Оце «Все буде добре» Дарина чула ще багато разів. Та мама ніколи не казала цих слів даремно. Завжди, коли було дуже важко, або щось траплялося, мама їх проказувала і справді лихо якимось миналося.

Ще декілька днів після грози мама мовчала, а донька боялася її питати. Та однієї днини, коли тьотя Ганя з чоловіком і смачнучими пирогами завітали до них на чаювання, Марія за частуванням нарешті розповіла, що з нею сталося.

Поряд з могилами чоловіка і доньки стояв старий склеп. Казали старі люди в селі, що там був похований колишній поміщик. Склеп був гарний, викований майстерним ковалем. Дашок вінчала мініатюрна візерунчаста башта з невеличким шпилем. Навіть дивно було, як за такий довгий час склеп зберігся і не втратив своєї урочистої краси.

Коли Марія вже зібралась повертатися додому, раптом поночіло, вітер зашумів деревами, десь з гуркотом впало дерево, а потім зверху у самісінкий шпиль із несамовитим тріском вдарилася блискавка. За мить вона чудернацькими спалахами про-

бігла по всіх візерунках склепіння і розбіглася змійками по землі. Одна така прудка добігла до Маріїних ніг і легенько вдарила струмом. Засліплена, оглушена і налякана, вона знепритомніла. А коли прийшла до тями, – навкруги стояла мирна тиша. Шпиль на склепі скоцюрбився і став вполовину коротший.

Від тієї страшної блискавиці з жінкою напрочуд нічого лихого не сталося, лише трохи почорнів великий палець на нозі. Але то було не головне. Вона розповіла, що коли опритомніла, раптом відчула себе вільною. Наче хтось зняв з душі важкі стискаючі пута. Марія вперше за півроку помітила дерева, стежину, якої щодня приходила сюди, і згадала живих. Згадала про маленьку налякану доньку, покинуту у занедбаній хаті. Вона гостро відчула її самотність і тугу. Вперше з часу загибелі старшої донечки і чоловіка, Марія на якусь мить забула про них. А коли поглянула на охайні могили і знову все пригадала, відчула, що її згорьоване серце покинув чорний гнітючий біль, а натомість прийшов безмежний світлий смуток. Крізь сльози вона з полегшенням поцілувала світлини на хрестах, вголос подякувала покійним, що нарешті відпустили хвору душу, і ноги самі понесли її додому.

Відтоді матінка наче ожила. Вона й раніше користалася всілякими травами. Даринка змалечку пам'ятає запашні чаї, відвари для волосся і купання. Щось таке мама запарювала, коли хтось з родини застужався чи болів живіт, робила настої для худоби. Але з цього часу у їх хаті міцно запашили вінички, віночки, волоті й косиці з свіжого і сушеного лісового зілля, а на полицях вишикувались пляшки і слоїки з лікувальними настоянками.

Матуся, як і раніше, працювала в амбулаторії. Та їй знов на все вистачало сил, часу і бажання. У неї ніби відкрилося друге дихання. Вона встигала і по господарству, і до лісу за травами, і про спочилих рідних не забувала, і односельцям допомагала, чим могла. А могла дуже багато.

Дарині пригадався один чудовий випадок. У сусідів через дві хати захворів шестирічний синок. Лікарі в місті розвели руками: аналізи у нормі, а дитина згасає. За два місяці хлопчик зблід і схуд. Ніякі ліки чи процедури не допомагали.

Якось змучені бідою батьки прийшли з німечним сином на руках до Марії і стали благати про поміч. Даринка тоді була вдома. Вона пам'ятає, як мама уважно поглянула на хлопчика, вместила його на канапу, а тоді всіх відіслала на вулицю. Дівчинка оминула хату, залізла у відкрите вікно, обережно прокралася до дверей у світлицю, тихенько їх прочинила і стала підглядати. Хлопчик лежав із заплющеними очима. Мама стояла біля нього. Бризкаючи на хворого із невеличкого глечика, мама щось бурмотіла. Потім брала жмут якоїсь трави, підпалювала її і водила над хлопцем. Трава заповонила кімнату дивними різкими пахощами. Потім – знову бризкала і бурмотіла, потім знову палила траву. Через якийсь час хлопчик напнувся, як тятива, дрібно затрусився, закашлявся, жахливо по-звіриному застогнав та, врешті решт, знесилено впав на канапу і стих.

Тоді мама повернулася, глянула прямо в щілину дверей і позвала доньку:

– А йди-но сюди, дитинко.

Даринка, захоплена зненацька, присоромлено вийшла зі схованки. Мама спокійно промовила:

– Доню, про те, що ти зараз побачила, ніхто не повинен знати. Це дуже небезпечно. Забудь і ніколи не згадуй. А якщо прохопишся хоч словом, станеться велика біда.

Щось у маминому тихому голосі було незвичне і таке загрозливе, що донька покірно кивнула і з острахом поглянула на хлопчика. Біде лице було спокійне. Дівчинка злякано майже прошепотіла:

– Він помер?

– Він спить. З ним усе буде добре. Йдемо на двір.

Батько хлопця сидів на колоді, і, затиснувши долоні між колін, панував тремтіння в руках. Мати напружено намагалася заглянути у вікно. А Тор чемно сидів перед ґанком чекаючи, коли на нього звернуть увагу, наче розумів, що зараз не до нього. Побачивши господиню на ґанку, мати хлопця кинулась до неї. Марія лагідно охопила її долоні і усміхнено промовила до жінки:

– Заспокойся, сусідонько, все добре. Синок ваш спить. Зараз

його турбувати не слід. А коли прокинеться, побачиш, буде такий, як до хвороби. Нехай чоловік іде додому, а мені з тобою треба побалакати.

Після цього Марія відіслала Даринку з песиком у садок, сусід, зігнувшись, як старий дід, поплівся з двору, а жінки, присівши на колоду, продовжили розмову.

Коли Даринка з оберемком стиглих груш повернулась, мама із сусідкою були вже у хаті. Хлопчик сидів між них на канапі, задоволено поглядаючи на них. Його бліде личко усміхалося. А мати, щаслива і заплакана, без упину промовляла: «Сину мій, синочку мій, дитинка моя рідненька...» і цілувала, цілувала...

Уже через тиждень хлопчина бігав серед дітлахів здоровий і веселий.

Горн

Сонце визирнуло між гір і крізь листя весело мерехтіло на стежці сонячними зайчиками. Невидиме пернате товариство наповнювало ліс життєрадісним галасом. Дихалося легко, але ноги, не звичні до гірських прогулянок, вимагали відпочинку. Години через три Дарина вийшла на крихітну затишну галявину і зупинилась перепочити. Вона лягла горілиць прямо у густий запашний травник і задивилась на пухнасті хмаринки, які, наче білі човники, поволі перетинали блакитний простір, обмежений хвилястим колом високих гірських дерев.

Не встигла Дарина задрімати, як її розбудив шерхїт. Повернувши голову, вона побачила в метрі від себе зайця. Пухнастик стояв на задніх лапках і, злегка скосивши очі до рухливого носика, дивився прямо на дівчину, наче розглядав її. З хвилину вона теж дивилася на тваринку, а потім повільно простягнула до зайця руку долонею доверху. На її подив вухастий не втік, а обережно підсунувся до дівчини і обнюхав долоню, кумедно смикаючи вологим носиком, наче збирався пчихнути. Здивувавшись сміливості лісового мешканця, за мить Дарина пригадала слова баби Солі і відчула приємне задоволення: таки й справді її тут, здається, не боялися. Доволі обнюхавши руку дівчини, заець смикнув вухами і пострибав у своїх справах. А Дарина перевела

погляд на хмарини і з усмішкою на устах знов задрімала.

Незабаром дивні звуки майже під самим вухом змусили дівчину прокинутись. Ліворуч біля плеча на неї дивилась їжачиха з виводком з трьох їжачат. Їжачиха робила крок уперед, натикалася на Дарину, сердито рохкала, потім відступала і знову рохкала. Дарина сіла, аби пропустити колюче сімейство, а їжачиха, побачивши звільнений шлях, не зволікаючи, подріботіла вперед. Малеча припустилася за сердитою матусею. Дарина помахала рукою лісовій родині і знов лягла у пахучу траву. Невпинний рух білих хмаринок вдруге заколисав втомлену дівчину. І знов ненадовго.

На цей раз її розбудив тривожний пташиний галас. Здавалося, що вся пташва злетілася на дерева навколо галявини і затріскотіла, аби розбудити її. Втім, і справді, часу розлежуватись не було.

Дівчина попила води, одягла торбинку, подякувала пташкам за пильність і пішла далі у гори. Поступово стежка ставала вужчою, підйом крутішим, а ліс темнішим. Деревя стали вищими і кремезнішими, тінь під ними – густішою. Зрідка стали попадатися ялини, смереки, модрини. Повітря запашило хвоєю. Двічі Дарина сходила зі стежки, щоб поласувати запашною малиною.

В лісі було казково гарно, але Дарина скучила за живим спілкуванням і почувалася серед цієї краси геть покинутою. Вона згадала свою віддану подругу Оксанку. Як охоче вона зараз побалакала б з нею, послухала б її вірші. Пригадалося студентське життя в місті у лагідної Ради Радимівни.

Рада Радимівна

Кілька років тому осиротілі Дарина з Оксаною виїхали до міста навчатися в медичному коледжі.

Перед внутрішнім зором вималювалась міська автостанція на околиці, яка зустріла подруг автомобільним смородом, галасом і багнюкою від миття автівок. З бадьорою лайкою перегукувались водії, гарчали і сигналізували автобуси, весь час щось нерозбірливо оголошував гучномовець. У вузьких проходах поміж

транспорт сновигали замурзані босі циганчата, випрошуючи гроші і чіпляючись до всіх без розбору.

Розпитавши свого водія, дівчата вдало дісталися до коледжу, знайшли студентський гуртожиток, але дебела комендантша роздратовано відказала, що аби оселитись в гуртожитку, потрібно для початку здати іспити. Дівчата зніяковіло подивилися одна на одну, не розуміючи що робити далі. Глянувши на подруг, сердита комендантка важко зітхнула, похитала головою, з самозреченим виразом дістала з шухляди якийсь папірець і тицьнула його дівчатам:

Оце вам список, тут адреси... там вас можуть взяти на постой.

Дарина взяла папірця, подякувала і подруги пішли шукати притулку. За першою адресою їх зустріла розпатлана жінка в старому засаленому халаті. Вона провела дівчат до великої за-недбаної, майже пустої кімнати, назвала ціну, сказала, що за хвилину повернеться і вийшла. Дарина обвела очима кімнату і раптом відчула небезпеку.

– Оксанко, тут недобре, не можна нам тут залишатись.

Оксана глянула на Дарину і зрозуміла, що оце зараз дався взнаки її непересічний дар. Вона мовчки взяла Дарину за руку і тихенько повела геть. Господиня навіть не помітила, як подруги покинули помешкання.

За другою адресою їм ніхто не відчинив. Третій будинок виявився настільки обшарпаним і брудним, що подруги ще у дворі просто розвернулись і пішли шукати наступне житло.

За четвертою адресою дівчатам відчинила стара, худа, маленька жінка з охайно зачесаним білим, наче сніг, волоссям. Вона була вбрана в дуже поношені рожеву блузу і сіру спідницю, які давно стали для бабусі завеликі, проте були чисті і бездоганно випрасувані. Коли бабця дізналася, що дівчата шукають притулку, очі її посміхнулися, вона привітно запросила їх до помешкання і провела до кімнати.

Вигляд кімнати дещо спантеличив подруг. Вона була висока і захаращена важкими, солідного вигляду меблями, стелажами з книгами в старовинних палітурках і етажерками, щент заставленими різноманітними мармуровими статуетками, кришталеви-

та різьбленими вазами. Ім'я та по батькові господині виявилися такими ж незвичайними, як і сама вона, як і її житло: Рада Радимівна. Господиня пояснила, що до цього часу вона не наважувалася брати когось у квартиранти, але дедалі їй стає все важче утримувати житло, тож змушена знайти когось, хто не лише мешкав би тут, але й допомагав їй.

Оксана запитливо подивилась на Дарину. Дарина – на Оксану, на стелажі, меблі, статуетки, потім – на бабусю, і раптом перед нею з'явилося видіння. Вона побачила молоду гарну інтелігентну жінку, яка сиділа за величезним важким столом і щось писала. В кімнату зайшов високий чоловік у військовому мундирі з аксельбантами, підійшов до жінки, обійняв її за плечі, щось до неї проказав, поцілував у волосся і вийшов... А жінка із сумом подивилась йому услід. Якимось чином Дарина зрозуміла, що молода жінка – це Рада Радимівна багато років тому, а військовий – її чоловік. Оксана обережно торкнулася плеча Дарини:

– Даринко, з тобою все гаразд?

Дарина відчула світлий сум, який витав в цій кімнаті, її лагідний затишок, проте не могла збагнути, де в ній для них з Оксаною має бути місце. Тому вона звернулася до старенької господині з запитанням:

– Пані Радо Радимівно, а де ж тут спати?

Бабуся з винуватим виразом пояснила, що самій їй несла тягати меблі, але ліжка є, потрібно лише їх перенести. Тоді Дарина кивнула Оксанці, а та запитала, якою ж має бути плата за кімнату. Пані Рада оживилася і проказала:

– Паняночки, я бачу, ви дівчата порядні, тож, якщо буде ваша ласка допомагати мені по господарству, деколи дещо купити з продуктів, мені багато не потрібно, то живіть так, тоді й плати не потрібно...

Оксана поквапом, поки Дарина не встигла нічого сказати, промовила:

– Шановна пані, можна, ми порадимося?

– Так, юні леді, звичайно, порадьтеся, я вийду, аби вам не заважати, – сказала Рада Радимівна, тихо вийшла з кімнати і аку-

ратно причинила за собою високі важкі двері.

– Даринко, якась ця старенька мені дивна, дуже дивна. І кімната якась захаращена, і грошей їй не потрібно. Щось мене сумніви беруть...

– Повір, Оксанко, це гарна квартира. І Рада Радимівна – чудова порядна чесна людина. Ну, ти ж бачиш, яка вона старенька? Їй потрібна наша підтримка. Я відчуваю її надмірну довірливість, тому не дай Боже, в цю квартиру попаде людина з лихими намірами... Наше місце – тут. Це доля, що ми сюди потрапили.

– Ну... якщо так... Лишаймося.

Так дівчата, які жодного разу не були в місті, знайшли в ньому найкращий притулок для себе.

За декілька днів вони перенесли до інших кімнат більшість антикваріату, частину книжок, два важелезних крісла, залишивши два для себе, величезний дубовий стіл, замість якого принесли більш легкий і менший. Помили високі вікна, попрали з них штори і повитирали весь пил, який копичився в кімнаті місяцями. Знайшлося місце і для двох зручних канап, на яких дівчатам потім затишно спалося.

Найближчим часом справ у подруг виявилось дуже багато: потрібно було здати документи в коледж, підготуватись до іспитів, зробити генеральне прибирання у ще двох кімнатах Ради Радимівни, тож нудьгувати не було коли. І це для Дарини частково стало спасінням від журби по мамі, по рідному селу, по односельцях, по минулому безтурботному життю серед чарівної природи з чистим сільським повітрям.

Сумлінне навчання в школі допомогло подругам здати вступні іспити без проблем. А Рада Радимівна не могла натішитися дівчатами і була щаслива від їх хазяйновитості.

Навчання для юних студенток проходило легко і цікаво. Те, чого не могла збагнути Оксана, допомагала долати Дарина, тож обидві дівчини стали одними з кращих на курсі.

Вони не вбиралися в ошатний сучасний одяг, не бігали на студентські вечірки, а якщо й потрапляли туди, то – зрідка і

ненадовго. З різних причин, але ні Дарина, ні Оксана не полюбили галас і натовп.

У Дарини з першого ж місяця навчання з'явилися залицяльники, навіть до Оксани приглядався один зі студентів старшого від них курсу. Та Дарині до всіх них було байдуже, а Оксана взагалі сторонилася хлопців.

Дарина дуже сумувала за мамою, яка інколи приходила до неї у сні, ласкаво дивилася і схвально кивала головою. Після тих снів дівчина ходила тиха і засмучена.

Та ось під кінець третього року навчання Дарині наснився важкий віщий сон. Вона знов, як у дитячому сні, стояла біля огорожі сільського цвинтаря і дивилася на безмежну луку, якою до неї наближалася скоцюрблена стара жінка у темному довгому вбранні. З-під її каптура вибивалися сиві хвилясті пасма, вигорілі очі пильно вдивлялися в дівчину. Колись у глибокому дитинстві Дарині уже снилася ця страшна жінка відьомського вигляду, втім через багато років вона майже забула вигляд прабаби. Дівчині було трохи лячно, але вона знала, що її прабабуся прийшла до внучки в сон не лякати, а повідомити щось важливе. Наблизившись, баба Марія підвела руку і темним кістлявим перстом вказала дівчині в область сонячного сплетіння. Дарина опустила погляд і побачила в своїх руках старий затертий зошит, розкритий на сторінці, списаній незрозумілими знаками. Знаки на очах стали перетворюватись на звичайний текст. В ньому йшлося про те, що настав час відправлятися в гори до старого мольфара. Що доведеться долати важку мольфарову вдачу, але по іншому бути не може. Що вік його на землі закінчується, і якщо не встигнути, то доля відвернеться від Дарини, і останок її життя буде жахливим.

Коли дівчина підвела погляд, стара мольфарка, спалахнувши очима, промовила низьким скрипучим голосом «Чассс!» і стала віддалятися. І тут Дарина почула теплий рідний голос мами «Все буде добре...!». Стрімко роззираючись на всі сторони, Дарина скрикнула «Мамо! Матусю!», втім нікого не побачила і прокинулася.

Відкривши очі, Дарина побачила біля себе Оксану. Та стривожено запитала: «Що сталося? Ти звала маму. Кошмар?»

– Ні, Оксанко, – заспокійливо проказала Дарина, – Просто сон. Йди спати.

Подруга нехотя пішла в ліжко. А Дарина більше не заснула. Сон був віщий. І змушував прийняти рішення. Дівчина розуміла: настає час їхати в гори до таємничого мольфара. Було лячно, дуже не хотілося кидати чудову ласкаву Раду Радимівну і віддану Оксану, які залишились її єдиними рідними людьми у всьому світі. Проте, мусово було готуватись до чергового від'їзду.

Наступного дня дівчата домовились влаштувати Раді Радимівні під час одного з вихідних днів вшанування з подарунком і частуванням. Тож, Дарина вирішила під завершення цього святкового дня повідомити маленькому родинному товариству свої подальші плани.

Зранку у суботу подруги відіслали Раду Радимівну погуляти, посидіти на лавочці з сусідками, погомоніти про життя, а самі прибрали квартиру, спекли простенький, але смачнючий пиріг, накрили на стіл, дістали зі схованки подарунок – величезну квітчасту тернову хустку зі справжньої вовни. На сиру погоду худенькій Раді Радимівні бувало зимно, тож хустка мала і зігрівати, і тішити стареньку.

Рада Радимівна була такою зворушеною, що заплакала:

– Боже, ріднесенькі мої дівчатка... Як я вдячна долі, що вона подарувала мені на старість таких чудових доньок...

Вони пригощалися пирогом, пили чай і говорили одна одній теплі щирі слова. Було так затишно, що Дарина ніяк не могла наважитись почати свою головну промову. Проте, коли посуд зі столу, вимитий і витертий, перекочував за скло на полиці старовинного серванту і далі тягнути вже було нікуди, Дарина запросила Оксану і Раду Радимівну знову за стіл і повідомила про те, що скоро їх покине.

– Одразу після випускних іспитів я маю звідси поїхати. Чи надовго? Не знаю... Нічого не знаю. Можливо навіть, ми більше ніколи не зустрінємось. Але інакше я не можу. Мені нестерпно

важко покидати вас, ви мої єдині на всьому світі рідні люди, але я мушу...

Дарина коротко розповіла про сон і своє призначення, про яке декілька років тому повідала їй мама. Кілька хвилин подруга і старенька дивились на Дарину і спантеличено мовчали. Потім заговорила Рада Радимівна:

– Так, внучечко, я весь час відчувала, що ти не звичайна дівчина. І чогось подібного очікувала. Та моє серце зараз підказує мені, що колись ти повернешся. Ця квартира буде чекати на тебе. Я давно уже заповіла її вам обом. У мене на світі нікого, крім вас, не лишилося. І я вам безмежно вдячна за те, що останні роки мого життя ви зіграли своєю турботою, своїми усмішками і такими вправними рученятами...

Оксанка ж завела про інше:

– Ні, Даринко, я поїду з тобою. Ти ж знаєш – я не зможу сама... Що зі мною буде без тебе?!

Дарина зупинила подругу жестом і стала її напучувати:

– Заспокойся, сестричко, у тебе все буде, як слід! Ти ж не покинеш Раду Радимівну, так же ж? А я там маю впоратись сама, розумієш? Там і мене не дуже схочуть бачити, не чекають там на мене ні ласкавий прийом, ні затишок. А ти сама не будеш, я це знаю. Тебе кохає чудовий хлопець, я дивилася його. Пам'ятаєш Тараса, який весь час дивиться на тебе? Він бачить в тобі те, чого не бачать інші, він тебе цінує, захоплюється тобою і буде тобі за надійного захисника. Ви створені один для одного. А я тобі обіцяю, як тільки зможу, я тебе обов'язково знайду. Віриш?

Оксана обхопила голову руками і мовчки втупилась поглядом в стіл. На тому важка розмова завершилась.

Час до іспитів промайнув швидко. Після випускного балу Дарина зазбиралася в дорогу. Дівчата вирішили, що спочатку вони разом ненадовго провідають рідне село. Оксана заприятелювала нарешті з Тарасом і від його щирих почуттів буквально розквітла. Хлопець був небалакучим, але чуйним і делікатним. Їх відносинам раділи друзі і заздрили недоброзичливці. Тарас напросився їхати з дівчатами. Сам він був напівсиротою, мешкав

на околиці міста з питушим батьком, якому було байдуже до сина, тож нічого в місті хлопця не тримало.

Селяни зустріли трьох друзів привітно, щиро раділи їх успіхам, запрошували в кожну хату, пригощали сільськими смако-ликами, ділилися місцевими новинами. Тарасу в селі так сподобалось, що він запропонував Оксанці переїхати сюди жити. І якби не Рада Радимівна, напевно, так вони й зробили б.

Дарина кожного дня ходила до рідних на цвинтар, годинами вдивлялась в їх рідні обличчя на світлинах, розмовляла з ними і прощалася...

Втім, нарешті настав час їхати. Оксана з Тарасом залишались навести порядок у хатах, які роками стояли пустою, відпочити, погуляти у чудовому лісі.

Провести дівчину, яка зростала у односельців на очах, в далеку дорогу вийшло майже все село. Земляки не дуже розуміли, навіщо Дарині їхати з рідного села, але відчували, що їй не проста доля диктує свої плани, тому просто так треба.

Горн

Годин через шість відчутно втомлена дівчина вийшла на мальноничу галявину з величезним валуном посередині. Сонце уже давно перейшло зеніт, але й до вечора ще був час. Поряд з валуном, обкладеним рушниками, розташувались п'ять наметів, три з яких тішили погляд яскравими боками і сучасними формами. Два решта – звичайні темно-зелені військового крою – були значно більшими. Посеред галявини палало багаття, а на ньому в великому казані щось смачно булькало.

Біля багаття навпочіпки сиділа скуйовджена руда дівчина, підкладаючи хмиз у вогнище і бадьоро мугикаючи під ніс щось веселеньке. Між багаттям і зеленим наметом розташувався грубо збитий стіл з такими ж саморобними лавами. Він був уставлений мисками, кружками, пляшками, буханцями хлібу та свіжими овочами. Дарина зрозуміла: це туристична галявина.

Коли Дарина наблизилась до дівчини, та, не озирваючись, промовила:

– Щось ви надто швидко, – обернулась і здивовано вигукнула,
– Йой, а я подумала, що це наші! А ти хто?

– Я – Дарина, я тут ... зілля збираю...

– Зілля?! Оце у таку пору?! Коли ж ти додому встигнеш?!

Дарина першої миті розгубилась, але розуміючи, що її правду дівчина не зрозуміє і почнуться нові запитання, на які їй не хотілося б відповідати, вона все ж знайшлася:

– Та я тут недалеко знаю мисливську хатинку, це мені по дорозі, якщо не встигну – там заночую...

– Слухай, Дарино, давай-но поки що допоможи мені, а потім розберемося, добре? – дівчина говорила впевнено, привітно, і Дарина, звичайно, погодилась.

Женя (так звали дівчину) полізла в намет, а Дарина, не чекаючи наказу, заходилася різати хліб та овочі. Хвилин через десять дівчата мали здивування одна від одної. Женя вибралася з намету в чистенькому спортивному костюмі, зачесана, охайна і приваблива. Прямуючи до столу, вона заклопотано заторохтіла, що потрібно поспішати, бо з хвилини на хвилину всі повернуться, і зупинилась з відкритим ротом. А потім, поглянувши на Дарину широко розплющеними очима, промовила скоромовкою:

– Оце так! Я тільки-но зібралася усе це порізати, розкласти, поставити... а ти уже.... Яка ж ти спритниця! О! Навіть селяту зробила! Ну... господиня! Чемненько дякую!

Тільки-но Женя встигла розповісти Дарині, що їх в таборі всього 13 чоловік – сім дівчат, п'ять хлопців і жінка-гід, що вони тут уже другий тиждень, що всі пішли по дрова, малину і воду, як весела ватага, перевантажена хмизом і бідончиками, висипала на галявину.

Коли всі розвантажились, познайомились з Дариною, умилися і переодягнулися, Таміла Вадимівна – молода спортивна жінка – закликала товариство до столу. Дарину, звичайно, запросили також, в горах не прийнято відпускати гостей, не почастивавши.

На протязі усієї гомінкої вечері Таміла Вадимівна уважно поглядала на Дарину. А коли трапеза нарешті завершилася, вона покликала дівчину пройтися. Жінка пояснила Дарині, що на ніч

її, зрозуміло, ніхто не відпустить, але ще вдосвіта вона має піти геть.

– Я бачила, які погляди кидали на тебе хлопці, а мені роздраю в таборі не потрібно. Тож, прямо зараз підеш до мого намету і ляжеш спати, аби виспатись, а рано вранці мусиш піти.

Дарині від цих слів стало неприємно, втім вона відчувала, що жінка права, тому лише кивнула на знак згоди і повернулась до товариства, яке весело гомоніло навколо багаття. Вибачившись перед новими друзями та подякувавши їм, дівчина пішла спати.

Перед світанком Таміла Вадимівна обережно розбудила її, допомогла зібрати речі, провела до лісу, де з винним виглядом вибачилась, побажала удачі і повернулась до табору, покинувши Дарину серед передсвітанкового лісу.

Заглиблюючись у холодну вогку темряву, доволі безцеремонно відлучена від життєрадісного загону туристів, Дарина вкотре відчула свою повну самотність. Десь далеко в минулому житті у комфортному місті залишились Оксанка і Рада Радимівна – дві єдині в світі рідні людини. Напевно, вони часто про неї згадують, втім, вони – там, серед світла, асфальту і будинків, а вона тут – серед мовчазних, похмурих, незнайомих гір без будь-якого комфорту. На мить їй навіть здалося, що більше нікому в світі вона не потрібна. Відчувши, як холод пронизає тіло, дівчина згадала про верітку баби Солі, дістала її з торбинки, вкуталась і, ледь розрізняючи стежку, рушила вгору. Ряденце виявилось не простим: воно було легке, тонке, але напрочуд тепле. Дарина швидко зігрілась, подумки подякувала дбайливій знахарці і відчуття самотності трохи відпустило. Темрява поступово змінювалась ранковим присмерком, але йти ставало усе важче. За годину дівчина зігрілась і скинула покривало. Стежка під ногами стала осипатися дрібною крихтою. Аби не з'їхати униз, доводилось хапатися за коріння, що стирчало обабіч стежки. Коли дівчина, вщент змучена, уже вирішила було перепочити прямо на темній стежині, ліс раптом розступився, і перед нею відкрилася чудова велика галявина, вкутана прохолодним серпанком. Посередині над галявиною ледь помітно колихалася,

наче дихала, загадкова пляма щільного сивого туману.

Різнотрав'я переливалося краплями рясної роси. Такого різнобарв'я Дарина ще не бачила: тут були і ніжні дзвіночки, і білосніжні ромашки, і горделивий цикорій, і веселий безсмертник, і тендітні волошки, і скромна пастуша сумка, і фіолетова мітлиця... Вперше Дарина, яка добре зналася на травах, побачила на власні очі золотогарячу арніку, королицю, билинець, пряні гвоздики. Розмаїття квітів, обсипане, наче перлами, вранішньою рососою, неймовірні квіткові пахощі просто перехопили подих.

Дівчині стало цікаво, що то за туман, тож, вдихаючи запаморочливі аромати, вона крізь високе різнотрав'я попрямувала до чудернацької хмарини. Уже за два метри Дарина вимокла в росі по груди.

Травостій розступився неочікувано, і щент змокріла дівчина раптом опинилась на березі невеличкого, круглого, наче блюдце, озерця. Під ногами захрускотіли дрібненькі різнокольорові мушлі. Зі щільної хмари туману, яка таємниче колихалася над озерцем, протуберанцями піднімались і поступово розчинялись у повітрі сиві пасма.

Вода в озері була теплою і прозорою, наче сльоза. «Он воно що, тепла вода...» – зрозуміла причину туману Дарина. Вона зняла речі, склала їх під травостоєм і зайшла в озеро. Навколо ніг одразу завирували тисячі повітряних пухирців, які приємно лоскотали і ніжили втомлене тіло. Дарина плавала серед туману і відчувала як воно буквально наливалося силою та енергією. Вода виявилась не лише м'якою, наче шовк, але й цілющою.

Накупавшись досхочу, Дарина відчутно зголодніла. У торбинці вона знайшла згорток з бутербродами. Здогадавшись, що їх поклала Таміла Вадимівна, Дарина вголос подякувала їй, і вже за лічені хвилини від них залишилось лише кілька крихт серед тендітних мушель.

Біля озера було тепло і затишно. Його дивовижна аура переповнювала душу спокоєм. Дарина подумала, що, напевне, саме так виглядає рай: краса, квіти, пахощі, затишшя і душевна рівновага...

Проте, потрібно було рухатись далі. Але куди? Скільки вона

уже пройшла? Чи в тому напрямку йде? І скільки часу іще знадобиться на пошуки того старезного чаклуна?

Стільки питань і жодної відповіді. Переповнена роздумами, Дарина, замість рушати далі, непомітно для себе задрімала.

Вовк

Цього разу дівчина виспалась. Коли вона розплющила очі, сонце поволі сходило поміж гір. Вона проспала решту дня і ніч. Під ранок уві сні до неї знов прийшла прабабця, яка виглядала розлюченою і весь час скрипучим голосом повторювала лише одно слово: «Читай!!!». Від того моторошного голосу Дарина і прокинулась.

Дівчина сполохано дістала з торбини зошит, відкрила його на списаній невідомими знаками сторінці і уважно її розглянула. Раптом на папері поволі став проявлятися новий малюнок. Гори, стежка, озеро, а за ним – дужка кінцями донизу. Що це? Арка? Звідки в лісі арка? Так нічого й не зрозумівши, дівчина зібрала свій невеличкий крам і пішла навколо озера.

На протилежному боці озера Дарина нашттовхнулася на іще одну незрозумілість. На вузькій смузі між травостоєм і озером хтось залишив ватрище: складені призмою дрова і два розгалужених кілки з перекладною. Наче запрошення. Дівчина знову відчула голод. Вигулькнула думка, що, напевно, це озеро має таку властивість – викликати почуття голоду.

Втім, йти далі голодною дівчина не збиралась: хто його зна, коли серед цих див доведеться поїсти наступного разу. Тож, Дарина розпалила вогнище, набрала з озера в казанок води, кинула туди кілька шматків конини і, поки вона звариться, вирішила ще раз уважно переглянути зошит. Та нічого нового, крім однієї дивності, вона в ньому так і не знайшла. Майже біля самого краю сторінки над незрозумілою дужкою вона помітила фігурку чи то собаки, чи то вовка. Дівчина чудово розуміла, що на цій дивовижній мапі нічого зайвого бути не може. Отже, для чогось звір там був зображений. Проте, навіщо, збагнути їй поки що було несила.

Втім, потрібно було рухатись далі, тож Дарина вирішила не гаяти часу на обід, а поїсти прямо в дорозі. Тому вона склала речі, а коли м'ясо розпарилося, – загасила вогонь, помила і прибрала в торбу казанка, набрала в дорогу води, взяла в кожную руку по шматку відвареного м'яса і пішла через високі квіти.

Перетнувши смугу пахучого різнотрав'я, дівчина вийшла на невеличке вільне від рослинності плато, яке метрах в п'ятнадцяти від неї вінчалось двома невисокими скелями, а між ними, крім панорами далеких гір, нічого не було, наче за крок починалося урвище.

Дарина зупинилась, переводячи погляд зі скелі на скелю, зі скель на чудовий краєвид, що відкривався між ними, не розуміючи, куди рухатись далі. Раптом вона помітила, що перед скелями почало щось відбуватись. Під кожною з них з'явився слабкий серпанок, який чарівно мінився, поступово ріс, ущільнювався, поки не перетворився на два стовпи білого туману. Стовпи поволі виростали, а вирісши на метри два вгору, потягнулися один до одного і об'єдналися, утворюючи пухнасту рухливу арку. Біля землі обидва стовпи по краях замерехтіли фіолетовим і помаранчевим світлом. Арка стала схожа на білу райдугу. «Ось вона – арка з мапи!» – здогадалась Дарина.

Відчужено жуючи конину, дівчина зачаровано милувалась білою райдугою. І тут зненацька в арці, наче нізвідки, вигулькнув величезний чорний вовк з палаючими синіми очима. Дарина від жаху і несподіванки відсахнулась, впала на сідниці і через різке падіння ледь не вдавилась м'ясом, проковтнувши його цілим шматком. Їй хотілося кинутись навтьоки, проте, скута жахом, вона не могла навіть поворухнутись. Вовчисько теж не рухався. Він просто стояв і уважно дивився на дівчину, наче вивчав її.

Продовжуючи прискіпливо розглядати перелякане на смерть дівча, звір став поводити носом, принюхуючись. Зрозумівши на решті, що від чудернацького звіра не виходить жодної загрози, Дарина дещо заспокоїлась. Вгамувавши страх, вона помітила, як вовк принюхується, і здогадалася, що він відчув запах конини. Нарешті Дарина насмілилась відірвати від нього погляд і по-

дивилась навколо себе: ще один шматок конини, випавший з її руки, лежав поряд на землі. Пересилюючи себе, дівчина взяла м'ясо і повільно простягнула його до вовка. Потім їй подумалось, що навряд чи звір наблизиться до неї, аби взяти запашний шмат з долоні, тому просто кинула його страховиську під ноги.

Вовк миттєво схопив кусень, проковтнув і знову втупився в дівчину палаючим поглядом. Майже приборканий страх повернувся з новою силою. Дарина не розуміла, що робити далі, тому, обливаючись холодним потом, просто заціпеніло сиділа і дивилась. І тут вовк, не зводячи з неї очей, розвернувся, наче зібрався йти геть, і... мотнув головою, запрошуючи дівчину йти за ним. Дарина не повірила очам. Але звір повторив жест, зробив кілька кроків вперед і зник у прірві між скелями.

Згадавши, що казала баба Соля про гори і їх дива, Дарина, зібравши в кулак всю свою мужність, несміливо зіп'ялась на ноги і наблизилась до арки. Повітря між стовпами туману було текуче і коливалось, наче схвильована вода. Дівчина вдихнула на повні груди, зіщулилась, набралась рішучості, зробила крок вглиб арки і стала, як вкопана. Вона стояла, не сміючи поворухнутись і відкрити очі, чекаючи чогось надзвичайного. Проте нічого не відбулося: нікуди вона не впала, під ногами, як і раніше, була тверда земля. Лише після того, як дівчина відчула, що їй стає чомусь прохолодно, вона наважилась розплющити очі.

Здавалося, все навколо було те ж саме. Урвища перед нею ніякого не було, просто стежка різко пішла униз навколо скелі. Дарина обернулась, кинула погляд між стовпами туману, але – дивно – ніякого озера не побачила. На його місці простиралася суцільна квіткова лука, а за нею починався той ліс, з якого вона напередодні вийшла на цю чарівну галявину. Дивина...

Дівчина стала обережно спускатися стежкою униз, але дрібний гравій під ногами поїхав, ноги ковзнули вперед, вона вдруге гепнулась на сідниці і так проїхала метрів п'ять до рівного місця. Від жаху і болю в долонях та пальцях, якими вона намагалась вчепитись за все, що під них попадало, дівчина скрикнула, але минулося: вона не злетіла зі стежки, лише до крові подряпалась об тверді камінці.

Стежка круто спускалася далеко вниз карнизом навколо скелі, і хоча й була доволі широкою, втім ліворуч обмежувалася стрімкою кручею, а праворуч – за вузькою смужкою трави – теж починалось урвище. Дарина кинула туди погляд, і від побаченого їй стало млясо: у темряві не видно було завершення прірви.

Стежина, на якій впала дівчина, тягнулась далеко униз, а далі стояв густий ліс. Перед лісом стояв вовк, дивився на Дарину і скрушно качав головою, наче людина. Дарині навіть на мить стало соромно перед ним через свою незграбність. Вона, чіпляючись за виступи на скелі, стала повільно і обережно, крок за кроком спускатись. Ноги весь час їхали уперед, але хапаючись за виступи на скелі, вряди-годи ціною чималих зусиль дівчина, все ж таки, спустилася майже до лісу.

Вовк не став її чекати і знов потрусив уперед. Після альпіністського спуску руки і ноги Дарини тремтіли, обдряпані долоні боліли і кровили. Тому на кілька хвилин дівчина зупинилась, обтрусилася пил, протерла обідрані долоні, попила води і, трохи заспокоївшись, рушила за звіром.

Раптом Дарина збагнула, що місцина за аркою стала інакшою, геть не схожою на ту, якою вона мандрувала до озера. Зникли яскраві фарби і квіткове розмаїття, ліс попереду здавався темним, дрімучим і непривітним. Повітря стало холодним і запахло вологістю та цвіллю. До Даринової свідомості поволі почало доходити, що зробивши крок крізь арку, вона попала у зовсім інший, вельми непривітний світ. До неї вона мандрувала у яскравому живому світі людей. Поза нею – опинилась невідомо де, наче у паралельній реальності, і тут можливі не лише приємні несподіванки, але й лихі дива. Почався її шлях за межами звичного людського буття. Це лякало дівчину і заворожувало водночас.

Йти лісом виявилось не набагато ліпше, ніж спускатись крутою стежкою. Тут вочевидь не ступала нога людини. Шляху практично не було ніякого. Завали хмизу під ногами давно поросли мохом і переплелися ліаноподібним чагаринням. Ноги весь час провалювались між прихованими під мохом стовбура-

ми сушняку. За годину дівчина вщент вимоталась. Та, на щастя, ліс став мінятися.

Поступово хащі перейшли у світлу діброву. Кремені, з широкими могутніми кронами дуби, стояли негусто. Зникли підступні завали під ногами. Йти стало легко і навіть приємно. Чудовий запах нагадав Дарині про колишні походи з матінкою по гриби в рідному лісі.

Вовк трусив між дерев, не озираючись, наче точно знав, що Дарина слідує за ним невідступно. Власне, так і було. Інколи дівчина губила звіра з поля зору, потім знаходила, намагаючись наздогнати, але вовк якимось дивом весь час був на тій самій відстані попереду.

Врешті Дарина настільки виснажилась, що коли діброва перейшла знов у дрімучі хащі, ноги її уже ледь слухались. Знову почався крутий схил, то одна, то інша нога знову застрягали між сушняком. І коли схил став дуже крутим, вчергове оступившись, дівчина не втрималась і полетіла шкереберть. Казанок в торбинці боляче стукав по стегну, а руки не встигали вхопитись за що-небудь, аби зупинити падіння. Його перепинив величезний крислатий дуб, об який Дарина боляче вдарилась плечем і головою. В очах потемніло і свідомість на якийсь час покинула дівчину.

У непритомності вона не бачила, як звір відтягнув її на зручне місце і вилизав дві рани: одну – крізь роздерту тканину на плечі, другу – на лобі.

Коли Дарина отямилась, день перевалив за полудень. Вона лежала на оберемку запашного зілля під щільним покровом старого дубу, а в двох метрах від неї палахкотіло невеличке яскраве вогнище, від якого йшла хвиля приємного тепла.

Вовк лежав навпроти серед двох величезних смerek, поклавши велику пухнасту голову на передні лапи і, здавалося, мирно дрімав. Проте, тільки-но дівчина підвелась на лікті, він відкрив свої палаючі очі і, не піднімаючи голови, став стежити за нею.

Якийсь час Дарина приходила в себе, згадуючи події останніх двох днів. Покидаючи рідне село, дівчина навіть уявити собі не могла, що з нею будуть відбуватись такі неймовірні дива. Вона

чітко усвідомлювала, що її життєвий шлях – не в міській лікарні чи сільській амбулаторії. Її життя інше, проте наскільки воно інше, непередбачуване, неймовірне і складне – навіть не уявляла. Тож, чи пустилася б вона у цю невідому подорож, якби знала наперед, що чекає її? Хто зна...

Дарина оглянула свою подерту одягу і плече. Воно було добре подряпане, але чисте, наче вимите. І майже не боліло. Величезна гуля на лобі теж не турбувала, якщо до неї не торкатись.

Дуже хотілося їсти і пити. Дарина вирішила поставити казанець над вогнищем і зварити пару шматків конини. «Вода!» – подумки вигукнула Дарина, – «У мене немає води...».

Вовк підняв голову і подивився кудись вбік. Дарина прослідкувала за ним поглядом і побачила під ближчим деревом казанець. Він виявився повним чистої джерельної води. Звір наче читав думки дівчини. Дива тай годі.

Власне, Дарина розуміла, що істота, в якій вона бачить вовка, не така вже й дика тварина. Тобто, зовсім не дика. І не зовсім тварина. Хтось вимив її рани, приніс оберемок трави і поклав її на неї. Хтось розпалив вогонь і приніс води... А навколо – ні душі, крім неї та вовка. Колись вона прочитала у одній книзі, що звичні речі, які постійно нас оточують, не завжди виявляються такими, якими ми звикли їх бачити. Тоді ці слова її спантеличили. У ці хвилини вона почала здогадуватись про їх потаємний сенс.

Дарина вгамувала спрагу, поставила казанок на вогонь, кинула до нього три шматочки конини – один – для себе, два – для вовка, дістала з пошарпаної торбини накидку баби Солі, вкуталась, зручніше вмостилась на сіні і глянула вовкові в очі.

Він теж не відводив погляду. Дівчина стиха заговорила:

– Давай знайомитись, звіре. Я – Дарина. Що на мене чекає там, куди я йду, не знаю. Знаю лишень, що маю знайти старого мольфара. Йду до нього у навчання. Маю таке завдання від матусі і прабабці... Власне, справа не лише в їх наказі. Я й сама хочу опанувати таємничу науку мольфарства. А от, хто ти? Ти ж не вовк? Точніше – не просто вовк? Ти мене ведеш, оберігаєш... навіть рятуєш. Хто ти насправді?!

Коли Дарина заговорила, вовк підняв голову і став уважно слухати, не зводячи з неї очей. Коли вона замовкла, він ще з хвилину дивився на неї, потім повільно зіп'явся на ноги, так само повільно підійшов і завис над дівчиною, не зводячи палаючого погляду. Зблизька він виявився просто величезним. Дарині стало не по собі, але вона також не відвела погляду.

Спочатку дівчині здалося, що через те, що вовк наблизився до неї впритул, сяйво його очей стало ширшим. Але воно продовжувало рости, поки не охопило весь простір навколо Дарини. І тоді вона почала у цьому сяйві розрізняти якісь силуети, які ставали все більш чіткими і зрозумілими. Поступово сяйво наче розсіялось і Дарина опинилась на невеличкій зеленій полонині, яку з усіх боків оточували гори, густо порослі величними модринами і кремезними дубами.

Майже на краю полонини вона помітила невеличку хату зі зрубу з високою стріхою і призьбою навколо неї. Хата була стара, але вочевидь міцна.

Вище, перед хатою, у спорудженому серед луки грубому загоні дрімали вівці. Ліворуч з-за хати визирала смуга городу, огородженого щільним тином, а за городом – край літньої кухні.

На призьбу вийшов старий міцний дід з крисанею на голові, потягнувся, роздивився на всі боки і почав щось кричати. Голосу чутно не було, дід періодично складав долоні човником біля рота, щось вигукував, потім роззирався навколо. Дарина зрозуміла, що він когось кличе.

Певно, той, кого кликав дід, його почув. На галявину вибіг стрункий хлопець і побіг до діда. Той, вгледівши парубка, набурмосився, насупив брови і став сваритись на нього, притопуючи ногою для більшого враження. Хлопець зупинився перед стариганом і, опустивши голову, мовчки слухав його лайку. Насамкінець дід розмахнувся, дав парубку дзвінкого ляпаса, різко розвернувся та, розмахуючи руками і, продовжуючи сваритись, незграбно почвалав у хату. Хлопець залишився самотужки стояти на призьбі, ніби злий стариган зачарував його.

Потім картина почала мінятися, і ось хата, кошара, полонина і гори – все уже вкрито шаром пухнастого снігу – зима.

Знову той самий дід, тільки більш зігнутий, виходить на ганок, крисая – потріпана і зім'ята, а на плечах – потертий кожух. Знов дідуган щось кричить, але якось мляво і втомлено. Втім, він знов був почутий. З того ж боку, що і в попередній картинці, на полонину вийшов... вовк з сяючими синіми очима. Він зупинився, потягнув носом повітря і подивився в сторону діда. Старий, прикривши очі долонею, намагався роздивитись гостя. Певно, йому це вдалося, бо раптом він сахнувся і впав би, якби не стіна за спиною. Переляканий дід зробив декілька рухів руками, наче шукаючи знаряддя захисту. Потім, вочевидь, щось пригадавши, схопився за голову, похнюпився і ледь пересуваючи ноги, поплівся у хату.

«Дивні діла твої, Господи...» – подумала Дарина. І ледь вона це подумала, картинка змінилася синім сяйвом, яке поволі відійшло, перетворившись на двоє палаючих очей. Вовк знов лежав на тому самому місці навпроти Дарини через вогнище і безвідривно дивився на дівчину.

– І що це все має означати? – спитала дівчина. Але звір мовчав. Хіба лише його сині очі запульсували чи то від бажання щось сказати, чи то від жалю, що не може цього зробити...

Дарина думала. І раптом у пам'яті виринула важка розмова з матінкою перед її смертю. Мати тоді взяла її долоні, і зазирнула в очі. Її погляд був сповнений болю, смутку і журби. Дарина упала в той погляд, наче зірвалась в чорне урвище. У певну мить свого падіння почала бачити мамині образи, спогади і думки.

Вочевидь в очах синьоокого звіра дівчина побачила образи з минулого, як колись побачила матусине життя в її очах. Але чийого? Зрозуміло, що вовк з видіння і вовк перед нею – один і той же. Дідуган – це той мольфар, до якого вона наразі йде. Але що то за хлопець? Чому мольфар дав йому ляпасу? Чого дід злякався, коли побачив вовка, який, вочевидь, не збирався нападати? І чий, в решті решт, цей вовк союзник – мольфарів чи її?

Ці питання стали для Дарини головними ще на багато днів і ночей.

Та потрібно було рухатись далі, поки ніч остаточно не накрила ліс. Дарина з'їла шмат конини, два віддала вовкові, залила

бульйоном багаття, привела себе у більш-менш пристойний вигляд і збрала речі. Тільки вона перекинула через плече свою торбину, вовк зіп'явся і неквапом пішов у лісові хащі. На цей раз дівчина від нього уже не відставала.

Вони йшли доти, доки можна було хоча б трохи розрізнати покрив під ногами. Коли стало зовсім темно, дівчина рішуче зупинилась, даючи звіру зрозуміти, що далі вона не піде. Втім, вовк теж зупинився. Обравши зручне місце між корінням велетенського дерева, Дарина закуталась у рядно баби Солі, влаштувалась, наскільки змогла, і задрімала. Вовк приліг в трьох метрах від дівчини і, прикривши сяючі очі, теж дав собі відпочити.

Але коли з-за хмарин визирнув повний місяць, світло якого щедро освітло схил лісу, де вместились дівчина з вовком, їх розполохали дивні звуки.

Дарина, прокинувшись, глянула на вовка. Той стояв, широко розставивши лапи, наче готовий до стрибка на лютого ворога, дивився кудись угору і загрозливо гарчав. З ощиреної пащі капала слина, хутро на хребті настобурчилось, очі пульсували синім вогнем. Вигляд у нього був настільки моторошний, що у дівчини по спині прокотилася хвиля холоду. Вона теж подивилась у небо. На фоні сяючого місяця з дивним свистом та шаленим реготом проносились незрозумілі істоти у лахміттях. Чорні тіні гасали нічним небом на звичайнісіньких мітлах, коцюбах, косах, ще на чомусь; наче оскаженілі, вони кружляли, підлітаючи одна до одної, з бридким скреготом вигукували одні ті ж незрозумілі слова, та знов зі свистом розліталися. Через хвилину десять істоти вишикувались у широке коло, на коротку мить зависли, злетілися до центру, дикими голосами скрикнули якийсь чи то девіз, чи то заклик, а потім, розвернувшись, з гиканням шугонули з поля зору в різні боки, наче їх і не було.

– Відьми... це відьми, – стиха проказала Дарина, глянувши на вовка, – схоже, що у них шабаш, так, вовче?

Звір більше не виглядав розлюченим. Він стояв опустивши голову, наче про щось замислився, потім кивнув, глянув на дівчину і мотнув головою вбік, запрошуючи Дарину йти за ним.

– Куди?! Вночі?! У темряві?! – ошелешено скрикнула дівчина.

Але вовк знов мотнув головою кудись униз і неквапом пішов у нічну темряву.

— Ні, це казна-що! — з розпачем проказала Дарина, підводячись зі свого зручного нічного кубельця. Вона почувалася роздратованою, але і залишатись серед нічного невідомого світу на самоті, та ще й після диких відьомських танців у небі, вочевидь не могла.

Вимушена йти за звіром у ворожу пітьму, Дарина, одначе, помітила, що його палаючі очі, наче два ліхтаря, цілком достатньо освітлювали ледь помітну лісову стежку.

Нічний ліс жив своїм активним життям. Там, у темряві за межею синього саява постійно щось відбувалося. Таємничі тіні підскакували впритул до стежини, бридко плямкали, стрекотали, цокали, гукали, тріщали і гарчали. Дівчині було невимовно лячно, їй весь час здавалося, щось ось-ось звідти вискочить якась потойбічна моторошлива істота і вчепиться в неї своїми гострими гидкими пазурами чи зубами. Тож, вона намагалась триматись якнайближче до вовка, відчуючи в ньому свій єдиний, але потужний захист.

Йти у пітьмі було непросто. Втім, години через дві, на щастя, ліс розступився, і нічні мандрівники вийшли на галявину, щедро освітлену нічним світилом.

Дива Даринової подорожі продовжувались. Посеред галявини палало здоровезне багаття, навколо якого кружляли чарівної краси велетенські метелики. Їх крила сяяли і мерехтіли яскравими ніжними барвами. Якоїсь миті Дарині здалося, що метелики пурхають надто близько до вогнища і ось-ось сплять свої тендітні крила у вогні багаття, але потім вона помітила, що іскри від вогнища тонкими струмками тягнулися до гігантських сяючих крил і наче розчинялись в них. Вогонь їх насичував.

Відчувши непроханих гостей, вогняні метелики стрімко розвернулися в бік дівчини, тривожно засурмили, покинули ватру, злетілися перед нею і вовком, закружляли навколо, так потужно розмахуючи своїми ніжними крилами, що Дарина відчула, як навколо неї утворюється вітрове коло.

Глянувши на дивовижних нічних створінь зблизька, Дарина побачила, що це були не метелики гігантських розмірів, а привабливі людиноподібні істоти з крилами, які насичуються чарівними силами вогню. Дарина назвала їх для себе вогняними феями.

Вовк припав на передні лапи, схилив голову і завмер у такій позі. Дарина зрозуміла, що таким чином звір виказує господарям галявини свою шану. Вона, наслідуючи його приклад, зробила глибокий реверанс, також опустивши голову долілиць.

Побачивши шанобливі пози, феї припинили вітер і вишикувались у коридор, який вів до вогнища.

Вовк пішов по коридору, кланяючись на різні боки, наче вітався з кожним чарівним створінням. Дарина зробила те саме. Втім, перед самим вогнищем два метелики, пропустивши вовка вперед, встали між дівчиною та ватрою, не дозволяючи їй наблизитись до неї. Вона покійно зупинилась, вирішивши, що лісові феї у близьке коло пускають лише звірів.

Вовк присів біля вогнища і став стиха гарчати. Метелики дрібно тріпотіли крилами, переглядались, інколи мелодійно сурмили або неголосно свистіли. Цей чудернацький процес був схожий на розмову. За кілька хвилин феї засурмили в бік вартувальників, ті розлетілись в різні боки, звільняючи Дарині шлях до багаття. Дівчина зрозуміла, що вона помилялась, і феї перепинили її просто тому, що бачили вперше і не могли знати, ворог перед ними чи друг. Вочевидь, з вовком метелики знайомі були давно і щось він їм таке про гостю прогарчав, що вони перестали її остерігатися. Дарина пройшла до ватри і вместилася поряд з вовком.

Біля вогнища було тепло і приємно. Метелики з вовком неголосно перемовлялись. Під ці дивні звуки Дарина не помітила, як міцно заснула.

З першим променем сонця дівчина прокинулась. Галявина виглядала весело і безпечно. Крилатих фей ніде не було, як і сліду на траві від вогнища, – скрізь лише соковиті пахучі трави та квіти. Дівчині навіть стало жаль, що її знайомство з вогняними

феями було таким коротким. Втім, опинившись у незнайомому дивовижному світі, вона розуміла, що зустріч з цими зовні такими ніжними, але вочевидь потужними істотами, може у найнесподіванішу мить відбутися знов. Не менш з тим, Дарина навіть не здогадувалась, наскільки у цих роздумах вона була права.

Дівчина подумки відмітила, наскільки початок ночі у вовкому темному ворожому лісі з відьмами в небі відрізнявся від її закінчення в оточенні чарівних крилатих створінь.

Не видно було й вовка. Сонечко розвіяло поганий настрій і на якусь мить в голові дівчини майнула думка, що всі чудові і страхітливі дива, які з нею трапились за дві останні доби, були лише сном. Та тільки-но дівчина зібралась полегшено зітхнути, як в цю мить з лісу на галявину вийшов вовк з палаючими очима. Настрій впав.

Вовк ніс щось у пащі. Він наблизився до дівчини і поклав до її ніг полотняну торбину. Дарина з подивом витягла з неї шмат свіжого хліба і невеличкий слоїк молока. Сніданок. Вона запитливо поглянула на вовка. Той мотнув головою, відійшов на два метри від дівчини і вмовився мордою до неї. Мовляв, їж, я ситий.

Молоко було прохолодним і смачнучим, а хліб – м'яким та запашним. Після сніданку настрої Дарини поліпшився, і вона, відкинувши неприємні думки, знов була готова до подальших пригод.

Привітний сонячний день зародив в душі дівчини надію, що решта її шляху до мольфара пройде через залиті сонцем зелені запашні ліси. Але вона навіть не здогадувалась, наскільки помилялась.

Ще одну страхітливу ніч довелося Дарині провести в горах. Після сонячної квітучої галявини цілісінський день вони з вовком кружляли у горах, то дряпаючись наверх, то майже скочуючись глибоко униз. Лише один раз вони зупинись на обід, аби доїсти конину і дати відпочинок втомленим ногам.

Від безкінечного кружляння по лісових хащах у дівчини склалось враження, що звір водить її по колу. Втім, поміркувавши, вона зрозуміла, що робить він це не через бажання нашкодити,

просто іншого шляху, який мав привести їх до мольфара, вочевидь, не було.

Перед самим настанням ночі вони дійшли до ще однієї невеличкої галявини. Втім, вона не була ні мальовничою, ні квітучою, ні привітною.

Весь простір був усяяний величезним камінням, а між камінням – наче спеціально – закиданий міцним хмизом з гострими, як шила, колючками.

Дарина, стоячи перед колючим чагарником, обернулась і запитливо подивилась на вовка. Проте, він не пішов навколо, а поглядом показав їй на хмиз.

– Осюди, у це жахливе чагариння?! Як ти собі це уявляєш?! – обурилася дівчина.

Тоді звір обійшов Дарину і став зубами висмикувати з чагариння по гілці і кидати позад себе. Тонкіші гілки він просто трощив гострими міцними іклами.

Дарина зрозуміла: доведеться долати і цю перешкоду. Вона з приреченим виглядом стала поряд з вовком і теж взялася до хмизу. Та ця робота одразу виявилась доволі болісною. Вколотивши до крові кілька разів пальці, дівчина дістала з торби ряднину, перекинула її, як коромисло, через плечі, краями обмотала долоні, і далі справа пішла трохи ліпше.

Вони просувались до центру, завалюючи прохід за собою гілками, які висмикували поперед себе. Дарина уявила, як би ця картина виглядала зверху: забита камінням і хмизом галявина, в якій від краю до центру рухається невеличке вільне коло, а в ньому в жорсткій битві з ворожим чагаринням відчайдушно метушаться людина і звір.

З неба світив повний місяць, висвітлюючи все майже як вдень. Очі вовка палали ліхтарями. Тож, кожную гілку перед ними було добре видно. Та лише через декілька годин вони – геть виснажені – дісталися центру галявини.

Тут вовк чомусь не пішов далі, а спинився і заліг у розчищений простір між двома величезними каменями. Вмостившись, він подивився на Дарину, наче запрошуючи зробити теж саме. Місця між вовком і каменем було рівно стільки, аби дівчина

могла там доволі тісненько влягтись. Їй стало незручно. Дарина впіймала себе на думці, що вона сприймає звіра не як вовка, а як людську істоту чоловічої статі.

Вона розуміла, що її асоціації зараз не на часі, втім, все одно розгублено стояла, дивилась на вовка і ніяк не могла зважитись. Поволі стало відчутно холодати. Майнула думка, що добре розігріте під час роботи тіло, зараз, коли вона стоїть нерухомо, просто стало остигати. Проте, дедалі ставало все холодніше. Навколо почувся легкий тріск. Це від різкого перепаду температур потріскували каміння та гілки. Поступово відчуття небезпеки, яка стрімко наближається, охопило дівчину. Лише тепер до Дарини дійшло, що вовк запрошував її не відпочити, а убезпечитись від невідомої загрози.

Нарешті вона відкинула зарозумілі мудрування і вляглася на живіт між вовком і валуном. І одразу відчула, що тут не лише тепліше, але й безпечніше.

Гучність тріскоту, який йшов з країв галявини, наростала щохвилини. Вовк повернув голову до дівчини, вона заглянула в його палаючі очі і поступово побачила в них картину того, що відбувалося на межі галявини та лісу.

По всьому периметру навколо хмизу метушились невеликі білясті істоти, які невідомо звідки узялися. Вони були схожі на вкритих памороззю гномів. Істоти з люттю колотили маленькими кулачками по гострих гілках. Ті від кожного удару перетворювались на лід і друзками розсипалися під ноги сердитих гномів. Крижані істоти повільно, але вперто просувались вглиб, наближаючись до центру. Вочевидь, їх метою були теплі тіла вовка і дівчини. Холод, який відчула дівчина, йшов саме від цих закрижанілих лютих створінь.

Уявивши, як крижаники, коли дістануться до центру, почнуть лупцювати по ній своїми ручками-льодяниками, по шматочках перетворюючи її тіло на кригу, Дарина пересмикнула плечима і перехрестилась.

Біля вовка було тепло і навіть затишно, але тріск невпинно наближався, і підступний жах поволі заволодівав дівчиною.

Поступово з наближенням тріску крізь густе плетиво хми-

зу Дарина стала помічати невтомну злу метушню крижаних істот.

Проте, і ніч не стояла на місці. Коли дівчина почала навіть розрізняти силуети лютих крижаників, темрява порідшала. В останні хвилини перед світанком крижаники, відчувши наближення ранку, зовсім оскаженіли і так заходились трощити гілки, що тріск перетворився на суцільний гуркіт. Крізь плетиво хмизу стало навіть видно хижі погляди, які істоти кидали на дівчину з вовком. Їх розділяли якихось півтора метри.

Здавалося – іще мить – і скажені крижаники дістануться до двох теплих тіл з пульсуючою гарячою кров'ю.

Від жаху, який уже почав бити через край, дівчині хотілось скочити на ноги і з несамовитим криком кинутись щодуху кудись подалі від цього смертельного тріску. Втім, розуміючи, що потвори оточили їх з усіх боків, вона лише щільніше втислася в землю, замружилась і завмерла, мріючи стати невидимою. Та раптом усе стихло.

Відчувши, що вовк встав, Дарина відкрила очі. Перший промінь сонця нечутно підбрався майже до центру. Жодної хмизини на галявині не було. Натомість, земля була суцільно вкрита льодовими скалками, які стрімко танули буквально на очах. Навколо двох валунів, між якими зачайлись дівчина з вовком, на місці скажених крижаних істот акуратним колом розташувались купки льоду, які так само швидко спливали водою.

Ще одна небезпека минула, тобто розтанула з першим сонячним променем.

Ковзаючи по розкислій багнюці, Дарина з вовком покинули галявину.

Ще декілька годин вони йшли через непривітний темний вологий ліс, поки, нарешті, вовк не спинився. Дарина запитливо поглянула на звіра. Він підійшов до дівчини, і його очі знов запалали яскравим вогнем. Синє світло окутало дівчину. Вона уже знала що буде далі, тому почала уважно вдивлятися в чарівне сяйво.

Втім, цього разу дівчина не побачила жодної картинки, а просто

відчула думки вовка в своїй голові. Далі вона має йти сама, бо звіру разом з нею далі чомусь зась. Скоро вона вийде на невеличку полонину, на якій мешкає старий відлюдник.

Сяйво згасло, звірові думки з голови зникли. Вовк відступив на три кроки назад, вклонився, розвернувся, зробив два величезних стрибка і зник в лісовій гущавині, наче його тут і не було.

Дарина стояла спантеличена і розгублена. Вона так швидко звикла до турботи і захисту синьоокого вовка. Біля нього було так надійно. Як же вона далі без свого вірного звіра?!

– Вовче! Не кидай мене!!! – голосно крикнула дівчина в лісову гущавину, та ліс мовчав.

Заочна посвята

Дарину знов охопило гостре відчуття самотності. Весь час вона зустрічає друзів, але рано чи пізно обов'язково їх втрачає. Це було так прикро і так несправедливо. Поступово до відчуття безпорадності і беззахисності додався страх. Раптом захотілось кинути свою важку подорож, повернутись до Ради Радимівни, Оксанки і забути про все. Вона в розпачі присіла на камінь, намагаючись дати раду своїм почуттям. Діставши з торби зошита, дівчина стала його гортати, наче намагалась у ньому знайти захист і відповіді на свої болючі запитання.

І тут дівчину став охоплювати якийсь дивний стан. Перед нею з'явився грубий стіл, навпроти за ним сиділа прабаба Марія. Між ними на столі стояла миска з водою, у якій плавали блакитні і червоні пелюстки квітів, листя м'яти і плямки застиглого воску. Навколо миски стояла безліч запалених свічок, полум'я яких, на диво, не клонилося і не гасло від вітру. Повітря чомусь стало настільки задушливе, що майже нічим було дихати, наче дівчина знаходилась у тісному приміщенні без вікон і дверей. Пальці прабаби і Дарини були опущені в миску.

Раптом вона пригадала, що все це вона уже бачила колись дуже давно, у глибокому дитинстві. Тоді маленька дівчинка Даринка сприйняла це видіння як чудернацький страхітливий сон і доволі швидко забула. Але, виявляється, це був не сон, а

справжній ритуал, і відбувся він з нею насправді! Як?! Як прабабця, яку вона ніколи в житті не бачила, примудрилася провести з дівчинкою магічний ритуал за сотні кілометрів та ще й уві сні?! Знову незрозуміле і геть забуте диво, але уже з далекого минулого. Вочевидь, цей обряд прабаба провела з Даринкою незадово до своєї смерті. Втім, через дитячий вік правнучці зарано було той обряд пам'ятати. Тому на багато років вона його не без допомоги прабабиних чар забула.

Отже, їй доведеться знов пройти страхітливу церемонію передачі прабабиних мольфарських сил і пригадати, відчути всі зміни, до яких це дійство призвело в ній у дитинстві і які їй було несила тоді повністю усвідомити.

Перед дівчиною лежав розкритий старий зошит, з якого вона вголос читала текст з незнайомих символів, наче він був написаний рідною мовою. Прабаба навпроти через стіл синхронно з правнукою теж бурмотіла його, зрідка зриваючись на крик. Дарині було погано. Думки в голові переплутувались, її нудило, по тілу хвилями перекочувались судоми, голову хитало з боку в бік, повітря в легенях майже не було. Періодично на коротку мить дівчина втрачала свідомість, потім знов виринала з напівзапаморочливого стану і читала далі, наче невидимий перст точно вказував місце, на якому їй ставало млосно.

В голові Дарини проносились яскраві образи, але вони так швидко зникали, що вона жодну з них не могла вхопити і зрозуміти. Люди, звірі, події, дивні місцини і почуття – від радості і захвату до гніву, болю та страхів. Палаюча хата на краю селища, селяни на колінах, хворі й каліки, кремезний мольфар, дивні обряди та істоти проносились через свідомість, кидаючи дівчину з жару в мороз.

Коли останні сили стали покидати Дарину, прабаба Марія коротко, але так гучно скрикнула, що дівчина прокинулась. Вона знов сиділа на камені серед гірського лісу, а навколо стояла дивна тиша, від якої, здавалося, дзвеніло у вухах.

Дарина відчула величезну слабкість у всьому тілі, від втоми хотілося лягти і заснути. Але думки, наче сполохані горобці, метушились в голові, не даючи розслабитись.

Поступово дівчину стало охоплювати відчуття, що потрібно терміново йти далі. Долаючи нелюдську втому, вона підвелась. Далось це важко, але буквально по хвиликах втомі стала відходити, а свідомість – наливатися впевненістю. Дарина відкрила зошита на сторінці з невідомим текстом. На подив дівчини, не дивлячись на те, що текст, як і раніше, був написаний незнайомими літерами, він легко читався. Тут було всього лише декілька заклинань і одна порада. Дівчина розуміла, що рано чи пізно ці кілька магічних слів стануть їй у пригоді.

Втім, часу, аби до вечірньої зорі дістатись до мольфара, у Дарини вже майже не було. Тому вона, не зволікаючи, рушила униз. Крізь дерева дівчина незбагненним чином бачила полонину з обійстям старого чаклуна, і ноги самі понесли її у вірному напрямку крізь лісову гущавину.

Дорогою дівчина намагалась проаналізувати те, що відбулось з нею нещодавно. Вочевидь багато років тому, коли Дарина була ще малям, прабаба провела з нею обряд передачі власних мольфарівських навичок, власної таємничої сили, але таким чином, аби цей ритуал дрімав в підсвідомості дитини в законсервованому стані до певного часу. І от лише тепер, коли цей обряд ожив і відбувся чи то вдруге, чи то насправді, дівчина вочевидь остаточно оволоділа здібностями, знаннями та досвідом прабаби Марії. Як це сталося, Дарина збагнути не могла, але відчувала, що нарешті відбулась справжня доросла посвята її в мольфарки. Але чому саме зараз? Чому саме сьогодні і саме тут – у незнайомому для неї лісі? Що в цьому дні особливого? І тут дівчина пригадала, що сьогодні її день народження, їй виповнилось 20 років. Ось чому! В далекому Даринчиному дитинстві, проводячи обряд, прабаба наче запрограмувала повтор ритуалу, який мав ввімкнути її відьомські навички в онуці. Двадцятий день народження – день засвоєння відьомських магій – пройшов серед невідомих їй гір у повній самотності.

Дівчині раптом закортіло перевірити, чи справді вона набула магічних якостей. Вона уважно подивилась перед собою, аби узнати, чи довго ще їй потрібно йти до старого відлюдника, і одразу зрозуміла, що уже прийшла, а за кілька хвилин вийшла на ве-

лику галявину. Перед нею наче ожила картинка, яку вона бачила в синьому сьйві вовкових очей.

Мольфар

Нижче на протилежному боці зеленої гірської луки розташувалась напівзруйнована, втім і досі міцна, мальовнича гражда, яка дивилась у бік Дарини черсаком – ганком вздовж стіни під стріхою з драниць, що закінчувалась за півметра до підлоги. Від паркану, який мав оточувати гражду, залишились лише поодинокі почорнілі від часу стовпи.

Роздивляючись по боках, дівчина неквапом наближалась до господи. Вона відчувала, що злий мольфар зачаївся у хаті, бачить її крізь вікно, але ніц не бажає мати з нею справу.

Дід не збирався а ні виходити на ганок, а ні запрошувати непрохану іменинницю до оселі. І сама хата наче завмерла на чатах. Лише напівснула невеличка отара овець неголосно бекала на соковитому вигоні і десь за спорудою квохтали кури, оживляючи тиху полонину.

Коли Дарина з неприємним відчуттям, що її тут не бажають, підійшла майже впритул до хати, двері, нарешті, відчинились і на черсак вийшов старий зігнутий дід.

Він неприязно глянув на дівчину і наче до себе пробурмотів:

– Ся дістала таки... – хвилину дід розглядав Дарину колючими вицвілими очима, а потім зірвався на крик – Ти чого ся приперла?! Що ти тут забула?! Слави закортіло? Сили?! Чи моєї смерті?! Га?! Чом мовчиш?! Відповідай, хижа дівко!!!

Дарина пам'ятала про лиху вдачу старигана, але грубість діда її, все ж таки, обурила. Ледь опанувавши себе, вона майже спокійно відповіла:

– Ви ж знаєте, чого я тут. Навіщо так кричати? І не потрібна мені ваша смерть. Мені потрібно, аби ви навчили мене всього, що самі знаєте...

Вона ще хотіла додати, що зважитись на цей крок їй було не просто, що йшла до нього дуже важко, що готова робити всю роботу по господарству, але дід раптом випростався, простяг до

Дарини кістляву правицю і так гучно закричав, що дівчині мало не заклало вуха:

Геть звідсиля, паскудне дівчисько!!! Ніхто мені тут не потрібен і нікому свою силу я дарувати сі не збираю! І помирати сі не збираю! Ач ти яка! Приперлася, хто зна звідки...

Дарина не знала, що їй робити далі: сперечатись і доводити, що мольфар не правий або чекати, коли він, нарешті, змінить гнів на милість. Але одне вона знала точно: геть вона не піде. Не для того вона так важко добиралась сюди. Раптом дівчина помітила, що дід перевів погляд кудись їй за спину і аж затрусився чи то від ще злішої люті, чи то від страху. Вочевидь, те, що він побачив вдалині, його остаточно вивело з себе. Старий раптом різко розвернувся, шугонув у хату, почувся лязкіт дверної ляди, і дівчина залишилась на самоті. Вона почула як забekali сполохані вівці, обернулась і встигла помітити величезного звіра, який стрибонув в гущавину. Дівчина згадала спогад синьоокого вовка, яким він поділився з нею у лісі. Ця сцена була один в один подібною до того спогаду.

Але що ж робити далі? Мольфар замкнувся в хаті і пускати Дарину до оселі не мав наміру. Втім, й повертати назад, коли важкий шлях до нього нарешті був подоланий до кінця, вона теж не збиралась. Тож, роззирнувшись, дівчина попрямувала до лівої притули, яка здалась їй більш охайною. Не пускає? Ну, і не треба! Вона доведе, що не з боязких і не з тих, хто відступається.

В притулі була земляна підлога, але на її щастя доволі просторі ясла майже до крокв були набиті запашним сіном.

«От і добре» – вирішила Дарина, – «хоч цю ніч висплюся людськи. А завтра буде видно». Вона розвісила торбину і казанок на суках паль, допила рештки води, забралася в сіно і миттєво солодко заснула. Так закінчився її ювілейний день народження.

Вранці Дарина прокинулась від погляду. Відкривши очі, у дверному отворі вона побачила силует діда. Уздрівши, що дівчина його помітила, той хутко зник.

Отже, він знає, що нікуди вона не пішла і йти не збирається.

Це добре. Але потрібно ж якось налагодити контакт з цим людиноненависником.

Дівчина вибралась з сіна, яке застрягло і у волоссі, і в одязі, і під одягом, і, приводячи себе до ладу, стала міркувати про свої подальші дії. Обтрушуючись, Дарина гадала, як то краще порозумітись з дідуганом. Але в першу чергу потрібно було умитись і поснідати. Чекати від старого, що він оце зараз добровільно дасть їй води і нагодує, було марно. Тому цю непросту задачу вона і поставила перед собою насамперед. Дівчина розуміла, що у разі, якщо їй вдасться умитись та ще й примусити діда погодувати її, можна буде вважати контакт, нехай навіть початковий, – встановленим.

Ранок був сонячним і привітним. Діда видно не було, вочевидь, ховався у хаті. Дарина пішла навколо притули і позаду біля невеличкого, доволі охайного, городу помітила бочку з дощовою водою. Для вмивання згодиться. Перше завдання вирішено.

Потім увагу дівчини привернула невеличка чепурна хатинка за городом. Дарина попрямувала до неї, спиною відчуваючи злий погляд мольфара. Перед самою спорудою вона стрімко обернулась і помітила, як на одному з віконць мольфарової хати смикнулась фіранка. Дівчина усміхнулась і увійшла всередину. Насправді хатка виявилася літньою кухнею з дров'яною грубкою, двома полицями з крамом, величезною скринєю замість стола, хитким стільцем, етажеркою зі старими книгами і невеличкою канапою, вкритою строкатим килимком. Грубу дощату підлогу вкривав довгий домотканий килим, що тягнувся від етажерки до канапи.

Полиці були уставлені слоїками з консервацією. На одній стояло солодке, на другій – овочі.

На скрині Дарина знайшла закутаний у ряднину шмат домашнього хліба. Поряд лежав невеличкий ніж з ручкою із маленької ратиці. «Ти диви, дід сам хліб пече!» – здивувалася дівчина, відтинаючи запашну скибку.

Лише зараз Дарина помітила біля дверей невеличку лаву з армійської олов'яною кружкою та відром, накритим вишиваним

полотенцем. У відрі була звичайна питна вода. От і сніданок.

Хліб виявився доволі смачним. Його чудово доповнило полуничне варення. А вода втамувала спрагу після солодкого. Друга задача була виконана. Втім, контакту з лихим відьмаком встановлено так і не було.

І як не хотілося Дарині йти прихилити діда на свій бік, але далі тягнути було уже нікуди.

Дівчина прибрала за собою і попрямувала до виходу. Та раптом відчула, що дід оце зараз стоїть прямо за дверима. Пересиливши ніяковість, дівчина рішуче відкрила двері, і дід, який зовні якраз взявся за ручку, мало не впав на неї. Тільки но дівчина хотіла привітатись, як старий почав кричати прямо їй в обличчя:

– Ти чого це тут ся валантаєш?!!! Тобі хто дозволив заходити до мого житла? Ач, яка господарка ся знайшла!

Мутні очі діда від злості аж сипали іскрами. Поки старий набрав повітря в легені, аби й далі криком вгамовувати свою лють, Дарина спокійно подякувала йому за сніданок. Від нечуваного нахабства він остовпів і на мить заляк, наче його заморозили. Дівчина скористалась паузою і лагідно промовила:

– А ви, дідусю, вправний господар: і хліб у вас смачний, і варення чудове, і город впорядкований, і сіно ліпше за перину... Велике у вас господарство, важко, напевно, його порати. А я оце вам, дідусю, стану в поміч.

Старий, свердлячи дівчину лихим поглядом, двічі відкрив і закрив рота, потім здійняв над головою свого кривого дрючка, потрусив їм, наче збирався побити непрохану гостю, але так нічого й не зробивши, розвернувся і швидко почвалав геть.

«От тобі і встановила контакт» – розпачливо подумала Дарина і голосно проказала услід старому:

– Дідусю! Давайте ж хоч познайомимось!

Старий навіть не озирнувся. Лише знов потряс палицею у повітрі, шугонув за притулу і Дарина знову залишилась одна.

Та відступати вона не збиралась. Інакше весь її життєвий шлях і важка гірська подорож втрачали сенс.

Дівчина дала старигану хвилин п'ять заспокоїтись, потім обійшла хату, піднялась на черсак і помітила причинену квартир-

ку. Отже, можна й побалакати. Вона була впевнена, що старий уважно прислухається до того, що відбувається назовні.

Умостившись біля самого вікна на старій колоді – берні, яка слугувала за лаву, Дарина почала розповідь. І якось так само собою вийшло, що розповіла вона мольфарові майже усе своє життя. Вона наче занурювалась у власне минуле, яке вставало яскравими образами перед її внутрішнім зором. Дитинство, Муня з Тором, татко, Іванка, їх загибель, матуся, Оксана, Рада Радимівна, навчання, баба Соля і сни. Насамкінець дівчина детально розповіла усе, що знала, про прабабу, її наказ йти до старого у навчання і свій шлях через гори до нього. Тільки про вовка та ритуал посвяти змовчала. Чомусь їй здалося, що не час діду знати про це.

Розповідала Дарина не поспішаючи, постійно пірнаючи у глибини пам'яті, наче у темний вир, тому розповідь вийшла доволі довгою та більше схожою не на історію життя, а на сповідь.

Закінчивши, Дарина прислухалась до звуків в хаті. Але їх просто не було. Тоді вона спробувала уявити собі, що у цей момент робить дід. Не одразу, але все ж вона не так побачила, як відчула, що мольфар у роздумах. Вона вирішила не заважати, розуміючи, що якщо зараз вона почне вголос вимагати від старого якихось дій, це, скоріше за все, скінчиться ще більшим роздратуванням з його боку. Тож, дівчина просто розслабилася і, споглядаючи мальовничий пейзаж, подумки знов полинула у минуле, де її оточували любов, розуміння і підтримка, яких вона уже давно не відчувала.

Час минав, а старий мольфар не поспішав подавати ознак життя. Коли за стіною нарешті почувся обережний шерхіт, сонце уже майже торкнулось схилу найближчої гори. Кілька хвилин дівчина спостерігала, як воно поволі ховається за обрис, а потім, приклавши вухо до стіни, прислухалась, що ж там за нею відбувається.

І в цю мить двері хати прочинились, старий вийшов на ґанок і стиха, наче приречено, промовив:

– Ходи, зайда.

Дарина з цікавістю увійшла до помешкання. Воно виявилось

доволі просторим з трьома міцними поздовжніми балками під стелею, стінами з потемнілих смерекових протесів, низькими лавами попід стінами і старою курною піччю, яка давно уже використовувалась просто як полиця для кухонного приладдя. На широкій лаві, схожій на невеличкий столик, біля самого входу стояли відро з водою і дерев'яні ночви. А посеред приміщення розташувався величезний грубий стіл з двома такими ж грубими лавами вздовж. Лави попід стінами були встелені строкатими домотканими ковдрами і заставлені слоїками з темною рідиною та оберемками зілля. Підлога була дерев'яна, давно не мита, але метена. Освітлювалась кімната декількома свічками в простецьких старовинних канделябрах, які на грубих стінах лісової хати виглядали доволі недоречно, і двома свічками на столі. Повітря було важке, сповнене пахощами зілля упереміш з запахом цвілі, пилу і старих, давно не праних речей. В протилежній стіні Дарина помітила невеличкі двері, які вели, вочевидь, в друге приміщення.

– Чого ся витріщила? Все розгледіла? Сі сподобала? – дід чи то намагався виглядати грубим і глузливим, чи то й справді таким був. Але Дарина вирішила не відповідати на грубощі старигана теж грубо, тому чемно відповіла:

– Я вперше в такій хаті. В нашому селі хати з цегли, чепурні, вибілені... А тут все з дерева, таке натуральне і таке цікаве...

– Ти мені тут зуби не замовляй. Сядь за стіл он там, – і старий указав дівчині місце в кінці стола, а сам сів навпроти, якнайдалі від неї, – і мовчи. Говорити буду я.

Хвилини п'ять дід мовчав і розглядав дівчину, свердлячи її колючим поглядом. Дарина спокійно дивилась в ці злі, каламутні чи то від ненависті, яка з'їдала старого зсередини, чи то від віку, очі і чекала, що ж буде далі. Вона розуміла, що саме зараз старий мольфар вирішує її долю. Коли їй почав уриватись терпець, дід тихо, але чітко заговорив.

– Я чув про твою родичку. Потужна була мольфарка. Багато допомагала людям, які ніц не заслуговували на добро від неї. Вони вбили її батьків, вижили з села, а потім ще й мали нахабство йти до неї зі своїми бідами. Ті біди вони самі ся коїли через

власне поганство, а допомоги потребували від скривдженої ними ж. От за цю підлість і зневажливість я не люблю людей. І не поважаю. Нема за що. Вони дурні, бездушні і невдячні...

Але те, що твоя прабаба була великою чаклункою, не означає, що і ти така ж сама. Ти маєш це довести. Так, ти ся примудрила дістати до мене, а це не так вже й просто, визнаю. Втім, багато хто до мене доходив, та ніхто з них не здолав моєї науки. Думаю, що й тобі вона не до снаги, але через повагу до твоєї прабаби візьму тебе до мольфарової науки. Та для початку ти мені послужиш як звичайна брудна служка. У цій хаті ніколи не ґаздували жіночі руки. Раніше я й сам ся вправляв, але я уже вельми старий, аби мати натхнення до впорядкування. Побачимо, яка гарна ґаздиня з тебе. Мешкати будеш там, де поцупила у мене хліб з солодощами...

Робота твоя ся починає цієї миті. Вказувати, що тра робити, не буду. Якщо ти добра господиня, сама усе побачиш і зробиш. І щоб сі не чіпляла до мене зі своїми дурними запитаннями! Бо на тих питаннях твоя наука ся і закінчить. Буде треба – сам скажу. От так.

Після цієї промови дід, кречучи, незграбно встав, мовчки пройшов повз Дарини і зник за скрипучими дверцятами, які, певно, вели до спальні.

Дівчина на всяк випадок ще трохи посиділа за столом, вивчаючи занедбане мольфарове житло, яке, судячи з обвіталого вигляду, мало вік, не менший від старого, а тоді пішла до свого нового помешкання.

Ніч для Дарини пройшла неспокійно. Їй не кортіло доводити старому, що вона вправна господиня, але це був шанс налагодити відносини, зародити прихильність новоспеченого вчителя і хоч трохи подолати його лиху вдачу. В голові роїлись плани, з чого вранці почати. Потім вона згадала, що так і не знає, як до діда звертатись. Не забути запитати. Так, у роздумах про наступний день дівчина задрімала аж під ранок. І як завжди у складній ситуації, їй наснився сон, в якому матуся дала доньці

кілька безцінних порад. Але щось у тому сні було не так, як завжди. Та й в очах мами ховалась майже непомітна тривога.

Наступного ранку за роботою Дарина не один раз поверталась до цього сну, і лише опівдні зрозуміла, що у ньому було незвичного. Цього разу матуся свої напучування закінчила не традиційним «Все буде добре», а словами, які Дарина почула від неї вперше і які не зовсім зрозуміла. Останніми словами мами стала порада «Не дай емоціям перемогти розум». Що це мало означати? Які саме емоції можуть перемогти її розум?

Таємниці мольфара

Ранок знову був погожим. Першим чином після вмивання Дарина обережно зазирнула у хату і одразу зрозуміла, що діда в ній немає. Оглянувши галявину, вона помітила старого у загорожі біля вівець. Тільки-но вона вирішила піти до мольфара, як він вийшов з загону і пошкандибав до хати. Тоді дівчина просто зачекала його на черсаку, присівши на колоді.

Крекчучи, з двома бідончиками молока, дід піднявся скрипучими сходами, і проходячи повз Дарини, навіть не глядячи в її бік, проказав:

– Я зараз піду за зіллям, хазяйнуй, – і зник за дверима.

«Ото й всього?!!!» – подумки обурилась дівчина, але одразу ж згадала, що старий і не обіцяв ніяких вказівок. І тут їй подумалось, що, можливо, це й на краще, – така собі свобода дій, коли ніхто тобі не вказує що і як робити, та ще й над душею не стоїть.

Дід вийшов на ганок з доволі великою торбою за плечима – бротцаком – і знову мовчки, навіть не глянувши в бік своєї учениці, незграбно спустився сходами та попрямував через полонину наверх у гори.

Дарина провела старого поглядом, поки він не розчинився між деревами, почекала іще зо дві хвилини, а тоді зайшла до хати.

«Напевно, потрібно починати з другої кімнати» – подумала дівчина і попрямувала до дальніх дверей.

За ними, як Дарина і припускала, виявилась дідова спальня.

Ліжко з периною і двома невеличкими подушками, заповірована часом колода замість приліжкової тумби, старезний різьблений шифоньєр і знову ж таки груба лава вздовж стіни. Невеличке засмальцьоване віконце ледь впускало світло. Дерев'яна підлога була вкрита товстим вузьким килимком, плетеним зі смужок тканин різного походження. Колись килимок мав доволі привабливий вигляд, але час і пилюка пофарбували його в непривабливий, майже однорідний колір, який навіть визначити було неможливо.

Дарина вирішила почати з нього. Вона винесла доріжку на подвір'я, розстелила її на траві, принесла води, добре змочила нею килимок і повернулася до хати пошукати якісь миючі засоби та щітки. На щастя, під лавою біля старовинної печі знайшлися шмат засохлого від часу мила і нова, не займана, але вкрита пилюкою та павутинням жорстка щітка. Після того, як килим був добряче намилений, дівчина повернулася до прибирання спальні.

Павутиння, пилюки і брудних речей було стільки, що це крихітне приміщення вдалося привести до ладу лише під вечір. Дарина відмила віконце, випрала фіранки, перетрусила перину і подушки, змінила білизну, яку знайшла в старовинному шифоньєрі.

Вміст шафи дівчину вразив. На одній з полиць були складені ошатні жіночі сукні, декілька спідниць, гаптованих у місцевому дусі, урочистого виду сердак, теплий розшитий кожушок, пара вишиванок, святкова кресаня, строкатий черес і яскрава попружка. Повний жіночий гардероб.

На іншій полиці акуратними стосами лежали книжки. З широко розплющеними очима дівчина читала всесвітньо відомі прізвища авторів – Гете, Драйзер, Дікенсон, Лондон, Теккерей, Скворода, Шевченко, Тесла, Да Вінчі, навіть Кант і Макіавеллі... Книги з філософії, психології, медицини. З подивом переглядаючи старовинні видання, дівчина жодної хвилини не сумнівалась, що усе це книжкове надбання старий перечитав і не по одному разу. Дарина зрозуміла, що її господар не лише мольфар, не лише колекціонер дорогоцінних видань усіх часів, але й доволі освічена людина. Ще на одній з полиць був складений добротний чоловічий одяг – і старовинний, і більш сучасний.

В окремому відділенні шифон'єра на саморобних вішаках висіло кілька зимових одєжин. А під одягом стояли міцні мешти і пара ошатних жіночих черевиків, прикрашених бісером. Ці червоні черевички з тонкої шкіри виглядали в занедбаному помешканні злого дідугана не лише справжнім скарбом, але й річчю не з його, а якогось іншого яскравого життя.

Цінні книги, гарний, вочевидь новий одяг, жіноче вбрання додали злomu мольфару загадковості. До того ж він виявився не лише освіченою, а ще й вельми заможною людиною.

Час від часу дівчина поверталась до килимка, дряяла його, відмивала водою і знову дряяла. Уже пополудні килимок набув пристойного вигляду. Він загравав насиченими фарбами і приємно запашнів свіжістю. Насамкінець Дарина повитирала скрізь пилуку і відмила підлогу. За довгий трудовий день вона страшенно втомилась, але була задоволена своєю роботою. І навіть одна невеличка, але чудернацька пригода не зіпсувала дівчині настрої, хоча й додала запитань і таємниць у її нове життя.

Коли Дарина зібралась прибрати під дідовим ліжком, вона побачила там пласку дерев'яну скриню, вкриту товстим шаром пилуки. Дівчина вирішила витягти скриню, почистити її і після наведення ладу під ліжком, повернути на місце. Та, коли вона простягла до скрині руку, Дарину наче вдарило хвилею ненависті. Дівчина налякано відсахнулась, толком не усвідомивши, що це було. Простий дерев'яний ящик, який має почуття?! Трохи оговтавшись, дівчина повторила спробу, але скринька вдарила вдруге.

Ще від ночівлі з туристами Дарина добре усвідомила, що її нове існування у горах не буде ні легким, ні звичайним. Тому зараз вона зусиллям волі опанувала себе і замислилась: як зробити так, аби усе ж таки витягти скриню, роздивитись її, привести до ладу і знов поставити під ліжко? І придумала. Вона пішла у притулу, у якій провела першу ніч, де попід стіною вишикувався частокол міцних паль. Вибрала з них одну з розгалуженням на кінці і повернулась до мольфарової спальні. Аби не торкатись норавливої скрині, вона зачепила її розгалуженням і обережно

витагла з-під ліжка. Тоді принесла віника і змела з поверхні шар пилюки. Затим, намотавши ганчірку на палю, ретельно протерла скриню. І тоді її очам відкрилась невимовної майстерності робота різьблення по дереву. Таких витончених, охайних візерунків вона іще не бачила. Дарина, геть забувши, що скриня сердита і б'ється, наче заправський хуліган, зачаровано простягла долоню до казкової поверхні. Та згадавши про лихий норів скрині, зупинила її майже впритул до чарівного мережива. Втім, цього разу скриня не відповіла. Дівчині навіть подумалось, що загадкова скринька була сердита через шар бруду, який покривав її, і який завдяки Дарині більше не приховував цю красу. Тоді дівчина насмілилась і провела долонею по візерунчастій поверхні. Не дивлячись на те, що скриня була дерев'яною, її поверхня була теплою і наче шовковою на дотик.

Уважніше роздивившись скриню, Дарина не помітила на ній жодних замків, застібок чи кнопок. Але, спробувавши підняти різьблену кришку, вона отримала легкий удар, наче струмом. Скринька не давалась. Не інакше, як зачарована.

– Ну добре, шановна, більше не буду тебе чіпати. Оце зараз приберусь під ліжком і поставлю тебе на місце, згода?

Звісно, скриня у відповідь промовчала, а Дарина зробила те, що з гумором пообіцяла чарівній і вочевидь не бездушній таємничій коробці.

Коли дівчина навела лад під ліжком і підсунула скриньку на її місце, то ні сердитих хвиль, ні удару струмом вона уже не відчула, їй лише здалося, що скриня полегшено зітхнула. Тому, явно глузуючи з кумедності ситуації, Дарина з посмішкою проказала:

– Дякую і на цьому.

Яким довгим день великого прибирання не був, але він, усе ж таки, добіг кінця.

Стомленим присівши на берні відпочити, дівчина, нарешті, відчула голод – за день вона нічого не з'їла. І одразу з жахом усвідомила, що оце зараз прийде дід, а почастивати його нічим.

З панікою в душі вона побігла до своєї хатинки. В помешканні дівчина, запаливши свічки, ще раз швидко вивчила вміст слоїків

на полицях, не знайшла там нічого підходящого і лише в цей момент здогадалась повернутись на город. Надворі вже стояв при- смерк, але якось розгледівши на грядках городину, Дарина на- смикала в оберемок помідорів, огірків, цибулі, зелені, викрутила великого молодого кабачка і повернулась до хатини.

Під піччю лежали складені дрова, втім їх могло не вистачити, тож довелось ще й дрова шукати. На щастя, далеко йти не дове- лося: акуратна поліниця була складена одразу за рогом хатинки попід стіною.

Але овочів для ситної вечері було замало. Розпалюючи піч, Дарина замислилась, що ж можна приготувати з того, що вона принесла з грядок. От, якби крупи якоїсь, а ще краще – шмат м'яса. На згадку нічого не приходило. І тут погляд дівчини при- вернула ряднина на стіні в кутку кімнати. Вона наче щось закри- вала. Що там?

Дарина підійшла до рядна, відхилила його і взріла за ним не- величкі міцні двері на штабі з навісним замком. «От тобі й на!» – подумала дівчина, – «Це ж куди ці двері ведуть?» Одразу забу- лося, що потрібно терміново готувати вечерю, що ось-ось може з'явитися старий мольфар, якому вочевидь не сподобається її нишпорення.

Цікавість взяла верх. Але де ж ключ від замка? Дарина смик- нула за нього, і він відкрився. У першу мить дівчина подумала, що то вона відчинила його своїми чарами. Але потім зрозуміла, що замок просто не був замкнений. Посміхнувшись власній сам- омпевненості, Дарина відчинила важкі скрипучі двері. За ними вниз у темряву вели сходи. «То це льох!» – здогадалась дівчина.

Одразу праворуч на стіні була закріплена поличка з сірниками та свічною лампою. Дарина запалила лампу і стала обережно спускатись. Льох виявився доволі глибоким. Знизу пахнуло якимсь незнайомим зіллям, сиром і ще чимось їстівним.

Внизу, поставивши лампу на розташовану на висоті витягну- тої руки ще одну полицю, дівчина оглянула приміщення. Воно було доволі просторим, чистим, вибіленим і навіть метеним. Да- рині льох нагадав бункер: під ногами – цементна підлога, над го- ловою – стеля з товстелезних балок, виструганих з якоїсь міц-

ної породи потемнілого від часу дерева.

Вздовж стіни праворуч на стелажах рядами стояли слоїки з консерваціями. На стелажах навпроти лежали невеличкі голівки сиру, зав'ялені баранячі стегна, слоїки з топленим смальцем і полотняні торби, в яких Дарина згодом знайшла і крупи, і борошно. Тут же висіли підвішені на гачках кільця копченої ковбаси. Від цього пахучого достатку голод нагадав про себе буркотінням у шлунку.

Стелажі на дальній стіні були заставлені звичайними коробками з під взуття. Вздовж всіх стін на підлозі між стелажми стояли слоїки з букетами засохлого зілля, від якого йшов доволі їдкий дивний запах. Такі ж волоті були розвішені на стінах майже під стелею. «Напевно, від паразитів» – подумалось Дарині. Середину льоху займали вишикувані в два ряди пусті дерев'яні ящики. Дарина здогадалась, що призначені вони під фрукти і овочі, які поки що дозрівали на мольфаровому городі.

Найбільше дівчину зацікавили, як не дивно, не сир з апетитними баранячими стегнами, а коробки. Тож, вчергове забувши про голод, вона підійшла до дальнього стелажу і одразу помітила серед коробок незвичайну дерев'яну скриньку з червоного дерева. Згадавши пригоду у дідовій спальні, Дарина з острахом і обережністю відкрила її. Втім, ця скриня не билася і ніяких скарбів, золотих прикрас або чогось незвичайного в собі не приховувала. Зверху лежав паспорт. «От, діду, зараз я з вами і познайомлюсь» – подумала дівчина і зазирнула до темно-зеленої книжечки. Діда звали Добрян Штефанкович. Як?! Добрян?!!! Дарині стало смішно: ім'я геть не відповідало вдачі. Та ще більше її вразив вік старого. За паспортом виходило, що йому уже більше ста сімнадцяти років. Оце так дідьо! Тут дівчина схаменулась і пригадала, що вечеря не готова, а старий Добрян, можливо, уже шукає її. І якщо він знайде її тут, то навіть страшно уявити, як це розлютить його. З думкою про те, що першої ліпшої нагоди вона сюди ще повернеться, Дарина, прихопивши найменшу голівку сиру і невеличке кільце ковбаси, хутко побігла наверх.

Нагорі все було тихо. Дарина, не гаючи часу, швиденько заходилась готувати. У великій пательні вона підсмажила ковбасу і

на ній запекла овочі, потім затерла страву сиром і підрум'янила її. Запахло так смачно, що дівчині від голоду запаморочилося в голові. Але вона обережно занесла запіканку до старого Добряна, поставила її на стіл, поклала виделки, врізала два шмати хліба і лише тому покликала діда. Втім, мольфар не озвався. Вже спить чи іще не повернувся? Он, і місяць уже зійшов...

Але ліжко у спальні стояло не розібране. Врешті решт, подумала дівчина, Добрян Штефанкович не звичайна людина, а, все ж таки, чарівник, отже дасть собі раду. І якщо його досі нема, значить, так і має бути. Зголодніла дівчина більше не стала ні чекати, ні розмірковувати, де подівся старий, а просто всілась перед пательнею і з апетитом взялася вгамовувати голод. Наситившись, дівчина накрила рештки вечері чистою рядниною і повернулася до себе.

Втома і рясна їжа зробили свою справу: лише дівчина лягла, як одразу поринула у міцний сон.

Вранці Дарина старого Добряна знов ніде не знайшла. Їжа на столі залишилась не займаною. Поснідавши, дівчина вийшла на черсак, присіла на колоді і зосередивши погляд на тому місці, де дід зайшов у ліс, спробувала його відчутти. Нічого. Жодних відчуттів. Вона переводила погляд зі стежки на гори, з гір на полонину, – нічого не мінялось. Лише якоїсь миті з'явилась думка про те, що потрібно йти працювати. Не її думка. Втім, вона застрягла в голові, наче її туди вкарбували.

Вирішивши, що Добрян просто блокує її думки, натомість подумки надіславши наказ працювати і не турбувати його, Дарина повернулася до хати і взялась до роботи.

За купою справ час знову спливав непомітно. І знов до самого вечора дівчині ніколи було поїсти. Лише за вечерею Дарина доїла рештки запіканки, запланувавши на завтра борщ, вареники з консервованими вишнями, пиріг з капустою і компот.

Наступний ранок для дівчини знов почався без старого Добряна. Третій день дівчина присвятила пранню, городу і кухні. Робота у неї ладналася, і оселя старого мольфара нарешті засяяла чистотою і запашила пирогами.

Коли Дарина дополола і полила город, сонце майже торкалося гір. Дівчина піднялась на ганок, аби трохи відпочити на берні, і майже одразу помітила Добряна, який щойно вийшов на полонину. Дід ледве пересував ноги. Бротцак за плечима збільшився в розмірах разів у п'ять. Доплентавшись до черсака, старий втомлено скинув свій вантаж на сходи і вимучено здолавши їх, сам присів на берню. Обличчя мольфара почорніло від втоми. Він прихилився до стіни і наче заснув. Дарина не насмілилась ані допомогти йому піднятися сходами, ані занести в хату торбу. Вона стояла і мовчки дивилась на змученого дідугана.

Хвилиночку Десять Добрян не подавав ознак життя. Потім поволі відкрив очі, помітивши поряд Дарину, кволо проказав: «Забери бротцака до хати» і пішов всередину.

В хаті старий дістався лави, важко опустився на неї спиною до столу і ще хвилиночку п'ять просто мовчав, втупивши погляд у підлогу.

Дарина тихенько налила у велику кружку компоту і поставила біля старого. Добрян покосився на кружку, повільно взяв її, надпив, поставив на стіл, потім майже одразу взяв її знов і випив усе до кінця. Лише після цього він роззирнувся, вочевидь помітив охайність приміщення, тоді незграбно пересів обличчям до столу, уставленому каструлями і мисками з наїдками, і промовив:

– Ну частуй уже, що ти там наготувала...

Дарина налила в миску борщу, поклала поряд з нею останній шмат хліба і подала ложку.

Дід їв мовчки. Спочатку з'їв борщ, потім скуштував одного вареника, за ним – надкусив пирога, запив усе кількома ковтками компоту, а після цього мовчки встав і пішов до спальні.

Дарина чекала, що старий вийде, подякує за вечерю, похвалить за роботу. Але більше він не виходив. Дівчині стало дуже образливо. Вона не чекала, що старий буде її нахвалявати, але хоча б на коротке «дякую» вона заслужила. Дівчині нічого не залишалось, як із засмученим настроєм піти до себе.

Наука

На ранок відчуття несправедливості Дарину так і не покинуло, тому вона, не шукаючи зустрічі з старим мольфаром, поснідала у себе варениками з компотом і взялася до роботи. З першого дня її дратувала величезна купа хмизу між городом і хатою. Тож вона вирішила її впорядкувати. Хмиз був сухий, гілки відламувались легко, і уже за пару годин неохайна купа перетворилась на акуратну дрівницю з більш товстих гілок і купку тонких, які Дарина планувала закинути в піч у першу чергу.

Втім, скінчивши цю роботу, дівчина не знала чим зайняти себе ще. Працюючи, вона декілька разів помічала зле обличчя дідугана у вікні. Вочевидь, він спостерігав за нею, бачив, чим вона займається, але жодного разу до неї не вийшов.

Тому, хотіла вона чи ні, але довелось дівчині таки йти до мольфара в хату, аби порозумітись і взагалі з'ясувати, як існувати з лихим на вдачу чаклуном далі.

Добрян сидів за столом і явно чекав на Дарину. Бо тільки-но вона увійшла, старий негайно вказав дівчині на протилежний бік столу і сердито наказав:

– Сідай!

Перш, ніж почати розмову, мольфар знов декілька хвилин розлючено вивчав дівчину, а потім роздратовано заговорив.

– Сі попорала? Добре. Куховарити вмієш? Зметикувала, де що узяти? Добре. На городі лад навела? Добре. Але усе то ніц не означає. Кожна газдиня то має вміти робити. І це є твоя умова перебування у мене. Тепер запитаю. Де брала воду?

– Так, у колодязі...

– То є дурно. Колодязна вода у мене йде на город, коли у діжі нема дощової. І на прання-прибирання. На страви воду маєш брати з джерела. Воно за кошарою у лісі. Коли ти вже така мольфарка, то знайдеш. Але на пиття і їжу вода має бути з джерела! Втямила? Наступне питання: як тобі моя скриня з-під ліжка?

– Чудова скриня. Дуже гарна, майстерна. І трохи... норавлива. Але ми порозумілись.

– Хм... сі порозуміли... Добре, зараховую. А ковбасу з сиром де узяла?

– Ну ви ж знаєте, діду, чого питати?

І тут старого прорвало:

– А того питати, хижа ти дівко, що ти тут не вдома, а носа сунеш, наче усе тут твоє! – дід уже не стримував себе. Від злості він почав грюкати по столу сухеньким кулачком, наче цвяхи вбивав.

– Ти хто така?! Тобі хто дозволяв нишпорити усюди?! Ти знаєш, що я тебе за твоє самоуправство можу по вітру розвіяти?!!!

Старий шаленів дедалі більше. Але чим більш ятрився дід, тим спокійнішою ставала Дарина. Вона раптом зрозуміла, що нічого цей злий Добрян їй не заподіє. Не має він уже тої сили, якою міг би її розвіяти. Інакше уже розвіяв би. Тому й казиться. Дівчина розслаблено відкинулась на бильце стільця, склала руки перед собою на столі і стала чекати, коли дід нарепетується. Але тільки-но погляд старого мольфара впав на складені руки Дарини, крик одразу припинився. Він уставився на них, наче наштовхнувся на раптову перепону. Дівчина скористалась паузою і швидко, аби Добрян не встиг її перебити, сказала:

– Шановний пане мольфарє! Я шаную ваш вік і ваші знання. Тому я з відповідальністю віднеслась до вашого завдання. Але ж ви мені не залишили продуктів, не вказали, де їх узяти, не наготували ні мила, ні ганчірки. А я все ваше господарство довела до ладу. І зараз усе блищить чистотою. Я гарувала три дні, майже нічого не їла, а ви мені навіть не сказали «дякую». Я мала б образитись. Втім, я не тримаю на вас зла, бо така уже у вас вдача – ненавидіти людей, всіх без розбору. Але так не можна. Не всі люди однакові. От я, приміром, що лихого вам зробила?

Жорстка промова дівчини добряче зачепила старого. Він ще дужче стиснув кулаки. Маленькі очі зіщулились так, що перетворились на щілинки. Здавалося, зараз він вибухне. Або стане ще щось жахливе. Було помітно, що дід стримується з останніх сил. Втім, за хвилину ціною величезного зусилля він змінив гнів на милість, помітно розслабився, опанував себе і заговорив спокійно:

– Шкода, що я не можу викинути тебе звідси. Бо маю передати комусь свої вміння. А нікого іншого навколо нема. Часу мого майже ся не лишило. Тому мушу ся мирити з тобою. Тіко ти не розраховуй на легке життя. Від цієї миті ся почне твоє особисте жахіття. Витримаєш – честь тобі і хвала, станеш мольфаркою, не гіршою за свою прабабу. Не витримаєш – просто згинеш тут, і ніхто в світі про тебе нічого сі не дізнає.

– Я згодна, дідусю. Тільки ви хоч назвалися б, чи що. А то якось негарно весь час називати вас дідом. – Дарина попри лиху мольфарову вдачу була налаштована миролюбно.

На це старий глузливо відповів:

– А то ти не знаєш! Чого ти ся кривляєш мені тут?! Ти думаєш, я не відаю, що ти уже і в льосі побувала, і документ мій ся дивила?! Та я про кожний твій крок знаю наперед!

Дарина була вражена і дещо присоромлена:

– Ну, вибачте, але я ж не спеціально! Я шукала продукти...

– Шукала вона... Знаю, що ти шукала! Усе! З цього місця починаємо спочатку. Я тобі – свою науку, ти мені – догляд, послух і правду. Почула? Правду! Не могла ти до мене ся дістати без допомоги. Хто тобі допоміг? Кажі!

Дарина розгубилась. Вона відчувала, що про синьоокого вовка не потрібно казати. Але як змовчати? Як не зізнатись? Дівчина дивилась на старого і вагалась. І тут Добрян чомусь відступив.

– Бачу, не хочеш ся зізнавати. Ну й дідько з тобою. Я і сам знаю. Ти ще не второпала, до кого попала і що на тебе чекає. Ти взагалі ніц не знаєш ні про підлий світ людей, ні про те, на що вони здатні, ні про те, на що здатен я, ні про мольфарство, ні про його призначення. Тож іще не рада будеш моїй науці. Але відступати уже пізно... А зараз іди, готуй нам на три дні, потім буде ніколи. Йди з моїх очей!

Дарина хотіла спитати, чи можна їй тепер зазирати до льоху, коли буде потреба, але потім їй прийшло на думку, що тепер вочевидь їй багато чого можна, тож вона мовчки підвелась, прихопила біля дверей відро для води і пішла назовні.

Джерело дівчина знайшла без затруднень: ноги самі привели її

до дзюркотливого струмочка, а за декілька метрів вище розташувалося й саме джерельце з кришталево чистою смачною водою.

До пізнього вечора дівчина пекла, смажила і варила. За годину після важкої розмови Добрян приніс їй дві зарубаних курки, з яких і запашний бульйон до локшини вийшов, і печеня до картоплі. Надвечір на столі стояли два буханці хліба, велика дека з пирогами, а на печі – суп з домашньою локшиною та картопля з куркою.

Ніч для Дарини пройшла важко. Добрян нагадав їй про вовка. Не було дня, аби вона не згадала про свого синьоокого друга. Але на цей раз вона стривожилась. Дід на відстані бачив, що вона робить. Від усвідомлення цього дівчині стало доволі незатишно. Наче старий підглядав за нею у замкову шпарину. І про те, хто привів її до нього, мольфар теж знав. Але чому він не наполіг на відповіді? Дарині пригадалися образи, якими з нею ділився вовк. У тих звірових спогадах дід чи то боявся вовка, чи то ненавидів, чи то не хотів його бачити. А може, усе разом? І що то за хлопець, якого, вочевидь, теж недолюблював Добрян? Де він зараз?

Поринаючи у сон, Дарина бачила матусю, яка стривожено дивилась на доньку і мовчала. І лише під ранок наснилася прабаба, яка, як і мама раніш, промовила незрозумілі слова: «Пануй себе!!!».

Під ранок небо обклало важкими хмарами, відчутно похолодало і пішов дрібний затяжний дощ.

Після сніданку Добрян повів Дарину до правої притули. Зовні вона виглядала розхитаною і напівзруйнованою. Але всередині виявилась ще одна, трохи менша споруда, зведена з міцних паль, сплетених між собою шкіряними мотузками. Ще на підході до притули їх зустрів докучливий сморід лежального овечого гною. Втім, в порівнянні з запахом всередині внутрішньої притули він був доволі стерпний.

Всередині сморід від гноівки різко вдарив в ніс та в очі. Дарина автоматично зіщулилась і затисла носа пальцями.

Дід зловтішно проказав:

– Оце тобі робота – викинути гній подалі від хати. Ось тобі візок, ось тобі вила, працюй. – І швидко чкурнув геть.

Від несамовитого смороду Дарину знудило і вона слідом за Добрянном вискочила з притули на повітря. Як зробити цю непосильну роботу?! За що він так з нею?! «Пануй себе»... Як?! Тут навіть протигаз не допоможе.

Віддихавшись, Дарина замислилась. Згадала і сон з мамою. «Не дай емоціям перемогти тебе». Чи це вона мала на увазі? Не схоже. Це ж просто робота, брудна, смердюча, але всього лише робота по господарству. Чи ні? А, можливо, це отой самий випадок, коли уже час випробувати свої сили, свої непересічні здібності? А ще ж і нова сила від прабаби! Дарина напружено розмірковувала, як підступитися до невимовно смердючої гноївки, як убезпечитися від їдконого смороду. Довго нічого путнього в голову не приходило.

Якийсь час вона уявляла себе в скафандрі. Але скафандр – вельми важкий обладунок. Як в ньому працювати? Ні, скафандр не годиться. А може, в гідрокостюмі з маскою для підводного плавання? Чи буде тоді відчутний сморід гноївки? Дівчина спробувала подумки надягнути на себе костюм аквалангіста разом з маскою, звичайно. І одразу відчула, що їй стало якось тісно і незручно. Вона подивилась на себе і побачила ... гідрокостюм! Вийшло! Потрібно йти всередину. Зробивши перший крок, Дарина через щось незграбно перечепилась і впала. Глянувши на ноги, вона побачила на них ласти. Ласти!!! «Навіщо ж мені ласти?! Я ж не у воді!» – подумала дівчина и подумки позбавилась тих гумових розчепирок на ногах. Підвівшись, вона вперто попрямувала до гноївки. Під самою притулою запаху не відчувалось. Так, це воно!

Але, зайшовши всередину, за хвилину Дарина відчула нестачу кисню, почала задихатись і змушена була прожогом вибігти назовні. Зірвавши з себе уявну маску і віддихавшись, дівчина знов подумки відлаяла себе: «От, невторописько! Потрібна ж подача кисню!». Тепер вона уявила у себе за плечима акваланг, від якого до рота йшов шланг з повітрям. Ну що ж, з подачею кисню вона нарешті впоралась.

Третя спроба виявилась більш вдалою за попередні. Але працювалось дуже незручно. Акваланг був важкий, гумовий костюм сковував кожен рух. За п'ять хвилин дівчина так виснажилась, наче працювала багато годин поспіль.

І тут до змученої дівчини дійшло: вона ж не у воді, тож костюм їй не потрібен взагалі. А замість важкого аквалангу можна просто вивести назовні шланг, через який вона буде вдихати звичайне повітря з полонини.

Довелося іще раз вийти з гноївки, уявно позбавитись свого гумового обладунку і аквалангів, уявити дихальну трубку, до якої веде довжелезний шланг, кінець якого має залишатись метрів за десять від гноївки. Так само уявно Дарина майже в кінці прикинула шланг декількома купинами з трави та ґрунту, аби шланг не дуже рухався, коли вона буде розвертатись з притули, і вчетверте повторила спробу виконати божевільне завдання лихого Добряна.

Всередині притули вона незграбно взялася за вила і підхопила перший пласт гною. Очі не пекло, запаху чутно не було. Роботу у масці назвати зручною було складно, але не нездоланною.

Нарешті справа, хоча й доволі незграбно, але пішла. Втім, в якийсь момент стало відбуватись незрозуміле: повітря стало поступати уривками. Щось було не гаразд. Дарина визирнула з притули і узріла неприємну картину: старий мольфар тупцяв туди-сюди, наче щось шукав у траві, при цьому постійно наступаючи на її уявний шланг.

– А що це ви робите, пане мольфаре? – підозріло спитала Дарина.

Старий від несподіванки підскочив, але одразу завчено протараторив:

– Та я оце тут загубив дещо, тож шукаю. А ти не бий байди, працюй...

Невже старий мольфар бачить її шланг?! Невже він розгадав її спосіб?! Це для дівчини було незбагненно. Втім, Дарину настільки обурила жорстока нахабність діда, що вона, чудово розуміючи, що Добрян навмисно шкодить їй, спересердя вирішила трохи провчити старого капосника: уявила на шланзі прозорі коротенькі, але дуже гострі голки, і повернулася до роботи.

Не встигла дівчина накласти на возика черговий шар гною, як почула зовні старечий зойк, за тим – голосний прокльон у свій бік, і більше перебоїв з повітрям до кінця роботи вона жодного разу не відчула.

Доволі швидко Дарина пристосувалась і до «дихання» через трубку, і до вил, і до візка. Єдине, що дошкуляло, це дощ, через який штовхати візка з гноем по мокрій траві було незручно і важко. Втім, обливаючись потом і дощем, Дарина вперто завантажувала візок за візком, вивозила його за межі і викидала подалі у навітряний бік. Слава Богу, овечий гній не надто товстим шаром вкривав підлогу, тож до четвертої години дівчина вичистила гноївку, навіть зняла тонкий верхній шар землі.

Як тільки Дарина закінчила роботу, дощ припинився, хмари розійшлися і проглянуло сонечко. «Навіть погода сьогодні знущається з мене» – з досадою подумала дівчина, позбавляючись уявної маски з трубкою і шлангом.

Невимовно втомлена, вона пішла до мольфара, аби повідомити про закінчення роботи. Той стояв на черсаку, наче чекав на неї. Ледей дівчина наблизилась до ґанку, старий гидливо затиснув носа і роздратовано прогундосів:

– Тьху на тебе, смердюча дівко, навіть ся не намагай підходити! Йди униз за хату, там десь за кілометр є ставок, ся відмий від смороду! – і пішов у хату, тільки клямка клацнула зсередини.

Дарині стало так образливо, що сльози проступили на очах. Вона витратила стільки сил, часу, кмітливості і здібностей, аби зробити важку чоловічу роботу, а нею через це бездушно погидували! І жодного слова подяки. Таки цей мольфар ніякий не Добрян. Він злий, невдячний і жорстокий Злостян!

Нічого не залишалось, як іти шукати ставок. Проте, він знайшовся доволі близько. Навіть кажучи про кілометр відстані, Добрян зловтішно намагався попсувати дівчині настрої.

Насправді ставок виявився невеличким мальовничим озером, яке зустріло дівчину чудовим краєвидом. Воно було маленьке, але настільки чарівне, що просто захопило Дарину своєю красою. Викинувши з голови думки про гидкого дідугана, дівчина в захваті замилувалась лісовим дивом.

По підкові озеро було оточене невисокими верболозами, за якими білими стовбурами красувались стрункі берези, а далі, наче вартові, його охороняли кремезні модрини впереміш зі смереками. По березі з трьох боків з води ріс рогіз, а на плесі коливались вишукані водяні лілії та величезні жовті глечики. І лише з одного боку через невеличкий піщаний пляж можна було підійти до води.

Тільки-но Дарина почала знімати з себе одяг, як зрозуміла, що жодного запаху від неї не має. Чародійна уява дівчини захистила не лише її органи чуття, але й одяг. Отже, старий мольфар теж ніякого неприємного запаху не міг відчутти, тим більше – на відстані. Він просто розіграв свій лукавий театр з єдиною метою – принизити її. І не подякувати.

Через силу вдруге відкинувши думки про невдячного дідка, дівчина зайшла в озеро.

Раптом попід рогозом вода пішла кругами і з неї піднялись дві вродливі русалки. Вони руками погнали в бік Дарини дрібні хвилі, які навколо дівчини перетворились на вир лоскотливих пухирців. Зеленокосі дівчата лагідно посміхнулись, повільно опустили під воду і більше не з'явились, а вода продовжувала приємно пестити втомлене тіло Дарини веселими пухирцями.

Дівчина з насолодою пірнала в прозорій воді, відчуваючи, як втома покидає натруджені кінцівки і спину.

Чудовий краєвид і кришталева цілюща вода дещо підняли зіпсований настрій. Накупавшись досхочу, Дарина ще й попрала одяг, і добре викрутивши, надягла його на себе вогким. Купання загострило почуття голоду, але дуже не хотілося знову зустрічатися з лихим дідуганом. Тож, вмостившись на сонечці, дівчина задрімала.

Частіше за все уві сні до Дарини приходили її найрідніші – матінка, Оксана, прабаба, татко, Іванка і навіть Муна з Тором. У снах вона з ними спілкувалась і від того почувалась не такою самотньою.

Цього разу несподівано у сон завітала Рада Радимівна. Уві сні вона ходила по квартирі і відчужено складала у валізу свої речі. Оксана начебто вмовляла її не робити цього, але бабуся з сумною

посмішкою чемно відводила Оксанчині руки в бік і продовжувала свою справу.

Крізь сон Дарина відчула тривогу. Щось не так. Вона прокинулася, але тривога не полишала її. Тому дівчина спробувала уявити себе в квартирі Ради Радимівни. Поступово проступили стіни, меблі, і ось – Рада Радимівна – лежить на ліжку, а біля неї метушиться в паніці Оксана. Дарина наблизилась до старенької і уважно її оглянула. Вдивляючись в нерухоме тіло, вона побачила грудну клітку хворої наскрізь і її серце, що не билось. Ще кілька хвилин і клінічна смерть перейде в остаточну. Дівчина простягнула руку, і без перепон діставшись до серця бабусі, обережно взяла його в долоню, легенько декілька разів стиснула і відпустила. Воно стрепенулось, потім – ще раз і, нарешті, заппульсувало. Жінка зітхнула, відкрила очі і, побачивши перелякану Оксану, ледь посміхнулась.

– Радочко Радимівно! Як же ви мене налякали! Як ви почуваетесь? Я уже викликала швидку, ось-ось будуть лікарі, вони вам допоможуть, – заторохтіла налякана Оксана, – Ви тримайтеся, зараз, зараз... Слава Богу, слава Богу...

Бліда, наче полотно, Рада Радимівна з ласкою в очах споглядала метушню Оксани. Картинка зблідла, розпливлася і зeszла. Коли збудження від побаченого і того, що відбулось, трохи вщухло, Дарина задумалась, чи справді вона бачила, що з Радою Радимівною сталося лихо і врятувала її, чи просто від туги за близькими її уява зіграла з нею недобрий жарт. І ще спало на думку, що було б і справді чудово, якби вона могла за сотні кілометрів від своїх близьких боронити їх від усіх небезпек! Які взагалі сили дрімають в ній, про які вона навіть не здогадується? Напевно, час вивчити їх більш прискіпливо.

Втім, як дівчині не було чудово на березі чарівного лісового озерця, як не хотілося, але потрібно було повертатись. Вона піднялася, обтрусилася одяг, який уже майже висох, і раптом праворуч від озера в лісі помітила дві палаючих синіх плями.

– Вовче! Вовче!!! Це ти? – Дарина скрикнула і кинулась до лісу, але палаючі очі зникли, лише густі куци під деревами сколихнулись.

Дівчина в розпачі зупинилась, зрозумівши, що там уже нікого немає. А може, і не було? Може, їй примарилось? Та ні, не може цього бути, он кущі досі колихаються. Напевно, їм просто не час поки що зустрітись. Але Дарина відчувала, що доля ще не раз зведе її з лісовим другом, і головне – вона зрозуміла, що її синьоокий вовк нікуди не зник, що він постійно десь поряд. Ця думка її дуже втішила.

Втім, всю дорогу додому дівчина вагалась в здогадках, чи то був вовк в хащі, чи їй лише здалось. Якщо то був він, то чи довго він спостерігав за нею? Чому не вийшов до неї? Якоїсь миті вона подумала, що можливо, він бачив її купання без одягу. Від цієї думки їй навіть стало соромно, наче за її купанням підглядав парубок.

Сонце уже схиялось до гір, коли відпочила, свіжа, у випраному одязі Дарина увійшла до своєї хатинки. На столі лежали буханець хліба, шмат сиру і стояв глек з кислим молоком. Злий Добрян, певно, відчув, що перегнув палку зі своїм глузуванням. Частування дещо зняло роздратованість дівчини, тож вона вирішила все ж таки піти до нього на розмову.

Двері в хату були прочинені. Старий вочевидь чекав на неї. Як він завжди знає, що вона прийде? Хоча, дурне питання, він все ж таки мольфар.

Набурмосений Добрян знов сидів на кінці стола і знов вказав дівчині місце на протилежному боці.

– Ну, давай вже, розповідай, як тобі сі вдало гноївку почистити, що в лісі робила, кого стріла?

Мольфар усе знав, наче бачив на відстані. Не менше з тим, дівчині все одно дуже не хотілося розповідати йому про вовка. Але про сон біля озера, про свою мандрівку через простір і час у помешкання квартирної хазяйки, яка помирала, і прямиий масаж серця, напевно, краще розповісти. Ну, і про каторжну працю в його «Авгієвій стайні», не дивлячись на вправи Добряна зі шлангом. Нехай оцінить її вміння.

– Мені було видіння. Я побачила своїх близьких у місті, де жила на квартирі у чудової людини. Вона помирала, її серце

зупинилось, і я його бачила. А потім взяла його в долоні, стисла і воно ожило. У тому видінні я врятувала її життя...

Потім Дарина розповіла, як уявила себе у масці аквалангіста з виведеним назовні шлангом для повітря, з яким мольфар вирішив так злостиво погратися. Про голки, аби відвадити діда топтатися по шлангу, вона розповідати не стала, він і сам чудово відчув одну з них через свої мешти. Поки дівчина розповідала, дід мовчки дивився в стіл, уважно слухаючи. Коли вона замовкла, старий ще трохи помовчав (Дарина помітила, що він взагалі ніколи не поспішав, коли мав сказати щось важливе), а коли заговорив, здивував дівчину незвично спокійним і навіть ввічливим тоном.

– Я потроху почав вірити, що ти людина серйозна, до навчання ся відносиш відповідально, навіть з непоганою уявою. І справді маєш магичні здібності. Але бачу – зарано. Ти досі не розумієш, що робиш. Ніякого видіння не було. Ти справді врятувала тій старій життя. І зараз вона у безпеці.

Від цих слів по спині дівчини прокотилась хвиля холоду. Невже вона справді стискала в своїй долоні людське серце? А якби це вбило її чудову пані Раду?! Широко розплющеними очима, шокована Дарина дивилась на старого мольфара, наче чекала, що він зараз скаже, що просто пожартував, і ніякого прямого масажу серця на відстані не було. Добрян, почитавши жах в очах дівчини, похитав головою і, знов роздратувавшись, сказав:

– Так, дурнесеньке дівчисько! Навіть найменший твій рух може призвести до непоправних наслідків! Тому у доцільності і безпеці кожної своєї дії ти маєш бути впевнена більш, ніж в собі. Над усіма твоїми думками і почуттями має переважати відповідальність. Чи відчувала ти таку відповідальність, коли брала до рук людське серце? Упевнений, що ні. Але, як казала імператриця Катерина, переможців не судять.

Слова Добряна боляче зачепили дівчину, втім усвідомлення того, що вона насправді, а не уявно, врятувала від смерті пані Раду, поступово витіснили жах і образу, уступивши місце задоволенню. Вона це зробила! Чудово було почуватися рятувальницею. На серці стало тепло і радісно. І у цей момент мольфар

ошелешив дівчину новиною, яка потьмарила приємні почуття:

– Вищі сили наділяють надприродними здібностями, звісно, не всіх. Але і серед тих, хто їх має, мольфарами стають лише одиниці. Обрані! Лише той, хто здатен приймати безпомилкові рішення, не жаліти себе і має потужне прагнення сприйняти цю важку долю попри усі загрози, стає справжнім магом. Чи готова ти до цього шляху? Маю великий сумнів... Втім, ти – тут, і пора мені з цим ся рахувати. Мо, й зарано, але я прийняв рішення, що від цієї миті ся починає твоя справжня мольфарова наука. Зараз ми з тобою підемо до старої хижі в лісі, тут недалеко. Там на тебе чекатиме перше справжнє мольфарське випробування.

Дарина з подивом глянула у вікно – за ним панувала нічна темрява. Але старий, наче нічого не помітив, говорив далі:

– У тій халабуді живе лиха сила, яка пожирає усе живе навколо себе. Вона діє лише в хатині, назовні не виходить. Не знаю чому. Але давно уже час ту дідькову пошесть звідтам вигнати. Або знищити її.

Ти маєш стати посередині приміщення, відчути, чи побачити, чи викликати на себе ту пошесть, а тоді вже перемогти її. Звісно, вона буде ся намагати затягнути тебе у свій потойбічний світ, аби там згубити або просто ся пожити тобою. Ти дівка чиста, а нечисть таких дуууже полюбляє.

Дід ще хвилин п'ять розписував ті жахи, які оце прямо зараз серед ночі чигали на Дарину, а вона, вдивляючись в морок за вікном, поступово переповнювалась страхами. Жах мовчазною змією заповзав в душу, діставався до кожної клітинки тіла, отруюючи мозок і позбавляючи його здатності до раціонального мислення. Це було як мана, як магічний гіпноз, який неможливо скинути з себе.

Добрян уважно глянув на дівчину, помітив, що від страху вона майже впала в транс, задоволено кахикнув і встав з-за столу.

– Час іти, – сказав він, дістав з-під лави ліхтаря і не обертаючись, почвалав до виходу.

Дарина, наче сновида, відчужено підвелася і ледь поволочила ноги услід за мольфаром.

Надворі дід увімкнув ліхтаря, і висвітлюючи перед собою стежину, пішов у напрямку лісового джерела. Дарина весь час запиналась, втім не відставала від мольфара. Минувши джерело, вони ледь помітною в ночі стежкою йшли ще з пів-години, поки перед ними не відкрилася тісенька галявинка з напівзруйнованою почорнілою спорудою, більше схожою на курінь.

Коли дід різко зупинився, Дарина від несподіванки наскочила на нього. Той безцеремонно її відштовхнув і тихим вкрадливим голосом додав дівчині ще порцію жаху:

– Уважно дивись під ноги. Це лихе місце, тут і земля під ногами може розверзтись... Йди, не стій! До світанку маєш впоратись. Або воно – тебе, або ти – його! Давай!

Майже втрачаючи свідомість від страху, Дарина, повільно наблизалась до хатки. В цю мить зверху з-за хмар виринув місяць, освітивши зловісну місцину.

Дівчина розгледіла хиткі двері з напівзгнилих дошок і клямку у вигляді страхітливої змії з вискаленою пащею. Їй здалося, що змія звивається і навіть почулось загрозливе шипіння.

Перемагаючи жах, Дарина, не торкаючись клямки, долонею штовхнула двері, але вони не прочинись, а просто впали в хатину. На зватнілих ногах, відчуваючи, як піт стікає по спині, вона зробила два кроки вглиб пекельної споруди.

Всередині стояв щільний морок, лише слабке місячне світло, яке впало на підлогу в дверному отворі, висвітило клаптик ледь притоптаної чорної вогкої земляної підлоги. Всередині пахло цвіллю, павутинням, гниллям і ще чимось мерзеним і смердючим.

Дарина зробила ще декілька несміливих кроків и опинилась посередині приміщення. Очі уже пристосувались до темряви, містичне місячне сяйво вузькими смужками просочувалось між грубими жердинами стін, слабко висвітлюючи навколо дівчини чорно-сірий страхітливий інтер'єр.

Приміщення було пусте. Але Дарині здавалося, що хтось або щось навколо неї повільно кружляє, наче приглядається. Вдивляючись під ноги, вона згадала мольфарові слова про те, що будь-якої миті земля під ними може розверзтись і всією своєю

багатою фантазією уявила собі це страхіття. І цієї ж миті почала провалюватись у вогкий земляний морок.

Пустка під ногами швидко засмоктувала Дарину у глибину. Холодна, волога, липка земля все щільніше обсіпалась навколо тулуба, сковуючи тіло, наче залізними путами. Невимовний жах охопив все єство дівчини, вона з шаленим криком з усіх сил рвонулась наверх, але замість вивільнитись, провалилася ще глибше, відчуваючи, як уже навіть грудну клітку стискає важезлезний вогкий шар землі. Стало важко дихати.

Жага до життя вдарила у мозок потужним потоком, в ньому раптом одна за одною просяйнули знайомі думки «Не дай емоціям перемогти розум!!!», «Пануй себе!». Чому ці настанови саме у цю мить пробилися крізь вир паралізуючих страхів? Що вони означають? Володіти собою, володіти своїми відчуттями, бути хазяйкою їм... І тут до свідомості дівчини стало пробиватись розуміння того, що усе те, що зараз відбувається з нею, не справжнє, а підступно нав'язане зовні, що паралізувало її волю та логіку! Це просто її емоції, уява, фантазія, і це страхіття є не реальністю, а злим навіюванням старого чаклуна.

І у цю саму мить стало дещо легше дихати. Ага! То це ніяка не лиха сила, ніяке не потойбічне чаклунство! Це омана, міраж, гіпноз! Старий підло обманув її, ввів в стан страху, який позбавив волі і перевів загрозу її життю з уявної в реальну! Ну ні! Не за тим вона так важко йшла до нього, аби згинутися від його страшилок!

Дарину охопила така лють до старого інтригана, що вона навіть не зчулася, як вирвалася з земляного полону і опинилась просто перед ним – брудна, розпатлана, з палаючими від гніву очима і стиснутими кулаками, ледь стримуючи себе від того, аби не вхопити старого за шкарбарки. Так ницо з нею ніхто не чинив.

Дід аж відскочив від неї:

– Тихо цить, відьмо! Ач, як очі палають, наче зжерти мене ся зібрала! Це ж іспит!!! Та ще й не найскладніший... А чого ти чекала?! Тут тобі не інститут благородних дівуль... Тож, опануй себе!

Від двох останніх таких знайомих слів Даринова лють миттєво випарувалась. А й справді, на що вона сподівалась? На інтелегентні прогулянки мальовничими горами на світанку? Чи на милування чарівним заходом сонця? Або на ліричні гадання під нічними зорями? Дід зробив те, що вміє, – задурих голову, ввів в гіпнотичний транс, тим самим ледь не знищивши її. Але вона ... перемогла!

– Ся заспокоїла? Тоді пішли додому, он уже світає, – дід спокійно, наче нічого не сталося, розвернувся і почимчикував у зворотньому напрямку.

Уже перед ганком він повернувся до дівчини і з глузуванням в голосі проказав:

– Так, у цей раз ти ся врятувала. Але похвалити тебе нема за що. Бо ти ся впорала не за рахунок здорового глузду, логічного мислення або особистих здібностей, а за рахунок люті. Якби не твоя лють на мене, тебе зараз тут не стояло б. Отак, дорогесенька. Роби висновки. А я зроблю свої. І це... ти цілий день нічого не їла, ніч не спала, тож до вечора маєш час, аби ся від'їсти і виспати. Від цієї ночі у тебе ся починає черета нічних наук.

Від ранку до полудня, виснажена страхітливою пригодою, Дарина проспала міцним сном. А коли прокинулась, не змогла толком згадати, що такого важливого їй наснилося. Під час сну її провідали і матуся, і вовк, і прабаба, і Оксанка, але який у них був настрій, що вони їй говорили, так і не змогла пригадати. Згадала лише, що Оксанка заспокоїла її щодо Ради Радимівни, та й те дівчина скоріше відчула, ніж згадала. «Хоч це добре», – подумала Дарина.

Тепер потрібно було поспідати, точніше – уже пообідати. А потім – ще й повечеряти. Добрян обіцяв черговий нічний іспит. Що буде на цей раз? Чим іще він намагатиметься вибити дівчину з рівноваги, ба, можливо, навіть знищити? Вочевидь, старий хоче позбавитись її, як раніше уже позбавлявся багатьох інших учнів. У цьому він майстер. Але відступати дівчина не мала наміру.

Нічна пригода відібрала багато сил, тож Дарина знов прийня-

ла водні процедури у цілющому ставку з лататтям та приязними русалками, пообідала, а потім на протязі дня лише відпочивала, аби відновити сили. Так час до вечора і минув.

Коли сонце торкнулось гірського схилу, Дарина пішла до мольфара. Він, як завжди, уже чекав на неї і, як завжди, вказав на місце на протилежному боці стола. Це уже стало традицією: аби дівчина під час спілкування сиділа від нього якнайдалі.

– З землею ти сі впорала. Хоча й не так, як мала б. Цієї ночі будеш опановувати воду. Підеш до джерела. Коли місячний промінь впаде в нього, маєш назустріч воді пройти крізь землю аж до підземної водойми, з якої те джерело сі живить. Ся спустиш до початку джерела, ся роздивиш там усе, ся вернеш, розповісиш мені, що там уздріла. Я знаю, що там, бо я там був. Тому якщо збрешеш, – я буду знати. А якщо ся впораєш і побачиш, що там, – ще одну магічну навичку засвоїш.

Дівчина слухала Добряна і не розуміла, як вона може пройти крізь товщу землі аж до підземного озера, втім їй стало цікаво спробувати. Старий, помітивши в очах Дарини зацікавленість, лише хитро усміхнувся. А Дарина з його зловісної усмішки з неприємним відчуттям зрозуміла, що легкою її подорож вглиб землі не буде.

Місяць поволі піднімався, тож потрібно було поспішати. Дарина оминула кошару з сонними вівцями і уже знайомою стежиною доволі впевнено дісталася джерела. Присівши біля нього, вона стала чекати на перший місячний промінь, який мав впасти на воду.

Тим часом ліс жив своїм нічним життям. Він зовсім не спав, як раніше думала Дарина. Поки дівчина, призвичаївшись до темряви, чекала на місячний промінь, джерело відвідали рись, борсук та дика кішка. Уздрівши дівчину, вони від несподіванки на хвилину зупинялись, вивчали її, а потому спокійно наближались до джерела, напувались і повертались до своїх нічних справ. Останньою відвідувачкою стало крихітне пухнасте створіння на ім'я соня. Тваринка відважно підбігла до джерела,

вгамувала спрагу, а потім наблизилась до ніг Дарини і стала їх ретельно обнюхувати. Дарина піднесла до соньки руку, і та без вагань залізла в підставлену долоню. Дівчина пригостила її невеличким шматочком черствого хліба, який завжди носила в кишені на випадок зустрічі з білками чи пташками. Соня спритно взяла сухарик у свої тендітні чарівні лапки, схожі на ручки, і з великим апетитом стала доволі голосно ним хрумкати.

За цей час місяць нарешті піднявся високо, і перший його промінь впав на крихітне плесо джерела. Час було зайнятись справою.

Дарина під кущ малини нехотя опустила соню, яка, догризши сухарика та згорнувшись калачиком, солодко задрімала на теплій долоні, і встала перед джерелом навколішки. Що далі робити, вона не уявляла, тому стала просто вдивлятися у те місце, де промінь світив у воду найсильніше. У голові роїлись думки про те, яким чином її погляд може проникнути вглиб джерела. Поступово він став наче розчинятись у воді. Вона й сама наче ставала водою – текучою і всепроникною. Джерело виходило з донного піску, а Дарина-вода йшла назустріч воді-струменю. Погляд дівчини спочатку сковзав за місячним сяйвом між піщинками, потім – крізь товщу порід все глибше і глибше. Чим глибше спускався місячний промінь, тим тісніше і важче ставало рухати погляд. Тоненькі струмені води розгалужувались, знов з'єднувались, але Даринів погляд невідступно йшов услід за променем, який ставав усе тоншим і майже непомітним.

Коли через багато часу увазі і напруженню дівчини майже наступив край, коли їй здалося, що вона уже втратила промінь, товщі порід нарешті розступилися, і погляд занурився у кришталеві води підземного озера. Промінь тонесенькою ниточкою пронизав водяну товщу і падав на великі кристали, які всіяли дно озера. Від цієї місячної цівочки кристали палахкотіли, наче ввімкнуті святкові люстри, освітлюючи підземний водяний світ блідо-голубим іскристим сяйвом. Дрібні пухирці повітря, піднімаючись від дна, грали у темній воді, наче дорогоцінні перлини. Видовище було настільки дивовижним і вражаючим, що, охопивши поглядом цю підземну гру діамантового мерехтіння,

від несподіванки і захвату Дарина захопливо зойкнула, і в цю саму мить картинка щезла. Вона знов опинилась перед джерелом навколішках. Місяць добре освітлював крихітну галявинку. Тиша, яка утворилась від Дарининою зойку, поступово заповнилась нічними звуками.

Дивовижна подорож, яку Дарина щойно здійснила, стояла перед очима, наче захоплююче фантастичне кіно. Отже, їй знов вдалося виконати завдання старого мольфара. Буде що йому розповісти.

До самої гражди дівчина спускалась під враженням від побаченого. Серед ночі Дарина не стала турбувати діда, а одразу пішла до себе і до ранку проспала солодким мирним сном, у якому вона з насолодою пірнала у водах підземного озера, граючись чарівними блакитними кристалами.

Вранці, вислухавши звіт своєї учениці про її подорож крізь землю, він лише кречнув і відіслав порати город. Дарина уже звикла, що чекати схваленень від свого нечемного вчителя годі, тому просто мовчки пішла. А пообіді Добрян ошелешив її новим завданням:

– Недалеко звідси на сусідній горі стоїть покинута колиба, в якій вже півроку, як ся оселили злидні. То така нечиста сила – ненажерлива і завжди голодна. Розпізнати їх легко. Вони дрібні, кудлаті, скоцюрблені і з голови до чобіт брудні, наче у багні сі човпли. Але головна ознака цих істот – вони дуже галасливі. Їх прокляття – постійний голод. Тому вони весь час злі і постійно верещать так, наче їх ріжуть. Якби не моя мольфарська вдача, вони ся набили б у хату. А так – ся оселили по сусідству і коять мені біду: майже не щоночі цуплять у мене вгодовану вівцю на харч. Посипати попелом живого вогню навколо отари, або червоні нитки на овець пов'язувати, або часник розсипати – даремна справа. Я це уже робив, не допомогло. Їх потрібно хитрістю заманювати у якусь бочку чи глек, закорковувати і вивозити куди подалі. Тоді вони не повертаються і шукають іншого притулку. Кілька разів я ся намагав до них дістати. Але вони відчувують мою лють до них на відстані і одразу тікають. А я уже не маю колишніх сил, аби гасати за ними по горах усю ніч. Тебе ж

вони не знають, тому можуть підпустити до себе. От і буде тобі завдання: ся підібрати до них якнайближче, обдурити і вивести звідти начисто. Вночі вони цуплять тварину і наїдаються. Вдень – чубляться між собою, а надвечір – знов голодні, тож знов ся рихтують до моєї отари. Тому підеш туди надвечір. А як ти їх виведеш – твоя справа.

Свого часу Дарина, вивчаючи мамині книжки і зошити, довідалась з них про злидні та про те лихо, яке вони коять людям. Там же було написано і про те, як можна позбавись цієї напасті. Дівчина попросила у Добряна невеличку діжку з деком, молоток і міцну мотузку.

Надвечір Дарина перекинула через себе змотану мотузку, зачепила за пояс молоток, склала в діжку кільце ковбаси і голівку сиру, закріпила її на спині на кшталт бротцака, і вирушила у напрямку, який вказав їй Добрян.

Йдучи у гори, дівчина намагалась подумки побачити шлях до покинутої колиби. Вдавалося це не дуже, можливо, через те, що шукати потрібно було лиху силу, яка вочевидь приховувала своє місце перебування. Втім, коли стало сутеніти, і розрізняти шлях стало майже неможливо, на велику приємність для Дарини, перед нею скупчилась зграйка світлячків, які своєю веселою метушнею стали освітлювати дорогу. Дарина довірилась їм і просто попрямувала за ними.

Вздовж стежки знов щось бридко чавкало, гукало і тріщало, як тоді, коли її вів до мольфара синьоокий вовк. Але цього разу Дарина уже не звертала на нічних істот жодної уваги, розуміючи, що світло її тендітних поводитирів захищає не гірше, ніж магичне сяйво вовкових очей. Її більше непокоїло те, що аби обдурити злиднів, їй доведеться брехати і грати байдужість, інакше вони відчують небезпеку і не підуть у пастку. Все життя для дівчини брехня і гра на публіку були неприйнятними, а зараз доведеться це робити, до того ж ще й якісно, бо публіка перед нею буде специфічна, яка відчуває фальш усім своїм єством. Тому весь шлях дівчина обмірковувала слова, які вона скаже, і налаштовувала себе на відсторонений байдужий до усього стан.

За кілька годин втомлена Дарина вийшла на невеличке лисе плато, оточене з трьох боків лісом. З четвертої сторони плато обривалося глибоким урвищем. Праворуч попід лісом стояла розхристана почорніла від віку колиба. Іще на підході до плато дівчина почула неприємні верески голодних злиднів.

Місяць піднявся уже доволі високо і майже зруйновану колибу стало добре видно. Світлячки розлетілись, і Дарині нічого не залишалось, як завітати в гості до горлаючих злиднів.

Втім, не встигла вона зробити й декілька кроків у бік проклятої колиби, як чудернацького бридкого вигляду дрібні істоти з шаленим галасом висипали з неї на подвір'я. Іще з хвилину вони заповзято чубились між собою, а потім помітили дівчину і один за одним розвернулись до неї, майже мовчки вирячившись на нічну гостю.

Мовчанка тривала якусь коротку мить, а за цим вони, перебиваючи один одного, заверещали з подвоєною енергією:

- Тих то така?!
- Що ти тут робиш?!
- А що у тебе в діжці?
- У тебе є щось поїсти?

Дарина підняла руку, закликаючи нечистих замовкнути, і у тиші, що настала, знімаючи діжку з плечей і ставлячи її перед собою, чітко промовила:

– Я проста подорожня. Трохи заблукала. У діжці у мене їжа, але я така втомлена, що навіть діставати її з діжки не маю сил. Хочете – беріть самі. Там на всіх вистачить, – і говорячи це, акуратно зняла з діжки деко і верхнє кільце.

Злидні підозріло втупились в дівчину, але коли найдрібніший з них стрибонув у діжку і почав там голосно плямкати, вони, шаленіючи від вічного голоду, один перед одним наввипередки посипалися слідом за ним. Не встигли верескуни влаштувати в діжці гризню за наїдки, як Дарина хутко накрила її деком, наклала кільце, добряче забила його молотком, і всілася зверху, вельми задоволена своєю спритністю. Пів справи було зроблено.

Прямуючи до колиби, дівчина розмірковувала, що їй далі робити з закоркованими в діжку злиднями, але на думку так нічого й не спало. Втім, невдовзі рішення прийшло саме. Слухаючи вереск і чавкання нічого не помічаючих біснுவатих істот всередині діжки, Дарина щільно обплела її мотузкою, залишивши довгу петлю. Потім підійшла до краю стрімчаку та, промовляючи закляття, з останніх сил розкрутила діжку над головою і скинула її в урвище.

Коли вереск злиднів стих в глибині прірви, Дарина повернулася до колиби. Витягнувши найбільш розхитану палю зі стіни, дівчина вперла її в дах, що і без того ледь тримався, і спробувала завалити споруду, аби більше ніяка лиха сила в ній не оселилась. Втім, колиба голосно заскрипіла, але не піддалась. Сил звалити колибу дівчині уже не вистачало.

А далі все сталось так швидко, що Дарина навіть не встигла нічого усвідомити. Хтось ззаду потужним рухом відтіснив її вбік і в ту ж мить величезна темна тінь стрибнула на колибу. Палі затріщали, наче сірники, і посипалися разом з дахом. Здійнялась чорна курява, з якої в нічне небо з пронизливим свистом шугонула зграя величезних кажанів. Там – в небі – вони злетілись до купи і, розвернувшись, стрімко кинулись на дівчину. Але одразу прямо в зграю вдарив потужний синій промінь, від якого крилаті хижачки порснули навсібіч. На кілька секунд промінь засліпив і Дарину. А коли очі нарешті знов змогли розрізнити оточення, навколо неї уже нікого не було. Лише звалище чорної деревини нагадувало, що кілька хвилин тому тут стояла зловісна халабуда, у якій ховалося зло.

Дарина розуміла, що вкотре у хвилину небезпеки поряд з нею опинився її надійний друг – синьоокий вовк. Втім, скільки вона не вдивлялась в нічний ліс, ніде навіть синьої іскри дівчина не помітила. З'явився нізвідки і зник в нікуди...

Було прикро, що не вдалося побачити вовка, втім відчуття захисту надійного друга і добре зробленої справи переповнювало Дарину. З тим вона і пішла геть. В лісі було набагато темніше, ніж на плато, але веселі світлячки знов злетілися перед дівчиною і повели її в зворотньому напрямку.

До мольфарової гражди Дарина дісталась під самісінький світанок і одразу пішла спати.

Уві сні до Дарини завітали дві Марії – матуся і прабаба. Матінка схвально дивились на Дарину з зеленої луки, а навколо неї на відьомській мітлі з гиканням гасала прабаба. Дівчина уже добре знала, що просто так її рідні в її сні не приходять, тож, прокинувшись, вона задумалась, до чого прабаба літала на мітлі. Єдине пояснення, яке прийшло їй в голову, – це те, що і їй самій найближчим часом доведеться повправлятися з відьомською мітлюю. Власне, майже так воно і сталося, лишень набагато страшніше.

Після вечері Добрян повідомив, що жодна вівця, нарешті, не пропала, отже з завданням вона впоралась, але потім, не даючи дівчині оговтатись після чергового випробування, поставив нове:

– На днях відьми сі домовили про шабаш. Вони святкують той шабаш кожного разу у різних місцях. Сьогодні вночі вони проведуть його у наших горах. Маєш до того шабашу ся приєднати, повештати серед них якийсь час, але так, аби вони тебе не розпізнали. Головне – вчасно щезнути. Коли саме – маєш сама відчувати. Ся затримаєш хоча б на хвилину довше, ніж потрібно, – розпізнають. Хоча б на мить ся розслабиш – розпізнають. Зробиш якийсь рух не так, – розпізнають. Скажеш не так або не те слово, – розпізнають. А якщо розпізнають – тобі кінець.

Як ся доправити до шабашу – вигадаєш сама. Де саме він буде, маєш відчувати сама. Як виглядати зовні, маєш ся здогадати сама.

Мало хто з них знає одна одну на вигляд. Бо ся злітають вони з усього світу, але не завжди можуть сі злетіти всі. Ті, які цієї ночі народилися, не можуть приймати участі в шабаші. Ті, яким у цей день чорна кішка або жінка з пустим відром перетнула до рогу, – не можуть приймати участі в шабаші. Буває й таке, що шабаш призначили, а вона у звичайному світі обійма високу посаду і саме у цей день у неї важлива світська справа. Тож, має бути на ній.

А ще буває таке. На шабаш відьма надсилає лише свій дух, а тіло сі залишає у ліжку. Якщо у цей час хтось помітить її бездиханне тіло і зчинить гвалт, викличе швидко, і їй, не дай дідько,

почнуть робити штучне дихання чи ще гірше – поставлять оту електричну здригалку, – все, їй гаплик! Бо лишень вона відчує, що з її тілом щось роблять, вона миттєво ся поверне в своє тіло, але у тому вигляді, в якому вона ся вихиляла на шабаші. Якщо люде з переляку не приб'ють її одразу, то згодом все одно це зроблять інші відьми, бо виказувати себе вони не можуть.

Отже, на шабашах вони весь час різні, тож між собою майже не знайомі. Але у них є декілька спільних ознак, за якими вони розпізнають своїх: лихий погляд, дурний скреготливий голос, ще дурніший божевільний сміх, а головне – бридкий потворний вигляд і мітла...

– Можна одне питання?

– Ну, питай, тільки не дурниці. Підказок тобі не буде.

– Відьми ж бувають і добрі? Чи ні? Якщо існують і добрі відьми, і якась з них залетить на шабаш, що з нею станеться?

– Так, існують і добрі відьми. Тільки вони уникають злих відьом. І на їх шабаші не літають. Вони сі спілкують між собою у людському житті, ся не криючи, бо їх природний вигляд ся не відрізняє від людського, тож їм не має потреби міняти зовнішність. Усі відьми які зсередини, такі й зовні. Добрі мають звичайний людський вигляд, а злі – потворний. Злі відьми потворного вигляду набувають за своє лихе ество і лихі справи. Тож серед людей мусять навмисно утримувати на собі машкару звичайної людини.

А от люди на шабашах бувають – найогидніші, найпідліші, які за скарби та розкоші готові дияволу душу продати. Вони на шабаш йдуть за багатством і помстою.

Втім, достатньо балачок, йди до себе і ся готуй. На дванадцятую годину маєш уже бути на злітовиську. Як ти це зробиш, – твоя справа. Запам'ятовуй усе, що побачиш і почуєш. Якщо після того дасиш мені вірні відповіді, повірю, що ти тамка була. Це і буде означати, що іспит витримано і наука засвоєна.

З дуже складними почуттями Дарина пішла від мольфара. Як прийняти потворний вигляд? Як дістатися до місця? Де воно, це місце? Як втримувати лихий погляд, скрипучий голос,

божевільний сміх? Як літати на мітлі, а головне – де її взяти?!!!

Раптом дівчина згадала про зошита прабаби з магічними порадами. Можливо, в ньому вона знайде якусь підказку.

Повернувшись до хатини, перше, що побачила Дарина, це був зошит, який лежав на столі. Яким дивним чином він тут опинився? Він наче чекав на неї.

Коли дівчина взяла зошита до рук, він сам розгорнувся на сторінці з зображенням мітли. Вона рухалась на малюнку, наче жива. Під ним дрібними літерами була написана якась абракадабра. Двічі Дарина намагалась прочитати цю нісенітницю, втім двічі збивалась. І лише коли вона видихнула, зосередилась і прочитала слово вголос повільно та розбірливо, простір навколо неї наче змінився.

Тільки дівчина вирішила закрити зошита, як він випав з її рук на підлогу, а на підлозі з малюнку почала виростати справжня мітла. Вирісши до натурального розміру, мітла стала кружляти навколо Дарини, наче ангажувала її на танок. Дівчина наважилась вхопити мітлу за древко, і та одразу заспокоїлась. «Не може бути... Це не зошит, а якась скриня Пандори» – подумала Дарина, уважно розглядаючи свій «літальний апарат», який виріс буквально з нічого. Ще якихось півроку тому, розкажи їй хтось хоча б десяту долю того, що з нею уже відбулося в горах, вона реготала б до сліз. А зараз вона тримає в руках відьомську мітлу, на якій їй наразі доведеться летіти на шабаш. Може, усе це сон? Може, потрібно ущіпнутися і все минеться? Дівчина щипнула себе за щоку, стало боляче. Ні, це не сон. І мітла – справжня, ось вона – в руках – тепла і, наче жива, рухається під долонею. Отже, транспорт є.

Втім, час спливав неблаганно, а дівчина ніяк не могла зрозуміти, як їй набути потворного вигляду. З одягом вона вигадала: візьме, той, що на ній, роздере на лахміття, вимастить у вогкій землі і... зовсім трішки замастить його в овечий гній, який після чищення гноївки досі лежав на схилі. Змушена буде перетерпіти сморід. Дарині пригадався скрипучий голос прабаби. Спробувала – не виходить. Тоді уявила собі, що її горло старе, висохле і всипане дрібними колючими пухирцями. Ще раз спробувала

щось промовити в голос і – о диво – вийшло! Говорити було важко і болісно, але голос став бридким і скрипучим, наче старі залізні двері, що й було потрібно.

Але як зробити себе потворною? Обличчя має бути темне і все в старечих зморшках, волосся перетворитись на сиві пасма, статура і тіло – всохнути і зігнутись... І тут вона знову ж таки згадала вигляд своєї прабаби, який лякав її у далеких дитячих снах. Одразу дошкулило ще одне питання: якщо баба Марія виглядала такою непривабливою, чи не означає це, що вона була не доброю, а лихою відьмою? Втім, відповіді дівчина не мала, так само, як і часу її шукати.

Довелось добряче помучитись, аби набути подоби прабаби. То тіло не всихалось, то волосся не хотіло перетворюватись на пасма, то очі не мутніли, то зморшки на обличчі розгладжувались...

Втім, згодом Дарина призвичаїлась тримати себе в образі прабаби Марії. Але на питання, скільки вона зможе втримувати такий вигляд, відповіді вона поки що не мала.

І ось до опівночі лишилась година. Потрібно було поспішати, аби не згаяти час і не спізнитись на шабаш, який мав відбутись невідомо де.

Дарина вийшла з мітлою на полонину, осідлала її і подумки наказала: «Вперед!». Мітла одразу рвонула вгору. Від несподіванки Дарина не втримала рівновагу і перевернулася униз головою. Мітла злітала по спіралі усе вище і як навіжена, то смикалась у різні боки, то прискорювалась, то різко гальмувала. Вона наче хотіла струсити з себе свою наїзницю. Дарина з усіх сил вчепилась в «транспорт», намагаючись і образ тримати, і мітлою керувати, але мітла не слухалась. Дівчину стало нудити.

Розізлившись на незграбну себе, на некеровану мітлу, на старого мольфара, який послав її на шабаш, на відьом, до яких ще потрібно якось дістатись, дівчина раптом чітко відчула в собі таку злу силу, яка її просто розпирала. І тут ситуація змінилась. Мітла, наче злякавшись цієї сили, стала вести себе, як і належить слухняній служці, – чемно та надійно. Вона перевернула Дарину доверху головою, перестала смикатися навсібіч, вирів-

няла швидкість і так її збільшила, що у дівчини аж вітер засвістів у вухах. Ось так уже ліпше.

Коли дівчина помітила у небі ще декілька темних чудернацьких створінь, які неслися в тому ж напрямку, вона зрозуміла, що наближається до місця призначення. Поступово стала проступати оповита схвильованою мрякою гора зі зрізаною вершиною. В центрі палало високе вогнище, яке стрімко наближалось. Дівчина здогадалась, що це так звана «Лиса гора» – місце відьомських шабашів.

Мітла приземлила Дарину майже на краю пекельного плато. Застромивши її за пасок у себе за спиною, дівчина стала уважно вивчати страхотливе товариство.

Навколо багаття уже біснувалось з кілька десятків потвор, які гасали хто на чому – хто на коцюбі, хто на лопаті, хто на вилах, хто на косі. Були й такі, які носилися на верескливих свинях, гавкаючих собаках і навіть на гієнах, які весь час нудно завивали. В плечі кульгавих, горбатих лихих створінь вчепилися їх потойбічні помічники – бридкі спотворені звістю тварини і птахи, які видавали оглушливі мерзотні звуки, кидаючи навколо люті погляди очиськами, що світилися, наче червоні ліхтарі. Усе це сновигало навколо вогнища з таким галасом і швидкістю, аж вітер за ними висвистував. Від дикого галасу дівчина буквально оглухла.

Компанія постійно поповнювалась новими страшками, які падали з неба, матеріалізувались з повітря, вилітали з каменів та просто з землі або виповзали на сатанинську галявину за-за краю плато.

Уся ця вакханалія нагадала Дарині образи з Вія Гоголя, де страхотливі створіння лізли з усіх шпарин старезної проклятої церкви. Єдина відмінність – це моторошливе дійство відбувалось не в книжці, а насправді, тому від жаху серце дівчини готове було зупинитись кожної миті.

Посередині плато на величезній купі кінських черепів воссідала головна відьма, поряд з якою вместилося здоровезне кошлате створіння з рогами, копитами і хвостом, який увесь час лупив навсібіч, хляскаючи наче батіг. Очиці чорта палали вогнем.

Раптом вовкулаки з закривавленими пащами, дідьки, вимащені у липкий слиз, чортяки, біси і ще безліч гидких скоцюрблених потвор з диким гиканням та вереском кинулись змагатись між собою, хто спритніше вхопить собі шалено сновигаючу «даму».

Зненацька хтось ззаду вхопив Дарину за пасок і став так мотилати її навколо себе, що вона від жаху й сама заверещала. Її щастя, що створіння, яке підхопило її в шабаш, було позаду неї, і вона не мала змоги зазирнути в очі цього нічного чудовиська.

Коли усі відьми отримали по бридкому кавалеру, головна відьмиця з чортом встали на весь зріст і так гаркнули «Шабаш!!!», що повітря здригнулося. І тут таке почалося, що усе попереднє біснування видалося Дарині лагідним хороводом. Вся нечисть на межі своїх можливостей завокала, завищала, загавкала, заквакала, засвистіла і заскрипіла так, що дівчина оглухла і ледь не втратила свідомість. Несамовито гасаючи, біснуваті пари стали зіштовхуватись одна з одною з такою силою, що їх наплічні тварюки посипалися з них, наче сухий горіх.

Мітлу Дарина загубила ще на початку відьмацького танцю. Дівчина не помітила, що в ту злосчасну мить, коли свідомість ледь її не покинула, вона все ж таки не втримала контроль над зовнішнім образом. Тож, коли до неї повернулась її звична подоба, відьомське кодро, сахнувшись, як чорт від ладану, миттєво заверещало: «Зрада!!! Людина!!!».

Дарину захлеснув невимовний жах. Вона кинулась на край галювину в пітьму. Але хвіст головного чорта миттєво її підхопив, переніс у центр збіговиська і скинув під купу черепів. Декілька пар кістлявих рук з такою силою впилися в тіло дівчини брудними пазурами, що від болю потемніло в очах.

Головна відьма злетіла з купи і, вхопивши Дарину за підборіддя, зловісно зазирнула дівчині в очі. У чорній безодні відьминих очей Дарина побачила себе в перевернутому стані. Відмів погляд отруйною зміюкою заповзав в душу дівчини, переповнюючи її відчуттям близької смерті. В голові майнула думка: «Ось і все...».

І раптом навколо Дарини наче ввімкнулось світло. Вся нечис-

та сила порснула в п'їтму за межї чистого сїява. Гострі пазурї вїдпустили дївчину. Пекельна парочка нехотя вїдлетїла на край галявини, пожираючи Дарину лютими поглядами. Перед нею нїзвїдки вирїс її вовк з синїми очима, якї палали потужними прожекторами. Не вагаючись нї хвилини, наче вона це не раз уже робила, дївчина заскочила вовкові на спину, мїцно вчепилась в його густу шерсть, і за два стрибки вони зникли з Лисої гори.

Волаюча вїдьомська ватага кинулася було навздогїн, але на заклик своїх сатанинських ватажкїв швидко повернулася назад, аби продовжити пекельну оргїю.

Вовк з Дариною на спинї нїсся крїзь лїси, перестрибуючи урви і скелї з такою швидкїстю, що дївчина ледь втримувалась. В очах двоїлося, а тїло кровило і болїло так, наче було порїзане вщент. Переповнена моторошними враженнями та болем, Дарина втратила вїдчуття часу і прийшла до тїми лише тодї, коли вовк зупинився за кїлька метрїв вїд Добрянової гражди.

Вїкна хати не свїтилися. Дарина втомлено сповзла з вовчої спини і з останнїх сил обїйняла свого спасителя за шию. Вовк обережно вивільнився вїд її обїймїв і за декїлька стрибкїв зник з поля зору.

Тїльки-но звїр розчинився в лїсі, на черсак вийшов Добрян з саморобним лїхтарем. Він спустився з ганку, пильно подивився на Дарину і, простягнувши їй невеличкий слоїк з чимось, проказав:

– Можеш нїчого не казати, сам бачу. Оце тобї лїки, йди до себе, намастись і лягай спати. Наступної ночї вїдпочиватимеш. А там побачимо.

Лїки Добряна гідко смердїли. Втїм, дївчинї було не до пахоцїв. Роздягнувшись і обмивши рани вїд пазурїв, Дарина змастила їх, лягла на канапу і майже одразу забулася важким сном.

Сповїдь старого мольфара

Дивно, але дївчина проспала без своїх звичних сновидїнь аж до полудня. Чи то пригоди втомили, чи то прабабї та матусї поки що нїчого було їй порадити, чи то Добрянвї лїки захистили її

змучену душу від зайвих вражень. Мазь мольфара майже загоїла рани від відьмацьких пазурів, залишивши лише невеличкі цятки на тілі...

Решту дня Добрян вчив Дарину доїти овець. Він пояснював їй, що вівці – то не корова чи коза, їх потрібно кожну окремо заводити через окіл у струнку – окрему тісну загорожку, де доять овець. Вчив квасити молоко та робити будз – круглий овечий сир.

А надвечір, як завжди, всадовив дівчину перед собою за столом і ошелешив її моторошливим зізнанням.

– Маю тобі сказати те, чого, сі сподівав, скажу комусь іще не скоро. Я розумів, що колись цей час настане. Але навіть думки не було, що буду ся зізнавати жіночій породі. Я був упевнений, що учнем у мене буде хлопець. Що він буде міцним та вправним. Що буде ся ставити до мене з шаною і увагою. Визнаю – був самовпевненим дурнем.

І от зараз переді мною сидиш ти – дівчина, яка навіть не звідси, хоча й правнука місцевої мольфарки. Та за час, що ти у мене живеш, ти довела, що ти і людина непогана, і газдиня вправна, і до мольфарства здібна.

Я мав би тебе навчити іще багато чому, але став відчувати, що часу у мене ся залишило зовсім небагато. Сили наче ся висипають з мене. Вчасно ти ся нагодила. Отже, так воно і має бути.

Що встигну, те тобі передам. Але Господь може прибрати мене будь-якої хвилини. Мені, аби ти знала, уже сто тридцять шість літ. Ся зажив. Не кліпай очима, пачпорт бреше. Він мені взагалі ся знадобив один чи два рази за все життя. Колись давно він мені був потрібен, вже й не пам'ятаю для чого, тож я його й виправив. Записали туди те, що сказав, та й по всьому.

А тепер слухай головне. Я маю передати тобі свої вміння. Це обряд. Свого часу я проходив такий самий. Попереджаю – це буде страшно. Але іншого шляху немає. Тому маєш здолати свої страхи і сумніви.

Усі мольфари передають своє мистецтво наступнику. Інакше їх душа після смерті не зможе ся упокоїти. Буде блукати цим

світом, від розпачу робити людям лихо, страждати від цього і ся мучити. Але найсильніші мольфари, навіть коли передають своє чаклунство учню, коли мають на когось велику образу, можуть повернути свою душу у світ людей заради помсти. І це є дуже погано, бо так не має бути. Живі – до живих, мертві – до мертвих. Цим двом світам не можна ся пересікати. Бо тоді сі стане хаос і кінець світу. Затям це.

Бува, помирати мольфар іде з дому і пропадає навіки. Де помер, як помер – ніц ніхто ніколи сі не дізнає. А коли він помирає вдома, аби його душа після смерті ся не повернула у цей світ, його ховають донизу обличчям, ще й осиковий кілок забивають в могилу. Жодних хрестів чи надгробків, навіть горбочка. Так мусиш вчинити і ти зі мною. Я помирати буду тут заради того, аби ти поховала мене за обрядом. Тоді я більше не побачу цього зловісного світу і не накою зайвого лиха.

Від останніх слів Добряна Дарині мороз пройшовся по спині. Вона від початку розуміла, що колись має статись ритуал передачі його вміння, що колись він помре і потрібно буде його ховати, але все одно його одкровення заскочили дівчину зненацька. Від уявлення, як вона буде закопувати у землю лихого чаклуна та ще й забивати кілок в його могилу, в душу молодій мольфарки крижаним хробаком заповзав холод, наповнюючи її жахом. Вона з широко розплющеними очима дивилась на Добряна, який говорив тихо, наче вичавлював з себе ці страшні зізнання. Дід вочевидь розумів її стан, втім розмова мала бути закінченою. Тож він, зважаючи на стан дівчини, продовжив:

– Ти надто ся не лякай. У тебе буде надійний помічник. Твій вовк... Чого ся дивуєш? Ще не звикла, що про кожний твій крок я знаю, як про себе?

Після цих слів старий знов ненадовго замовк, а затим, явно примушуючи себе, продовжив:

– Нелегко мені про це говорити, та я маю зробити зізнання, аби очистити свою грішну душу перед спочином. Три роки тому до мене ся дістав місцевий парубок – Марко. Гарний був хлопчина. Ся примудрив здолати шлях до мене, а це непросто. Та ти й сама це знаєш. Я тоді не готовий був помирати. А він навпаки –

дуже поспішав стати мольфаром і перейняти мої сили. Оце його квапливе бажання забрати у мене мою мольфарську потугу мене вкрай дратувало. Він був гарний хлоп, ніякою роботи ся не страхав, робив усе, що я наказував. Добряче я з нього ся позбиткував. Та хоч я і не гонив його від себе, але й мольфарською наукою ся ділити з ним не поспішав.

Тож якоїсь миті він це зрозумів. І став напрямки вимагати від мене тої сили. Це мене вивело з себе. Справжній мольфар не може дозволяти ся гнівати, бо у запалі може скоїти непоправне лихо, гнів для мольфара є величезний гріх. А я не зумів ся стримати і провів обряд, за який сплачую страшно ціну: він створив навколо мене пустку. Раніш кожного дня до мене черга ся вишикувала, люди потоком ся напрошували на допомогу. А після обряду вони втратили до мене стежку. Сила мольфара ся тримає на допомозі: чим більше віддаєш, тим більше набуваєш. А я вже понад три роки лише втрачаю...

На хвилину Добрян знов замовк. Дивлячись в стіл, він наче вишукував на ньому картини з минулого. Раптом Дарина побачила перед собою не грізного мольфара, а скоцюрбленого, втомленого життям дідуся з зігнутою спиною, опущеними плечима, всохлими ручками і згаслим поглядом мутних очей. Їй навіть стало шкода діда. Пильно глянувши на дівчину, старий мольфар продовжив свою важку сповідь:

– Ти мене не жалій. Це я маю тебе жаліти. Бо ти ще до кінця не розумієш, що чигає на тебе попереду. Втім, мені тебе не шкода... Хіба що трішки... Я вже стільки ся надивив на людей, на їх підступність, зрадливість, жадібність, що просто назавжди втратив до них добрі почуття.

Тому я і з хлопцем ся повів жорстко. Це був самий потужний обряд, який я провів за своє життя. Але й Марко був заслабкий, аби сі пручати моїм чарам. Великих здібностей до мольфарства він не мав. І майже не мав спротиву до навіювання. Ти в лісовій хатинці ся спромогла противити моєму впливу, струсила його з себе і ся вирвала з мого гіпнозу. А він не достатньо потужний для цього.

Аби перетворити його на звіра, я силою своєї думки створив

навколо себе величезний магiчний свiт – тут, у цих горах. В цьому свiтi я надав йому образ вовка. Цей свiт замкнений на подобi величезної сфери. Звичайна людина сюди потрапити не може, вона не бачить цього чаклунського простору. Сюди можуть заходити маги i чарiвники усiх гатункiв, в тому числi i нечистi сили, бо вони бачать цей свiт. Справляючи тут свої справи, вони пiдживляють його. Менi це на початку навіть сi здавало непоганим. Зараз я уже не впевнений у цьому. I ти змогла пройти сюди, бо в тобi є мольфарова сила. А хлопець не спроможний самотужки ся вирвати з цього кола i повернути у свiт людей. Отакий гiпнотичний полон я створив для нього...

Аби цей уявний свiт не зник, я постійно витрачаю сили на його живлення. Він ся тримає на моїх чарах. Я в ньому як єдиний цвях у дерев'яній церкві, яка ся тримає на ньому одному. Висмикни цей цвях, i все впаде. Не вiддавати свою потугу я не в змозі, бо так дiє закляття. Це як угода, пiдписана кров'ю з нечистим. Через це я майже не сплю. I навіть увi сні, коли ненадовго засинаю, я тримаю цей простiр. Це iще швидше вiдбирає у мене сили...

От з того часу хлопець i iснує в уявному свiтi i має себе за вовка. Настiльки, що навіть для усiх, хто його бачить, він виглядає як вовк. Згодом він навіть став ним зсередини. Тому i ти Марка уздрiла в його вовчому образi.

Зняти власне закляття я не можу. Але ніщо в свiтi не iснує вiчно. Воно буде дiяти лише до кiнця моїх днiв. Разом з моїм життям ся припинить i живлення, i цей уявний простiр зникне. Як тiльки я помру, уся ця мара ся розвiє, наче нічого й не було. Тож, якщо ти колись ся схочеш сховати вiд набридливих людей, то змушена будеш створити власний уявний свiт. Тодi до тебе ніхто сi не добере. Хоча... ти iнакша, ти вiдкрита до людей, тож ся боронити вiд них не станеш...

Дарина слухала мольфара, поступово переповнюючись благородним обуренням. Не маючи бiльше сил стримувати себе, вона спитала старого:

– То ви просто скалiчили хлопцевi життя?! Бо він хотiв стати теж мольфаром?! I не сказали вовку... Марку про своє закляття?!

Від цього питання Добрян зіщулився, наче дівчина замахнула на нього.

– Я знаю, що вчинив зле, що я погана людина. Але не настільки, щоб геть добивати скривдженого правдою...

– Тоді знайте, що я зроблю це сама, тільки-но побачу його!

– Так, знаю. Це буде правильно. До того ж, сама ти не здолаєш мене ховати. А разом ви зробите як ся годить... У лівій притулі за сіном геть у кутку прихована трунва. В спальні у шафі знайдеш новий килим і усе, що треба. З льоха забереш усе зілля, яке там є, і покладеш на дно домовини, на зілля – килим, а на килим – мене. Згодом у льох назбираєш свіжих трав і розвісиш так само.

Тепер – важливе. Я помру вночі. Буде негода. При сонячному світлі та за гарної погоди мольфари не помирають. Але поховати мене ти маєш затемно цієї ж ночі. Інакше лихо буде всім – і мені, і тобі, і Маркові. Втямила?

– Так, Добряне Штефанковичу, втямила. Страшні речі ви розповіли, втім якщо уже я зважилась до вас дістатись і стільки усього тут пережила, то зроблю і решту. Можете не сумніватись.

– А я й не сумніваюсь. Єдине, що хочу тобі порадити: ся не покладай на Марка занадто. Мольфар з нього слабенький, краще навіть сказати – ніякий.

Дарина чомусь відчула образу за свого вовка, але, ледь стримуючись, лише коротко відказала діду: «Розберемось». Старий в цій куцій відповіді відчув зневагу до себе, тому одразу скипів:

– Ти не легковаж, дівко! Один невірний крок і ти разом зі своїм любасом ся опиниш там, де не тіко людей, навіть духів немає, попадете на віки вічні в міжсвіття! Ти хоч ся здогадуєш, чому тут тобі сі вдають твої дива? Думаєш, то ти така могутня чаклунка? Ні, дорогесенька! Не було б мого чаклунського світу, нічого з твоїх див тобі сі не вдало б! Отак! У звичному житті, аби щось подібне зробити, тобі потрібна буде величезна мольфарська потуга. А наразі ти проти мене – курча обскубане!

Дивно, але через цей спалах роздратування Дарині знову стало жалко Добряна. Дівчина зрозуміла, що і зізнання далось йому нелегко, і думки про близький кінець життєвого шляху не

додавали душевної рівноваги. Тому вона просто примирливо по-сміхнулась дідові, від чого він присоромливо знітився, але за хвилину заспокоївся і наче нічого не було, спокійно завершив розмову:

– Я відчуваю, що мені залишились лічені дні. Ти вже пройшла випробування землею, водою, простором і перевтіленням. Тому маю навчити тебе останнього: управляти погодою. Якщо встигну – навчу. Не встигну, – мусиш сама. Життя та люди – найкращі вчителі. А ще й силу свою передати тра... І остання порада: коли поховаєш мене, не їдь звідси одразу. Якщо хочеш опанувати мольфарську науку до кінця, проживи тут хоч трохи. А тоді уже будеш приймати рішення. Цей час для вас буде непростим, але вельми корисним. Згодом ти це зрозумієш.

Наступного дня, як на замовлення, йшов дрібний, але щільний дощ, який почався ще вночі. Було прохолодно і дуже вогко. Після сніданку Добрян повів дівчину у ліс за джерело. Трохи піднявшись, вони вийшли на невеличку пласку скелю, з якої відкривався мальовничий краєвид на гори, які одна за одною ховались в синій даліні.

– Керувати погодою можна з отаких пласких скель, величезних валунів, невеличких полонин високо у горах. Чим вище – тим краще. Такі місця називають місцями сили. Силу ти маєш відчути сама, – почав свій урок Добрян, але раптом перескочив на інше і спитав:

– Скажи-но, що ти знаєш про характерників?

Дарина майже нічого не знала про характерників. Свого часу вона уважно перечитала усі книжки і зошити, які залишила їй матуся, але саме про характерників там було дуже мало. І вона щиро у цьому зізналась.

– Тоді слухай. Характерники пішли з Запорізької Січі. Характерник – той самий мольфар, тіко свою силу він користує лише у військовій справі. Вони кров з ран зупиняли, біль заговорювали. У розвідці ся робили невидимими для ворога. Ся примудряли перебувати у двох місцях одночасно. Навіть ворожі кулі зупиняли. Так кажуть... Розуміли мову тварин і птахів, знали зілля.

Прочитати чужі думки чи когось загіпнотизувати їм було дрібною справою. Бачили майбутнє або те, що сі відбуває за тисячі кілометрів в інших краях. Віщували долі. Ну, і керували погодою. Коли було потрібно, аби порох ворога змок, чи дороги сі перетворили на суцільну багнюку, – викликали дощ. А як було їм потрібно – розганяли хмари. Найпотужніші з них могли накликати ураган чи сильний вітер. У них і прізвиська були – за тими здібностями – Вернигора, Вирвидуб, Убийвовк, Затуливітер, Вернивода, Падайгрим, Дериземля... Через ці чаклунські здібності попи навіть сі відмовляли ховати їх, вважали, що ті водять дружбу з дияволом. Ховали їх свої так само, як оце ховають мольфарів, як ти будеш ховати мене.

Закінчивши лекцію про характерників, Добрян переключився на мету їх справи:

– Давай-но зараз спробуй припинити дощ, – і зійшов зі скелі.

Дарина не розуміла, як це вона може отак взяти і припинити дощ. Але завдання поставлено, тож потрібно хоча б спробувати. Вона здійняла руки догори і, вдивляючись в хмари, подумки крикнула: «Розступіться!!!». І одразу чомусь пригадалась дебила кондукторка в набитому міському автобусі, яка, протискаючись крізь щільну масу пасажирів, весь час сердито вимагала: «Розступіться!». Стало смішно і дівчина порснула в долоню. Добряну це не сподобалось. Він роздратовано проказав:

– Тут тобі що, цирк?! Роботу потрібно або добре робити, або взагалі за неї ся не брати! Ся зосередь і ся не намагай наказувати, це не допоможе, – і глузливо додав, – Хмарам наказуй, не наказуй, не послухають вони тебе. Шукай інший шлях.

Дівчина взяла себе в руки і стала думати. Дощ – це краплі води, які, випаровуючись, збираються високо в небі. Коли їх стає багато, вони об'єднуються, важчають і падають назад на землю. Вітер жене хмари і переносить їх по небу в різні місця. От, якби розігнати ці хмари над головою сильним вітром, дощ припинився б. Але як там – високо в небі – зробити вітер? Можливо, для початку спробувати дістатися туди хоча б подумки? Дарина стала вдивлятись у хмари, намагаючись наблизити до них погляд.

Поволі хмари стали збільшуватись. Дівчині на мить здалося, що вони самі спускаються до неї, але коли вона опинилась посеред вологого туману і глянула під ноги, побачивши далеко внизу скелю з Добрянном, панораму гір, які безмежно тягнулись на всі сторони, вона зрозуміла, що оце зараз знаходиться високо в небі серед дощових хмар. Звідси їй відкрився настільки захоплюючий живописний краєвид, що аж подих перехопило. То була неймовірна краса і шокуюче враження. Втім, вправу було не завершено.

І тут їй на гадку спало, що вона може стати потужним вітряком. Якщо, розставивши руки врізнобіч, обертатись швидко, ні, дуже-дуже швидко, то може й вийти. Замружившись і розставивши руки, Дарина почала обертатись спочатку повільно, потім – усе швидше і швидше. Вона уявила себе лопатями гвинтокрила.

Через декілька хвилин, майже оглухнувши від себе самої, Дарина сповільнилась, зупинилась і відкрила очі. Утвореним потоком повітря хмари рознесло далеко по колу.

Опинившись на скелі біля Добряна, дівчина глянула в небо. Там з'яв округлий простір серед хмар, який ловив косі проміні сонця. На скелі дощу не було, але в декількох десятках метрів по колу він продовжував падати. Це виглядало дивно і забавно водночас. Втім, хмари стали швидко стягуватись і буквально на очах знов скупчились, завершивши своє єднання потужною громовицею. І дощ став падати з іще більшою силою.

Дарина обернулася до мольфара. Але той уже хутко спускався зі скелі, тікаючи від зливи. Вмить змокрівши, дівчина кинулася за ним.

На черсаку Добрян обернувся до Дарини, яка вже й не чекала від нього оцінки щодо вправи з дощем, і глузливо проказав:

– Так розганяла дощик, що аж зливу з громовицею притягнула! Теж мені... Вернивода...

Втім, цього разу Дарина не образилась на старого. Після його нещодавньої сповіді вона взагалі перестала сприймати його як капосного єхидного дідка. Їй було шкода Добряна, який прожив довге і нелегке життя, а ось тепер в абсолютній самотності

(навіть попри її присутність) кожного дня відчуває наближення смерті. Тому вона просто чемно його запитала:

– Добряне Штефанковичу, ви мене краще навчіть, як правильно викликати дощ чи розганяти хмари. Я ж, напевно, щось робила не так?

Дід пильно подивився на свою ученицю, а потім уже без глузу в голосі відповів:

– Не знаю, так ти робила чи не так, але надовго змінити погоду ще сі не вдало нікому. Просто розумій, що усяка дія має наслідки. Якщо ти дієш, не розуміючи, що за тим сі стане, то краще не робити нічого.

Під вечір старий дав Дарині урок гіпнозу. Дещо про нього дівчина уже знала з навчання в коледжі. Але до звичайних знань психіатричної медицини мольфар додав вельми цінні чаклунські замовляння і енергетичні вправи долоньями. Він примушував дівчину знов і знов робити паси, надсилаючи власну енергетику, аж поки від потоку енергії з її долонь не загорілася свічка на підвіконні. За час уроку Добрян помітно втомився, тому, тільки свічка запалала, він відіслав Дарину до себе, а сам, не повечерявши, пішов спати.

А Дарині геть не хотілося спати, їй кортіло перевірити нову науку на комусь, але на кілометри навкруги крім звірів, птахів, нечистою сили та синьоокого вовка нікого не було, та й ті були невідомо де.

«Крім мене і діда – жодної живої душі» – подумала дівчина, спостерігаючи за метеликом, який повзав по підвіконню. Вона зібралась впіймати його, аби випустити, і тут саянула думка: «А можна загіпнотизувати метелика?». Вона простягнула в бік тендітного створіння руку долонею доверху і подумки запросила його летіти до неї. Метелик затріпотів крильцями, але не злетів. «Втомився, напевно, виснажився», – подумала дівчина.

– Лети до мене, дурнику, я не заподію тобі лиха, – стиха проказала вона і знову послала думку метелику.

Метелик знов замахав крильцями, але на цей раз злетів і опустився на долоню. Дарина підійшла до відра з водою, вмочи-

ла пальця і одну краплю струсила на долоню. І метелик (о, диво!) вгамував спрагу з тієї краплини. Задоволена результатом, дівчина винесла метелика на двір і опустила на квітку мальви.

Повертаючись до хати, по-під стіною дівчина помітила крихітну мишку, яка від велетенської тіні Дарини причаїлась, чекаючи, коли мине небезпека. Дівчина надіслала тваринці сигнал наблизитись. І мишка неквапом подріботіла аж під ноги Дарині. Брати звірятко до рук вона не наважилась, тож просто подумки наказала мишці бігти додому. Та на коротку мить стала стовпчиком, потім одразу перекинулась у протилежний бік і прожогом щезла з поля зору. Дарина задоволено посміхнулась і повернулась до себе.

Лише після цього вона відчула, що тепер засне.

Вночі Дарині по черзі наснилися прабаба, матуся, вовк, Добрян. Вовк, тримаючи в зубах гілку, незграбно намагався намалювати на піску якесь слово. Матінка зажурено дивилась на доньку, наче хотіла щось сказати, але лише простягала руки до дівчини. А прабаба чомусь вклонилась, наче перед коронованою особою, потім встала і простягнула Дарині свічку, яка в руці сама загорілася.

Добрян уві сні перетворився на чорного, як сажа, вепра і весь час з бридким гарчанням ганявся за дівчиною, аби вдарити її своїми гострими іклами. Вони були величезними, сталевими і сипали іскрами. Коли він наближався до дівчини на небезпечну відстань, Дарина легко злітала, а вепр, не завдавши їй жодної шкоди, проносився, гальмував, розвертався і знов мчав на дівчину. Нарешті виснажена тварюка зупинилась, потім лягла і затихла. Ікла випали на землю і перестали іскрити.

Ініціація

Зранку Дарина застала Добряна в ліжку. Він дрімав, змарнілий і помітно схудлий. Дівчина запарила йому зміцнюючий чай зі свіжого зілля, яке нещодавно приніс мольфар з гірських полонин.

Після чаю Добрян наказав розбудити його перед обідом і знов заснув. А Дарина взяла дещо з шифон'єра і пішла до озера. Вмостившись на траві біля піщаної смуги, вона декілька разів голосно погукала вовка і подумки покликала його до себе.

Хвилин за двадцять на галявину вийшов вовк. Він сів за два метри від дівчини, не спускаючи з неї палаючих очей. Весь його вигляд наче казав: «Я слухаю тебе».

Дарина, розуміючи, що наближається час кульмінації подій, які відбуваються з нею і навколо неї в дивному мольфаровому світі, з хвилюванням в голосі почала розмову:

– Крім того, що ти мій єдиний друг і захисник у цьому чаклунському просторі, я тепер знаю, вовче, хто ти насправді. Ти – людина, яку мольфар Добрян через злість перетворив на звіра. Ти – Марко.

І дівчина розповіла вовку те, що почула від Добряна під час його сповіді. Вовк слухав і стиха гарчав. Коли розповідь дівчина дійшла до місця, де старий мольфар казав про те, що якоїсь миті Марко навіть сам став відчувати себе не людиною, а звіром, він підхопився, вишкірився і так спалахнув очима, що Дарину засліпило. Їй навіть здалося, що зараз він кине́ться на неї, аби вимстити на ній гнів і розірвати своїми іклами. Але за мить він знову опустився на траву і, схиливши голову, стих. Оговтавшись від переляку, Дарина стиха проказала:

– Марку, Добрян помирає. З його спочином світ, в якому ти – вовк, згине. В ту саму мить ти знов повернешся до своєї людської подоби. Ось тут я принесла тобі чоловічий одяг. Ти маєш бути десь поблизу. Бо коли дід помре, нам з тобою належить його поховати, аби більше нікому в нашому світі він не нашкодив. То буде важкий обряд. Я його страхаюсь і без тебе не впраюся...

За кілька хвилин вовк піднявся, узяв у зуби торбу з речами і важкою ходою пішов геть. А дівчина, витираючи сльози, повернулася до хворого мольфара.

Дід сидів за столом, чекаючи на Дарину. Побачивши старого за столом, дівчина навіть зраділа. Зовсім трішки, але з апетитом

Добрян ледь покуштував Даринових наїдків, оголосив, що сьогодні опівночі він проведе посвяту і дав вказівки щодо підготовки до неї.

Посеред полонини потрібно було скласти трикутник з трьох поліниць для трьох ватр. Три вогнища символізували три різних мольфарських вміння – мольфарські ритуали, цілительську силу і магію. Тому кожна поліниця мала бути іншої породи дерева. Крім того треба було наготувати чар-зілля, яке допоможе увійти в транс. До ночі Дарина мала викупатись і підготувати чисту довгу сорочку, крім якої під час обряду на ній нічого більше не мало бути.

До самого вечора Добрян відпочивав, час від часу попиваючи запашний цілющий чай. Ні він, ні дівчина до опівночі більше не торкнулися їжі.

У лівій притулі, де Дарина ночувала вперше, вона знайшла потрібні для обряду дрова, і винесла їх на галявину, склавши там по кутах трикутника в поліниці. Винесла три невеличких колоди, дві з яких мали слугувати за стільці, а третя – за стіл. Наготувала ночви з джерельною водою і три види чар-зілля, серед яких дві вона впізнала – дурман і матри-ган, тобто – беладону, а третю бачила вперше.

Останнє, що майже в темряві зробила Дарина, – це омивання в лісовому озері під таємничим світлом місяця.

Тільки-но вона попрямувала у вечірньому присмерку до озера, як перед нею злетілася безліч світлячків, чудово освітлюючи лісову стежину. Дівчина навіть не сподівалась, що шлях до озера стане настільки комфортним. У ту хвилину, коли вона зайшла в озеро, посеред нього над водою піднявся дивакуватого вигляду водяник з водоростями замість волосся і шкірою блакитного кольору. Він плеснув у перетинчасті долоні і навколо Дарини одразу завирувала вода. Тілу стало трішки лоскотно і приємно водночас. За мить її оточив натовп вродливих журливих русалок, які, неквапом піднявшись з води, стали ніжно омивати дівчину. Мольфаровий світ допомагав Дарині підготуватись до посвяти. Тепла цілюща вода, чарівний нічний краєвид і мовчазне спілкування з привітними русалками збадьорили тіло дівчини,

але водночас і наповнили її душу тривожними передчуттями.

Перед самою ініціацією до нервового напруження Дарини додався страх. Вона розуміла, що після набуття мольфарових сил її життя докорінно зміниться і піде невідомим таємничим шляхом, в якому усе буде інакшим, ніж досі. Втім, незважаючи на усі тривоги і острахи, цікавість брала верх.

За кілька хвилин до опівночі ошатно вбраний Добрян вийшов на полонину. Він був зосереджений і урочистий. Перемагаючи слабкість, мольфар сам розпалив багаття і розкидав зілля у вогонь. Скоро від ватри пішов міцний запах, який паморочив свідомість. Вмостившись на колоді навпроти Дарини, він став стиха промовляти незрозумілі слова. Дим від трьох вогнищ дивним чином не йшов уверх, а трьома змійками стікався під ноги дівчини, поступово оповиваючи її з ніг до голови у сивий кокон. Аби він не виїдав очі, дівчина замружилась. Бурмотіння Добряна, дим, що поступово ставав усе густішим, і запаморочливий запах чарівних трав ввели дівчину в легкий транс. Поволі голос Добряна ставав усе голоснішим, поки не заповонив слух Дарини настільки, що став здаватись громовим рокотом. Транс поглибився, реальність розчинилась в міцних пахощах трунку, і серед клубів диму проступила невідома реальність, де дівчина відчувала себе і Дариною і Добрянном водночас. Наука мольфарства заповняла свідомість дівчини через події Добрянного життя. Її розум вбирав в себе зміст невідомих старовинних фоліантів з магії, які колись читав Добрян; вона наче сама проводила обряди, які за все своє життя проводив Добрян, мандрувала паралельними світами, якими мандрував Добрян. Насамкінець її трансцендентальні мандри закінчилися участю в посвяті самого Добряна в мольфари. У цій подорожі свідомості дівчині довелося пропустити через її чутливу душу всі почуття, які хвилювали Добряна. Переважно то був суцільний негатив – розчарування, біль, гнів, злість і ненависть за численні людські зради, підступність, підлість, і, врешті решт, – відраза, презирство та злі наміри...

Від переповнення лихими емоціями Добряна душа дівчини стікала болем і стражданням. До цієї миті вона навіть думки не могла допустити, що люди можуть бути настільки підступними і так жорстоко поводитись з іншими. Усе її єство противилося і не сприймало зла. І якби не гігантська блискавка, яка раптом вдарила зверху прямо під ноги Дарини, її свідомість не витримала б цих пекельних тортур. Громовиця струснула дівчину, підняла над почорнілою травою і одразу жбурнула назад. У цю мить Добрян замовк.

Перемагаючи біль, жах і запаморочення, Дарина піднялась, усвідомлюючи, що обряд посвяти душевними муками і блискавкою не закінчився.

Перед нею став вимальовуватись кам'яний міст, кінець якого ховався в дурманному диму. Дівчина вглядалась в туман, який клубочився навколо мосту, наче чекала, що ось-ось хтось вийде до неї з цього туману.

Власне, так і сталося. Посередині мосту крізь туман стала проглядати людська фігура в довгому балахоні. Вона стояла, простягнувши руку до дівчини, наче запрошуючи приєднатись.

Рука сутності в балахоні була легкою, майже безтілесною, втім від неї дивним чином йшло відчуття живого тепла. Взявши дівчину за руку, провідник повів її в безмежну, похмуру, майже пусту долину, де не було ні дерев, ні кущів, ні пагорбів, лише далеко попереду маячила височенна вежа, з вузьких вікон якої слабко пробивалося світло.

Втім, прогулятиись загадковою долиною і завітати до далекої таємничої вежі не судилося. Не встигли вони ступити зі склепін мосту й кількох кроків, як земля під ногами розверзлася і вони наче полетіли в дивний простір. Не зважаючи на свою удавану безтілесність, Провідник міцно тримав Дарину за руку, ні на мить не послаблюючи хватки.

Крізь свідомість Дарини понеслись дивовижні світи всіх часів людства з усіма їх трагічними і переможними подіями. Спочатку дівчині здалося, що вона падає крізь час і простір водночас. Потім вона зрозуміла, що не вона падає, а простір і час з шаленою швидкістю пронизають її саму.

Вона вбирала біль і радощі, ненависть і любов, лють і доброту, страх і відчайдушність людства за весь час його існування. Вона пізнавала суть міцного сплетіння людських дол, першопричини та наслідки їх думок, устремлінь, примх і вчинків. Тисячолітні знання магії, чаклунства, гіпнозу і мандрування паралельними світами відкривали їй безмежні можливості мольфарства.

Поступово дівчину наповнило усвідомлення того, що дуже скоро цей фантазмагоричний досвід перейде в реальність і стане частиною життя оновленої мольфарки Дарини, тож з усіх сил вона старалася не пропустити жодної миті свого потойбічного магічного сеансу. Відчуття часу в цьому засвітті не відчувалось.

Дівчина не могла визначити, годину вона пробула з Провідником чи добу. Втім коли він повернув її додому, на полонині стояв погожий день.

Перед тим, як пройти магічним мостом у свій звичний світ, вона вперше і лише один раз почула голос Провідника – тихий, але дуже глибокий і чіткий:

– Ти починаєш своє життя з чистого аркушу. Усе, що відбувалось з тобою до Ініціації, було життям іншої людини. З цієї миті починається життя мольфарки, яка має потужну магічну силу і тому несе величезну відповідальність за кожний свій вчинок. Відтепер ти маєш жити і діяти за трьома принципами: не чинити зла проти людини і Природи. Яке б зло ти не отримала від людей, прости їх, бо вони слабші за тебе. Ви не рівні. Другий принцип: не чекай навіть найменшої винагороди за допомогу, бо твій дар – не від тебе, він від вищих сил, які його тобі дарували. Отже, ти просто користувачка, а не володарка цих сил. За їх неpravедне користання ти їх втратиш, отримавши натомість покарання. І третій принцип: не проводити жодного ритуалу на власну користь. За це теж належить покарання.

Далі дівчина почула, що карає за порушення хоча б одного з принципів не Бог, не Провідник, а Закон Карми. Тому просити відпущення мольфарських гріхів не буде у кого, кара настане невідворотно. Серед людей існує безліч таких, які роблять усе для того, аби уникнути покарання за гріх. І багатьом це вдається

за життя. Вони впевнені, що обдурили долю. Втім, доля людини життям не обмежується. Вона має продовження на тому світі, в справах, вчинених за життя, в речах, створених людиною, в її творах, в діях. Кожний вчинок, кожна річ, створена руками людини, – це є Причина, яка щось змінює не лише для когось, але й для самого автора. Відповідно, вона має наслідок не лише для інших, але й для людини у вигляді або винагороди, або – покарання.

Чим важчим буде гріх, тим важчим буде й покарання – від фізичних страждань і моральних мук до позбавлення магічних сил. І навпаки: чим більше добра робить для людей мольфар, тим потужнішою стає його сила. І наостанок Провідник додав:

– Твоїми тотемами будуть горлиця і верба. Горлиця – чутлива і обережна до людей, верба – живуча. А від себе особисто я тобі дарую третій тотем – кішку. Вона не лише має 9 життів, але й відчуває наближення небезпеки. Яка сама до тебе прийде, та й стане твоїм тотемом.

Приємним і чарівним твоє життя не буде. Тому у тебе є я – твій Провідник між світами, твій помічник і твій порадник. У скрутну мить ти відчуєш мої підтримку, але я не завжди слідкуватиму за тобою, тому якщо буду потрібен, іди на міст і поклич мене, я прийду. Але не зловживай і через дрібниці не звертайся, інакше втратиш мене. Моє ім'я ти скоро дізнаєшся, тільки не виголошуй його вголос, аби мене не покликали мої особисті вороги. Клич подумки. А міст ти побачиш тієї самої миті, коли звернешся до мене по допомогу.

Після цих слів провідник зайшов на міст і розчинився разом з ним, залишивши рідкі пасма туману і величезний смуток в свідомості Дарини.

За час Ініціації стільки сильних почуттів і відвертих знань переповнили дівчину, що віднині її сприйняття цього чудового живого світу дещо втратило яскраві фарби. Потік пізнання перевернув чисті дитячі уявлення Дарини про людей, про суть добра і зла. Вона з гіркою відкрила для себе, що кожне життя, крім світлої сторони, обов'язково має ще й темну. Що поряд з

добрими якостями живуть лихі. Весь негатив світу людей, що раптом обрушився на дівчину, істинні закони світоіснування лягли важким тягарем на молоду душу мольфарки. Втім, це важке пізнання життя не зупинило, отже впадати у відчай і боронитись від людських вад і загроз, що чекали попереду, не було б вірним рішенням. Попереду чекав складний і дивовижний шлях, та чи стане він достойним – залежало тільки від неї – новонародженої мольфарки Дарини.

Добряна видно не було. Лише колоди, три ватрища, ночви з водою і погоріла від блискавки трава нагадували, що тут відбулось щось незвичайне і потужне.

Переповнена емоціями і журливими думками, дівчина пішла провідати старого мольфара. Ритуал забрав у Добряна майже всі сили. Його обличчя почорніло і так всохло, що шкіра буквально обтягувала череп, очі глибоко провалились, а губи натягнулись, потріскали і відкрили рештки дрібних зубів. Очі були заплющені, дихання – важке і голосне. Він був ледь живий, весь його вигляд виказував, що він уже на межі життя і смерті.

«Живий» – подумала Дарина, – «От і добре, не тривожитиму». Справ було безліч, тому, не зволікаючи, дівчина взялася до роботи.

Робота робилась, а думки, наче сполохані птиці, не давали спокою. Колись у неї були люблячі батьки і чудова сестричка, веселі сусідські дітлахи, замрійлива подружка Оксанка, тендітна чутлива Рада Радимівна, однокурсники, викладачі... Її оточували десятки людей і тисячі подій. Зараз здавалося, що те далеке життя було з кимось іншим. Вона уже так давно одна. Так давно їй ні з ким було поговорити по душам, почути теплі слова. І ось тепер настає час розлуки навіть з лихим, непривітним Добрянном. Почуття самотності настільки гостро переповняло дівчину, що сльози потоком лились з очей, поки руки вправно робили свою роботу.

Смерть мольфара

Усе, що наказував Добрян, дівчина старалася зробити якнайкраще. Вона почистила запилений килим, протерла труну, наготувала чистий мольфарів одяг. А тоді знов пішла до Добряна.

Він лежав такий маленький, такий безпорадний, наче нікому не потрібна, всіма покинута пошарпана лялька. Лише у вицвілих очах старого мольфара світився не притаманний йому, дотепер впевненому в собі, дитячий сумнів. Коли дівчина наблизилась до ліжка, Добрян дуже тихо запросив присісти біля нього і завів коротку розмову:

– Я смерті не боюся. Мене бентежить інше: ти змусила мене засумніватись в моєму презирстві до людей. Тепер я не впевнений, що був правий у своїх почуттях до них, бо не всі вони однакові. І ще одне: я прожив дуже довге життя, але так і не зрозумів, що має більшу силу: добро чи зло. Але пізно. Я йду... Прости мені, дитино, усе лихе. Ти – гарна людина і вродлива дівчина, але доля сі дістала тобі важка... Я знаю, що ти через мене пройшла важкі душевні тортури, втім каяття в мені нема. Така вже моя дурна вдача: робити боляче тим, хто прихильний до мене. Я йду і забираю свою грішну душу разом з ненавистю. Саме тому, аби мої гніви сі не повернули у цей світ, ти маєш усе зробити так, як я наказав.

Сі сподіваю, що у тебе все буде краще, ніж у мене. Усе тут твоє. Я про всяк випадок написав про це у заповіті ще тиждень тому. Скриня під ліжком відтепер твоя. Насправді це мольфа – магічна річ. У кожного мольфара така є. Коли відкриєш – зрозумієш... А зараз принеси мені ночви з джерельною водою і одяг. Я маю ще крихту сил, тому сам себе омий і вдягну.

З важким серцем Дарина виконала прохання мольфара. Після цього Добрян промовив свої останні слова:

– Я задоволений, що останні тижні мого життя поруч зі мною була саме ти. Прощай, Дарино. Іди. Щоб сі не стало, сі повертай не раніше, ніж ся зупинить мій годинник.

Не розуміючи, звідки Добрян візьме сили умитися і переодягнутися, дівчина, усе ж, не насмілилась сперечатись і, витираючи

рясні сльози, пішла геть. Вона присіла на сходах черсаку і в десятій раз замислилась над останніми подіями, споглядаючи, як ховається за сині гори сонце, а збоку на полонину насуває непривітна величезна хмара.

Скоро небо затягнуло і здійнявся шалений вітер. Дівчина підхопилась і сховалась у дверному отворі, спостерігаючи за погодою, яка наче збісилась, одночасно прислухаючись до того, що відбувається за дверима дальньої кімнати, де старий мольфар готувався до смерті.

Величезні дерева гнуло в різні боки, наче тендітне вербове пруття. За вітром до негоди додалися громовиця і блискавки, а за ними якимось в одну мить почалась така злива, якої дівчина за своє життя не бачила. Вода стояла стіною. Здавалося, гражду зараз змиє і бурхливі хвилі понесуть її униз по полонині.

Від лісу з усіх сторін почали доноситись виття, несамопитий регіт, свист і ще безліч жахаючих мерзотних звуків, від яких Дарині стало настільки моторошно, що вона не витримала і забігла в хату, зачинивши двері на клямку.

Та всередині виявилось не набагато краще. За дверима спальні щось завивало, ніби вітер в димарі, і важко гупало. Потім хтось почав верещати, наче його ріжуть, хтось – голосно ридати, хтось – реготати, як навіжений, хтось – вигукувати брудні прокльони. Враження було таке, ніби за стіною десятки чортів влаштували сатанинську службу.

Дарина затисла вуха, з жахом дивлячись на двері, які ходили ходуном і загрожували ось-ось зірватись з петель. Хвилини вже йшли на третій десяток, а вакханалія у спальні тривала. В якусь мить дівчина злякалась, що це буде тривати до самого ранку. Втім, одразу після цієї думки старовинний мольфарів годинник, який лежав посеред стола, гучно тріснув, скалки полетіли у різні боки, одна з яких вп'ялась дівчині в руку вище ліктя, і за дверима все стихло. Лише негода за стінами гражди продовжувала бущувати. Опанувавши жах, Дарина вийняла скалку, і пішла до Добряна. На подив дівчини, приміщення виявилось не ушкодженим, все стояло на своїх місцях, а Добрян лежав на ліжку, вбранний в наготований нею одяг.

Обличчя мольфара застигло з гримасою болю і жаху. «Дісталось же вам, пане мольфаре" – подумала Дарина. З відчуттям нереальності того, що відбувається, вона поклала на його очі важкі срібні монети і прив'язла їх яскравою червоною попружкою, яку вона заговорила напередодні.

І у цей момент вона почула, як хтось настирливо гупає в двері. Від несподіванки дівчина аж підскочила. Втім, наступної хвилини вона пригадала, що після смерті Добряна її захисник – вовк з сяючими очима – мав повернутись до своєї людської подоби.

– Вовче! Це ти! Іду-іду! – і дівчина кинулась до дверей, забувши про новопреставленого мольфара. Зараз вона побачить свого вовка, але уже не як звіра, а як парубка. Серце шалено закалатало, наче оце зараз відбудеться довгоочікуване побачення. На коротесеньку мить Дарині навіть стало соромно: у кімнаті лежить її щойно спочилий вчитель, а вона радіє.

За дверима стояв мокрий до нитки високий вродливий парубок з пронизливими синіми очима. Дівчині стало жарко. Якусь мить вони мовчки розглядали один одного, а тоді Дарина запросила Марка до хати.

Ближче знайомитись не було часу, тому вони одразу побігли за труною. З величезними труднощами молоді мольфари занесли домовину на ганок. Але у невисокі та вузькі двері гражди вона ніяк не проходила. Довелося класти Добряна у килим і виносити на черсак. Врешті решт покійник опинився у своєму новому помешканні – у труні. Найнеприємніше було перевертати Добряна униз обличчям. Тіло, не зважаючи на крайню худобу, було невимовно важким, а скелет – крихким. Кисті, суглоби і хребці, варто було лишень трохи підняти їх, миттєво починали ламатись та гидко тріщати. Втім, перемагаючи відразу і моторош, Дарина з Марком впорались і з цим.

Тепер потрібно було викопати могилу. У найвищій точці полонини, де дівчина колись у вовчих спогадах бачила Марка, вони почали копати. Негода шаленіла, не зупиняючись. Вітер бив дощем, обламаними суками і дрібними гілками так, що скоро сорочки на їх спинах стали червоними від крові. Було дуже боляче і невимовно страшно. Але часу у них було лише до світанку.

Втім, коли могила неймовірними зусиллями була викопана, потрібно було зробити ще більш важку роботу – доставити до неї домовину з покійним мольфаром. Для двох перенести важку домовину майже через всю полонину під час бурі було нереальною справою. Тому молоді принесли з притули всі найрівніші найбільші поліна, які знайшли, склали їх у траві одне за одним, а Марко по них покотив труну. Дарина весь час збирала звільнені поліна і перекладала їх поперед труни, а хлопець тягнув її далі.

Біля могили Дарина сказала останнє слово над останками Добряна:

– Пане мольфар! Ви стали в моєму житті останньою людиною, яка дала мені прихисток. Ви дали мені науку і свої сили. Я за це вам глибоко вдячна і не маю до вас ні краплини образ чи зла. Тож, спочивайте з миром, Добряне Штефанковичу. Ви казали: «Живі – до живих, мертві – до мертвих». Нехай так і буде.

Марко, маючи в серці глибоку образу і біль за роки зруйнованого молодого життя, промовчав.

Геть знесилені, вони, наскільки можливо обережно, опустили домовину в могилу, засипали її ґрунтом і обклали зрізаною травою. Останнє, що потрібно було зробити, – забити осиковий кілок в могилу. Марко хотів зробити це особисто. Але Дарина його відмовила:

– Марку, по-перше, це моя робота, це завдання, яке я, а не ти, отримала від Добряна. По-друге, над цією могилою має бути якнайменше гніву, аби спочилий мольфар не мав приводу і потуги повернутись, щоб помститися за зневагу.

Хлопцю нічого не залишалось, як погодитись з цією мудрою думкою.

Як тільки кілок був вбитий в могилу, буря почала помітно слабнути. Виснажені, мокрі і побиті Дарина з Марком повернулись до господи. Марко пішов спати у притулу, де все ще було вдосталь сіна, а Дарина – до своєї хатинки.

Наступний ранок був хоч і похмурим, втім напрочуд тихим. За кілька годин сну побита спина Дарини розпухла і саднила. Здогадуючись, що у Марка справи не кращі, вона розуміла, що

їм потрібно допомогти один одному і змастити рани мольфаровою маззю. Дівчині кортіло побачити хлопця, але від однієї думки, що перед цим синьооким красенем доведеться оголити хвору спину, вона червоніла до кінчиків волосся.

Втім, ближчого знайомства їм все одно було не уникнути. Потрібно іти на могилу до мольфара, подивитись, чи усе там в порядку. Потрібно вирішити, як жити і що робити далі. Тож, хочеш, не хочеш, а доведеться діяти разом. І ще дівчині спало на думку, що коли вже вона після пекельної нічної праці хоче їсти, то і Марко, вочевидь, зголоднів.

Привівши себе, наскільки це було можливо, до ладу, Дарина пішла до хлопця.

Марко

Коли дівчина наблизилась до притули, де ночував Марко, вона відчула запах багаття і тонкий аромат трав. Забувши, куди йшла, Дарина пройшла повз притулу і вийшла до черсаку. І зі здивуванням уздріла приємну картину. За кілька метрів перед хатою палало невеличке вогнище, біля якого господарював Марко. Над багаттям висів казанок, від якого і розповсюджувались чудові пахощі гірського зілля.

Помітивши Дарину, хлопець привітно помахав рукою і покликав: «Доброго раночку, приєднуйся, чай уже готовий...».

Раптом згадавши, що Добряннову мазь вона забула в хатинці, і що там на столі залишилися рештки пирога, дівчина привіталась, коротко кинула: «Зараз!» і хутко побігла назад до себе.

За цей час колоди з Ініціації Марко переніс до вогнища. Побачивши у руці Дарини слоїк з Добрянновим магічним мастилом, він повернувся до дівчини спиною, всівся на колоді, задер сорочку і наказав: «Маж!».

Глянувши на спину Марка, Дарина ледь не заплакала: вся спина була суцільним синцем з порізами: пекельний нічний ритуал не залишив на ній живого місця. Обережно змастивши рани, Дарина нарешті відкинула сором'язливість і зробила теж саме: задерла сорочку, старанно прикриваючи себе спереду.

– О, Господи, – стиха промовив Марко і дуже ніжно змастив посічену спину дівчини.

Після цього вони, зручно влаштувавшись, майже мовчки поснідали, весь час з посмішкою поглядаючи один на одного. Вочевидь, молоді мольфари сподобались один одному. Та обом чомусь було незручно почати розмову. Коли чай і пиріг скінчились, Марко нарешті наважився заговорити першим:

– Як ти ся почуваш?

Почувши оте «ся», Дарина ледь здригнулась, наче почула голос Добряна. Їй зараз не хотілось згадувати минулу ніч і усе, що хоч чимось могло нагадати моторошне поховання старого мольфара. Тому вона попросила:

– Марку, якщо це можливо, не розмовляй, будь ласка, як Добрян. Оте «ся»... Наче Добрян тут живцем з'явився...

– Я зрозумів. Ся... Постараю... ся... – він чомусь зашарівся, а потім промовив: – певно, настав час відвідати діда...

Залишивши згасаюче багаття, вони попрямували до могили мольфара. За кілька метрів Марко, наче пес, потягнув носом. Дарина порснула і запитала, чому від веде себе, як її синьоокий вовк, на що Марко стривожено відповів:

– Щось не так. Здається, в кошарі. Треба глянути.

Вони повернули до кошари. Раптом Дарині пригадалось, що від самого ранку не було чути жодного мекання. Уже за кілька метрів від загорожі вони помітили, що усі вівці лежать. Дарині стало дивно, що тварини досі сплять. Втім, коли вони підійшли до огорожі впритул, стало ясно, що вівці просто мертві.

– Вони померли чи загинули? – запитала дівчина.

– Загинули, Дарино. Загинули від жаху. Просто ця ніч для них теж стала стежкою на той світ. Напевно, це правильно. Не уявляю собі, як би я порав цю дідову спадщину (в подальшому хлопець тільки так і називав мольфара Добряна – дід).

– Ми маємо їх поховати так само, як і Добряна, – промовила Дарина, – скласти в спільну могилу, а зверху забити кілка. Ці нещасні створіння були його харчуванням, тож, вони були його часткою.

Вони домовились, що поховають тварин надвечір, коли підго-

тують велику могилу і кілька осикових кілків. Після цього, на решті, піднялись до місця мольфарового поховання.

Могила виглядала так, наче її всю ніч палили: кілок почорнів і тріснув ледь не до землі, зелена трава, якою була обкладена могила, перетворилась на сивий попіл, а ґрунт під неї осів, утворивши нову неглибоку могилу. Чим далі від кілка по колу трава поступово відновлювала свій колір від іржавого до зеленого.

Дарина з Марком мовчки розгублено споглядали жахаюче видовище понівеченого поховання, вочевидь не розуміючи, що з цим робити.

Раптом перед внутрішнім зором дівчини почало вимальовуватись страхітливе дійство, яке відбувалось минулої ночі під землею у труні мольфара. Від тієї миті, коли Дарина встромила кілка, покійник, смикнувся і почав пручатись в тісних обіймах килима. Дедалі він усе несамовитіше смикався, але не міг ні відкрити очі, на яких лежали срібні монети, закріплені замовленою попружкою, ні перевернутись. Від того підземного покійницького буйства земля на поверхні за лічені хвилини розпілася, попаливши траву і кілок. Втім, переламавши собі всі кістки, всемогутній в земному житті чаклун виснажив залишки своїх магічних сил і упокоївся. Несамовита боротьба закінчилась поразкою мертвого мольфара.

Від цієї моторошної картини ноги дівчини підкосилися, і вона упала на землю. Марко навіть не встиг її підхопити.

Хлопець опустився біля дівчини і сполохано запитав:

– Що сі... сталося? Тобі недобре?

Дивлячись на Марка, Дарина тихо проказала:

– Я зараз побачила, як вночі після поховання Добрян намагався вибратись назовні. Боже, як це страшно...

Марко кинув в бік могили сповнений ненависті погляд. Дівчина помітила це і зауважила:

– Марку, не тримай на нього зла. Його доля і без того не була солодкою. Він за свою ненависть до людей на все життя був покараний самотністю.

На хвилину замислившись над словами Дарини, хлопець із захватом глянув на неї.

– Ти дивовижна дівчина. Я знаю, що тобі біля цього лихого діда не було добре, що він тебе принижував нізащо. А ти його жалієш...

Це був перший комплімент від колишнього вовка. В його очах світилась така ніжність, що дівчина густо зашарілась. Аби уникнути закоханого погляду, який до глибини душі збентежив Дарину, вона запропонувала повернутись до справ.

Вирівнявши могилу новою землею, заклавши її новими шарами зрізаної з ґрунтом трави і забивши в неї уже три замовлених Дариною осикових кілки, вони до пізнього вечора копали спільну могилу для мертвих овечок. До півночі кошара спустошилась, вівці були поховані, а перевтомлені нові господарі Добрянної ґражди повернулись в хату, аби повечеряти і нарешті спокійно поспілкуватись.

За вечерею Марко розповів, як вперше побачив Дарину в лісі через білу райдугу. Якою вона здалася йому незграбою попервах, як він тягнув її після падіння, як поступово пересвідчувався, що Дарина – смілива, відчайдушна і наполеглива людина, яка вперто йде до своєї мети, долаючи важкі перепони. Під кінець розповіді дівчина спитала його:

– Марку, а чому ти мене опікав?

Він подумав і неохоче відповів:

– Такий був наказ: зустріти тебе і провести до діда. Не знаю, чий. Напевно, його.

– То ти отримував і виконував накази невідомо кого? І жодного разу тебе не зацікавило, хто їх віддає?

Марку було неприємно відповідати, втім він через силу зізнався:

– Нагадую, я був не зовсім людиною... чи зовсім не людиною...

– Добре, вибач. Добрян не просто помстився тобі, він ще й користався тобою. Це зле, втім, його більше немає і ніхто тепер не зможе примусити тебе виконувати свої накази.

Потім Дарина розповіла Маркові своє життя від мешкання в селі до ночівлі у баби Солі, мандрів через незнайомі гори і зустрічі з синьооким вовком.

Марко згадав бабу Солю, яку знали в цих горах в усіх навколишніх селах.

– Я пам'ятаю її. Чудова бабуся – доброзичлива і гостинна. Вона колись мене теж випроваджувала в гори. І попереджала. А я тоді лише ся поглузував... вибач, посміявся з її байок.

Розмову вони закінчили далеко за північ.

Наостанок Марко зауважив, що ця полонина – недобре місце, до того ж тут уже два лихих захоронення. Тому звідси потрібно іти якнайшвидше. Дарина погоджувалась, що місце нечисте, втім пропонувала трохи затриматись.

– Після смерті Добряна зачаклований світ, в якому ти був вовком, наразі зруйновано. Він щезає, але поступово, я це відчуваю. Тож, люди лише згодом зможуть сюди заходити без перешкод. Ми маємо дочекатись хоча б першого гостя. Маємо впорядкувати господарство. І нам потрібен час, аби зрозуміти, як правильно розпорядитись усім цим. А ще я хочу почистити цю чудову полонину від усього лихого, що тут копичилось десятками років. Заодно випробую свої нові сили. Та й Добрян радив не поспішати, побути тут трохи. Тож, пропоную з цими думками переспати, завтра зайнятись наведенням ладу, а далі буде видно.

На цьому й порішили. Марко пішов спати на сіні, Дарина – до своєї хатинки.

Через бурхливі події останні ночі дівчина провела майже без сну. І хоча ця ніч теж добігала кінця, Дарина усе ж таки побачила, нарешті, свій черговий віщий сон. Він був короткий, яскравий і несподіваний. Цього разу вона не побачила ні луки, ні рідних. Навколо неї панувало нічне небо з міриадами зірок – великих і маленьких, яскравих і тьмяних.

Зірки сяяли і миготіли, окремі з них падали і зникали. Дарина зачаровано роздивлялась це захопливе видовище і раптом помітила, що деякі гаснучі зірочки спускаються до неї. Вона підставляла їм свої долоні, і ті довірливо лягати в них, наче в затишну купіль.

Полежавши в долонях кілька секунд, зірки знов починали сяяти, і дівчина, підкидаючи їх догори, відправляла оновлені зірки,

як голубів, назад у небо. Зірки знов і знов спускались до Дарини, вона знов і знов приймала їх у долоні, а потім – наповнені її енергією – знов відпускала в небо. Вони кололи і обпікали, але не вдихнути в них власну життєдайну енергію вона була не в силах. Тож, перемагаючи біль, дівчина знов і знов підставляла скривавлені долоні новим зіркам.

Декілька зірок з її долонь так і не засяяли, а просто впали до її ніг і, згасаючи, зникли. Дівчині було до болю жаль їх, але підібрати їх, аби наповнити світлом, у неї не було часу, бо нові й нові зірки безупинно спускались з нічних небес, і вона ледь встигала підставляти їм долоні.

Вранці за чаєм дівчина розповіла Марку про свій чарівний сон. Він уважно вислухав, а коли Дарина спитала його, що він про це думає, хлопець замислено відповів:

– Я думаю, Дарино, що зірки – це люди, а їх світло – це їх життя. І вони йшли до тебе по допомогу. І ти цю допомогу їм надавала. Втім, ти не Господь Бог, тому всім допомогти – не в твоїх силах.

– Щось подібне подумала і я. Я не можу забути видовище тих згасаючих зірок, це було болісно.

– Всім, Дарино, допомогти не може ніхто. Маєш це прийняти.

Після сніданку потрібно було зробити купу справ, якими і зайнялися Дарина з Марком. Вони винесли з обох хат старе лахміття, напівзруйновані меблі і нікому не потрібні речі. Що горіло, те спалили, а залишки склали у правій, вичищеній Дариною гноївці, яка з тих пір перестала бути гноївкою і більше не відлякувала нестерпним смородом.

Гардероб з шафи став у пригоді: щось з придатного вони вдягли на себе, щось спакували. Коли нарешті денні справи були зроблені, Марко висловив розумну думку:

– Дарино! Це ж тепер твоя хата. Дід заповів її тобі. Ти звідси поїдеш, але завжди зможеш сюди ся... повернутись. Тому хата має бути готовою прийняти тебе. А раптом ти опинишся тут воєни чи взимку? Я заготовлю дрів чим побільше. Добре було б

знайти велику вільху чи осику, але часу на то нема. Я запримітив тут недалеко повалений дуб. Я завтра вранці спробую розпиляти його на кілька колод і прикотити сюди. Допоможеш?

Мольфа

За два дні хата Добряна була до стріхи обкладена дровами. Лише після цієї важкої роботи Дарина згадала про скриню під ліжком мольфара. Коли ввечері Марко пішов до притули з сіном спати, вона нарешті витягла її з-під ліжка, поклала перед собою і, роздивляючись майстерну різьбу, замислилась, що ж ця мольфа може приховувати в собі. Від скриньки не йшло жодних загроз, наче вона стала звичайною шкатулкою. Втім, дівчина чудово розуміла, що це не так.

Наважившись, Дарина підняла кришку. Всередині скринька була викладена вишневим оксамитом. І пуста. Дівчина в здивуванні дивилась на чудове оздоблення і не розуміла, що робити далі. Але якоїсь миті вона помітила, що оксамит поволі починає мерехтіти, мінитись і світитись зсередини. Світло почало виходити зі скриньки і охоплювати простір навколо дівчини. Поступово стіни хати розчинились в гірському пейзажі. Дарина опинилась на соковитій полонині серед чудового буйного лісу. Полонина дуже нагадувала ту, на якій стояла мольфарова гражда, але більш насичена кольорами і без гражди. Ось височенна модрина, з-під якої на полонину в її видіннях вискакував синьоокий вовк. Ось кущ ліщини, повз який вона ходила до лісового озера. Ті ж обриси, ті ж нерівності. Так, безумовно це та ж сама полонина, тільки щось в ній було не так, наче вона з іншого часу... чи виміру.

Дівчина вирішила перевірити, чи є джерело там, де воно б'є на її полонині. Стежку вона знайшла одразу, тільки більш вузку і захашену, наче по ній ходили дуже рідко. А саме джерело серед буйної гущавини розшукала лише тоді, коли почула дзюркотіння струмка, який ховався під опалими гілками та листям. Вгамувавши спрагу смачною джерельною водою, Дарина пішла назад на полонину.

Коли до галявини залишилось якихось двійко метрів, дівчина почула дивні звуки. Хтось загарчав. Потім – затьохкав, потім – задзвякав, потім – зарохкав, а далі усі ці звуки і безліч інших заголосили водночас. За хвилину їх перекрило грізне гарчання і усе змовкло.

Раптом до Дарини дійшло, що вона окремі звуки чудово зрозуміла. Спочатку говорив вовк. І він сказав, що життя з кожним днем стає усе небезпечнішим для всіх лісових істот. Після нього соловей протъохкав, що повітря стає брудним і співати стає усе важче. Його перебила лисиця, яка звинуватила людей у тому, що вони нищать не лише власний світ, а і їх – світ тварин. І нарешті вепр пророхкав, що люди чомусь обзивають один одного свинями, а самі так відгодовують свиней на забій, що ті просто сп'ястися на ноги не можуть, тому і валяються у багнюці. І взагалі ці люди поводяться гірше за будь-як тварину.

Поки Дарина усвідомлювала, що оце зараз підслухала репліки з лісових зборів, як знов пророкотало потужне гарчання. І означало воно одне слово: «Виходь!!!». Вона обережно визирнула з кущів на полонину і побачила безліч всякої звірини. Всі, як один дивились в її бік. Вище всіх сидів величезний ведмідь, який теж дивився на неї.

Дівчина несміливо вийшла з хащів і ступила кілька кроків вперед. Звірі продовжували дивитись на неї. Оговтавшись від нерелальності того, що відбувається, вона підійшла ближче до ведмедя. І той знов гучно загарчав. Тепер Дарина слухала його гарчання уважніше. Він звинувачував людей у нищенні планети, а отже – і у нищенні їх усіх. Дівчина спробувала захистити людство:

– Але ж не всі нищать. Серед людей є й такі, які люблять і захищають природу...

Звірі голосами на всі лади обурливо перебили її, а ведмідь підняв лапу, і коли галас стих, прогарчав, що зусиль окремих захисників природи і тварин настільки недостатньо, що вони нічого не вирішують, тому попереду у всього живого на землі жакливе і коротке життя. В голові набатом гуркотіли звинувачення: «Ви вирубуєте ліси, нищите озера і ріки, отруюєте повітря, забруднюєте і засмічуєте океан, спустошуєте надра, те, що мільйо-

нами років накопичувала в собі планета! Ви вбиваєте звірів задля втіхи і виловлюєте щент рибу! Ви століттями винаходите тисячі знарядь вбивства і ведете між собою криваві війни, вбиваючи і випалюючи усе навколо себе! Ви у своїх наукових лабораторіях катуєте безвинних тварин, виводячи все нові й нові формули, які замість рятувати, лише розповсюджують нові хвороби, наркотики і нежиттєздатних потвор! Ви риєте тунелі і прокладаєте метро, зносите гори і засипаєте байраки, риєте водосховища і осушуєте болота, будуєте хімічні заводи, ні на мить не зупиняючись і не замислюючись, яких смертельних ран завдаєте планеті! Ви не цінуєте і не бережете те, що вам щедро дарує Природа! Ви – нищівники, від яких потрібно рятувати світ, без якого життя не може існувати!». Його звинувачення били прямо в серце. Подумки вона крикнула «Провіднику! Захисти!!! Допоможи мені!!!». В голові сяйнула потойбічна думка: «Це Істина! Приймай її». Дівчині було невимовно соромно і боляче за цю правду. «Допоможи!», але Провідник більше не озивався.

Дарина від сорому затулила обличчя руками і опустилась на коліна. Хто зна, скільки ще тривала б ця мука, але картинка стала згасати, голоси стихати, і нарешті Дарина знов опинилась в спальні мольфара на колінах перед майже пустою скринькою. Лише на її оксамитовому дні сяяло ім'я «Глорій», тобто – «Провідник».

Спілкування з лісовими мешканцями позбавило Дарину сну. Вона думала про те, що буде покладати всі свої сили на захист цього прекрасного і такого вразливого світу.

Згодом до безсоння додалась ще одна незрозуміла тривога, яка лише наростала і не давала заспокоїтись. Коли відчуття небезпеки досягло апогею, дівчина встала і пішла на полонину. Уся її мольфарська суть підказувала їй, що там відбувається щось лихе. Нічне повітря було холодне, наче настала глибока осінь.

Місяць постійно ховався за хмари, які неслися на шаленій швидкості, втім вітру Дарина чомусь не відчувала. Натомість зверху полонини до неї доносились уже знайомі звуки – крижаний хруст.

Вона поволі піднімалась до звуків, намагаючись щось розгледіти у ті хвилини, коли місяць ненадовго визирав з-за хмар. Навколо могили мольфара відбувався незрозумілий рух.

Метрів за десять від могили Дарина нарешті роздивилась своїх старих знайомих – крижаників. Вони зібрались навкруг могили і, розвернувшись до неї спинами, розмахували своїми короткими крижаними рученятами, наче відштовхували щось від себе. Трава перед ними швидко вкривалась інеєм та перетворювалась на білясті крижинки. Поступово крижані істоти просувались вперед, таким чином збільшуючи закрижаніле коло, яке бридко похрустувало під їх ніжками.

Дарина зрозуміла, що якщо зараз їх не зупинити, вони усю полонину разом з граждою та її з Марком перетворять на кригу.

Раптом над самим вухом дівчини почулось загрозливе гарчання. Від несподіванки і страху Дарина підскочила і, розвертаючись, на всяк випадок прикрилась руками. Втім це був всього лише Марко, розлючений рик якого дівчина сприйняла за звіряче гарчання.

– Їх потрібно якнайшвидше зупинити, – проказав Марко, споглядаючи метушню крижаних істот, і додав, – Потрібно кликати метеликів.

– Як?!

Але Марко уже відійшов від дівчини, приклав долоні човником до рота і почав імітувати звуки сурми, які колись дівчина почула серед нічних лісових істот з мінливими іскристими крилами.

За хвилину холодне повітря посвітлішало, заколихалось, наче хтось змахнув велетенським віялом, воно заіскрилося, і навколо дівчини з хлопцем просто з нічного повітря стали один за одним матеріалізуватись велетенські палаючі метелики. Вони почали вишикуватись у широке коло навколо крижаників, і коли їх стало стільки, що крила торкнулись одне одного, метелики закружляли, наче у хороводі. Магічний танок чудових нічних створінь став набирати швидкості і дуже скоро хоровод перетворився на суцільну вогняну стіну у два людських роста. Вогняне коло стало стискатись, вниз по траві побігли струмки талої води, а повітря відчутно потеплішало.

За лічені хвилини усе було скінчено. Задоволені і збуджені метелики закружляли навколо Дарини і Марка, відкривши їм з боку мольфарової могили отвір, аби ті могли побачити справу їх чарівних крил. Трава навколо могили була вогка і зів'яла, наче спарена, і – жодних страхітливих істот.

Дарина відчула, що від небезпеки, яка ще годину тому буквально витала в повітрі, не залишилось і сліду. Вона, в захваті склавши руки на грудях, щиро подякувала вогняним метеликам за таку потужну допомогу. Ті, зробивши іскристими крилами реверанси, радісно засурмили. Цього разу дівчина чудово зрозуміла їх мелодійну мову. З їх сурм вона дізналась, що завдяки їх з Марком мужності недобрий Добрянів простір був розтросщений, а ці крижаники стали останнім зусиллям мольфара вирватися з могильного полону. І що тепер залишки його магії і злості навічно випалені очисним вогнем їх магічних крил.

Звертаючись до метеликів і Марка, Дарина задумливо спитала:

– То ці крижаники – це така собі його зброя? А якщо Добрян і досі має вплив на цей бік життя?... Через якихось інших чаклунських істот?

Метелики заспокійливо засурмили, а Марко відповів:

– Ти казала, що магічний простір старигана зникне після його смерті. Напевно, згодом він і мав зникнути, просто не одразу. Дідова сила була такої потуги, що його світ розвіювався поступово – від меж до центру – місця поховання. Він наче стискався. І навколо могили цей простір усе ще існував. До цієї миті. Коли я ходив повз могилу цього старого дідька, я всередині себе наче знов ставав вовком. З одного боку він використовував цих маленьких потвор свого магічного театру, з іншого – вони просто захищали свій життєвий простір. Тепер вогонь метеликових крил мольфарову магію випалив дощенту. У цьому вогні згоріли й крижаники.

– Певно, ти правий, Марку, я думаю так само. Тільки одне питання. Якщо наші чарівні друзі – нічні вогняні метелики – розтопили крижаників і остаточно випалили Добряннову мольфарську силу, то вони – не слуги мольфара. Чому тоді вони були тут, у

лихому мольфаровому світі? Як і для чого вони в нього проникли?

– Цікаве питання, – почав Марко, але метелики засурмили, перебиваючи його, і він не став продовжувати, розуміючи, що право відповіді вони мають більше за нього.

Метелики з готовністю насурмили вельми дивні речі. Виявляється, вони – дослідники. Їх призначення – дослідження Всесвіту, відшукування в його глибинах райських куточків, де панують рівновага, справедливість, творення, радість і любов. А також з сумом повідомили, що на протязі сотень тисяч років такого гармонійного світу вони ще не зустрічали, тому дуже скоро звідси відправляються у свої подальші пошукові мандри галактичними міжзоряними шляхами. Вони не сумнівались, що десь такий дивовижний світ усе ж таки існує і вони його обов'язково знайдуть.

Дарині від цієї звістки стало сумно. Знов вона втрачає щось хороше.

Коли вогняні метелики попрощалися і покинули зажурених Дарину з Марком, сонце з-за дальніх гірських схилів уже пустило свої перші промені. Черговий ранок настав.

Засмучені прощанням з чарівними друзями, вони всілися на черсаку, аби зустріти схід сонця і початок нового дня на полонині, яку незабаром збиралися покинути.

Дарина, згадуючи насичені подіями останні дні, задумливо сказала:

– Мене все частіше непокоїть одне питання, на яке я ніяк не можу отримати відповідь. Я опанувала стільки магічних технік, стільки всього навчилася... І володіти своїми емоціями, і контролювати свої страхи, і витягувати себе з гіпнотичних станів, і мандрувати в часі та просторі, і проникати крізь землю, і силою уяви міняти свою зовнішність... Але як це все я можу використати при допомозі людям в їх бідах?

Марко порадив:

– А ти просто зазирни у своє майбутнє!

– Не можу я, Марко, зазирати у своє майбутнє. Жодного разу

у мене це не вийшло. Та й не маю права використовувати свої здібності на власну користь. Це один з трьох принципів, які я в жодному разі не можу порушувати.

– Ну, то зазирни в моє майбутнє! Поруч будеш ти, тож не через себе, а через мене щось там побачиш, – запропонував хлопець і додав, – візьму цей гріх на себе і покаюсь...

На це Дарина обурено вигукнула:

– Ні, Марку, це уже буде підлість з мого боку – прикривати свій гріх тобою! І щодо гріхів взагалі ти не правий. Навмисно згрішити, аби потім заздалегідь заплановано покаятись – це не каяття і не очищення.

– Не такий вже мій гріх був би і великий. Всі грішать... – невпевнено промовив Марко.

– Так, без гріху ще жодна людина не прожила. Але виправдовувати цим примноження гріхів – це або лукавство, або самообман. Зрозумій, не можна свідомо згрішити, потім свідомо покаятись і отримати прощення! Усе, прошу тебе, закриймо цю тему.

– Вибач, Дарино, напевно я чогось не розумію... – сказав Марко розгублено.

Айна

Ця розмова їх вочевидь засмутила. Вони замовкли, не дивлячись один на одного. Аби якось залагодити незручну ситуацію і порушити мовчанку, Дарина змінила тему і з примирливими нотками в голосі сказала:

– Я оце подумала, що добре було б колись на місці цієї садиби збудувати гарний санаторій, де можна було б лікувати людям хворі душі... Тут навіть саме повітря лікує. Чарівні ранкові та вечірні зорі. А прогулянки по горах будуть зцілювати краще за будь-якого терапевта. В лісі повно запашних трав, лікувального зілля. Щоб було своє зелене господарство, свої вівці, кози. Навіть трудотерапію можна було б задіяти...

– А ти, Дарино, не забула, що тут похований один лихий мольфар? – зі здивуванням спитав Марко.

– Ні, Марку, звичайно не забула. Тому найближчим часом я планую усе ж таки обійти полонину і почистити її, – і задумливо додала: – В останні дні свого життя Добрян мені багато чого сказав. І я зрозуміла, що від своєї злостивої вдачі він дуже страждав. Але через впертість не зміг її здолати. Тож, якщо тут хтось інший започаткує щось добре і корисне, це дещо примирить його з цим світом і принесе спокій душі. Я відчуваю, що він був би не проти...

Марко хотів заперечити, але їх бесіду раптом перебило жалібне нявчання.

– Ти чула? Ніби кошенья... Але звідки?!!!

Хлопець замовк, прислуховуючись, втім звук не повторився.

– Здалося, певно... Хочу, Дарино, тобі дещо сказати. Не знаю, як ти до цього ся... поставишся, але для мене це важливо... Відколи ми з тобою зустрілись, мене не покидає думка про те, що ми наче створені бути разом...

Дарина зашарілась, не сміючи підняти погляд на Марка. Помітивши її стан, хлопець осікся, але взявши себе в руки, схвилювано продовжив:

– Ти не зрозуміла мене. Я нічого такого не пропоную. Просто я відчуваю, що маю бути з тобою поряд... як захисник, як помічник, як друг. Ти дуже мудра і чесна людина, ти віриш в людську порядність і готова допомагати всім і кожному. Я не дуже мудрий і зовсім не святий, це так. Але я розумію, що у тебе починається нове, дуже складне життя. До тебе потоком підуть люди, а серед них траплятимуться всякі. Тож, хтось надійний має бути поряд, розумієш? А я – надійний. Оце я знаю напевно.

Дарину ці слова розчулили і збентежили водночас. Їй і самій не хотілось прощатись з хлопцем. Вона стільки раз за своє коротке життя втрачала і прощалась, що розлучення з новим другом – сильним і чуйним Марком – для неї стало б просто трагедією. Крім того, дівчина поступово починала відчувати до нього не лише дружні почуття. Не відводячи очей від горизонту, Дарина з почуттям промовила:

– Дякую, Марку, за ці слова, вони для мене дорогого коштують. Зовсім недавно мене оточували дорогі мені люди. Тут у го-

рах мені їх весь час так бракувало... А зараз здається, що це було дуже давно, десь в іншому житті. Дотепер я весь час боялася, що самотність стане моїм прокляттям. Втім, доля змиловилась і подарувала мені зустріч з тобою, і я цьому безмежно рада...

Марко взяв руку дівчини і палко вигукнув:

– Ні, Дарино, ти не будеш сама ніколи! Я завжди буду поряд з тобою, що б з нами не сталося! Віриш?

Дарина з вдячністю поглянула на хлопця і тільки-но зібралась відповісти, як нявчання роздалося знов.

– Ні, таки воно десь тут, це кошеня, – дещо роздратовано проказав Марко і став роздивлятися навколо черсака, – Тільки дивно, як воно могло сюди потрапити?!

– Я здогадуюсь, Марку, як... Це Глорій...

– Глорій? Який Глорій?! Хто такий Глорій?

– Марку, заспокойся, Глорій – це мій Провідник з Засвіття. У кожного мольфара є свій Провідник. Він обіцяв мені кицю. Ця кішка стане моїм тотемом, розумієш?

– Нічого я не зрозумів, але де ж він, той тотем? У нього є ім'я? Мо, покличемо?

– Ім'я? Так... ім'я. Ні, ще нема... Киць-киць-киць...

І тільки коли зіп'ялися і поглянули з черсака, вони нарешті помітили тваринку. Прямо перед самим ґанком у траві сиділо худюще миршаве кошеня з величезними сумними очима. Воно виглядало так, наче від народження нічого не їло, а зараз просто доживає свої останні хвилини. Звісно, сходи́ни черсака для котеняти були нездоланною висотою. Воно сиділо майже нерухомо, хіба що зрідка кліпало величезними смарагдовими оченятами, чекаючи, що хтось на нього зглянеться.

– Ти поглянь лишень, які очі! – скрикнула Дарина і побігла до твариняти. Взявши на руки, дівчина понесла її до себе, геть забувши про Марка. – Я зараз тебе викупаю, покормлю, і ти будеш у мене красуня... Боже, які очі, які очі...

Після купання і їжі змучене кошеня одразу заснуло, а Дарина замислилась над ім'ям для пухнастої подруги. Їй дуже хотілось якесь дуже промовисте ім'я, яке прямо вказувало б на магічний

погляд котячих очей, які сяяли, як два величезних смарагди. Вона перебрала в пам'яті десятки імен, але жодне з них не підходило. Потім стала згадувати казки, які мама і Іванка читали їй в дитинстві, і нарешті пригадала казку про дівчинку Айну, у якої були величезні зелені очі, і яка поглядом могла віддзеркалювати сонячне світло, бо одне зі значень її імені було – дзеркало, а друге – погляд, очі. Отже – Айна.

Кошеня швидко освоїлось, поглядшало і виявилось напрочуд пухнастим, грайливим та кумедним. Марка Айна визнавала, але весь час терлась біля Дарини, тим самим ніби вказуючи, хто її справжня господиня. Спала киця разом з Дариною на її подушці, згортаючись клубочком перед обличчям своєї хазяйки. Коли Дарина уві сні поверталась на інший бік, Айна переходила навколо голови і вмощувалась знов перед обличчям дівчини. Дарину це розчулювало, але певний час вона ніяк не могла зрозуміти, чому саме так спить кошеня – перед її обличчям. Потім дійшло: Айні було важливо відчувати дихання господині.

Кошеня було кмітливе, ласкаве і охайне, що дуже втішало Дарину. Розуміючи, що Айна не просто кішка, а її магічний тотем, дівчина постійно спостерігала за пухнасткою, і та не розчаровувала. Згодом кошеня призвичаїлось видряпуватись по одежі на плече до Дарини, де зручно вмощувалось і напівсонно спостерігало за кожним рухом своєї хазяйки. Дарина розуміла, що місце на її лівому плечі Айна обрала не випадково, тому не згањяла її, а намагалась звикнути до того, що тепер її живий тотем завжди буде з нею.

Час ішов, і Дарина з Марком стали замислюватись, чому на їх полонині не з'являються люди. До того ще й запаси харчів в льосі, хоча їх було ще достатньо, поволі скорочувались. Потрібно було готуватись до від'їзду.

Поки Марко відновлював трухляві місця на даху, зміцнював притули палями, розібраними з овечої загорожі, Дарина ходила в ліс за останнім зіллям, яке ще можна було зібрати. Вона пла-

нувала їхати звідси з запасом рідких лікувальних трав, що ростуть лише в горах.

Одного з вечорів дівчина наважилась ще раз відкрити чарівну мольфу – різьблену скриню, яка тепер стояла не під ліжком спочилого Добряна, а на столі біля тріснутого годинника. Дарина не стала прибирати його зі столу, як символ часу, що будь-якої миті може зупинитись. *Memento Mori...*

Дарина уже настільки звикла, що Айна сидить у неї не плечі, що просто забула про це, коли вдруге підняла кришку скрині. Цього разу вона знов опинилась на тій самій полонині, серед того самого зібрання тих самих тварин, тільки взимку.

Вона добре знала, що має сказати, але хвилювалась так, що навіть не помічала холоду. Дарина стала поряд з ведмедем і звернулась до звіриного товариства:

– Я усвідомлюю, що вам – тваринам – є за що дорікати людям. І є за що нас не любити. Але не всі люди лише використовують і руйнують цей світ. Навіть якщо ви мені зараз не повірите, я все одно покладу усе своє життя на захист природи і ваших дорогоцінних життів. Природа і ви – це єдине ціле, що робить нашу планету прекрасною і неповторною. І мені це не байдуже. Я обіцяю, що...

На цих словах звірі перебили дівчину і, здійнявши невдоволений галас, стали скупчуватись навколо неї. Їх вигляд не обіцяв людині, яка посміла прийти до них, нічого доброго, тому страх що її зараз просто розірвуть, переповнив дівчину. І у цей момент прямісінько над її вухом пролунало таке гучне загрозливе шипіння, що Дарина буквально оглухла, а звірі на кілька кроків відсахнулись.

У тиші, що на хвилину запанувала на полонині, ведмідь взяв слово:

– Я вірю цій людині. Ми не заподіємо їй жодного лиха, бо вона і ще тисячі таких, як вона, нехай їх навіть всього лише тисячі, все ж таки будуть боронити наше з вами право на життя і наш життєвий простір. Інакше серед людей взагалі не залишиться жодної істоти, яка стане на наш бік. Тому від цієї миті кожен з нас

має бути готовим у будь-яку хвилину надати підтримку дівчині, де і за яких би обставин ви з нею не зустрілись...

Звірі мовчки неприязно дивились на дівчину з розлюченим кошеням на плечі, втім більше не намагались дістатись до неї. В замішанні Дарина теж мовчки дивилась на лісове товариство, і не зна, скільки ще тривала б ця недружня мовчанка, якби сеанс чергової подорожі в просторі і часі не закінчився.

Скринька згасла. Айна замурчала і потерлася об вухо дівчини. Дарина погладила свою пухнасту заступницю і подякувала за відчайдушний захист.

Йшов третій тиждень після смерті Добряна, але жодної людини Дарина з Марком на полонині так і не побачили. Вони почали збиратись. Якось Марко, коли Дарина пакувала одяг, зайшов в хату з охайною кліткою з верболозу, яку таємно по вечорах плів у своїй притулі, урочисто поставив її на стіл і промовив:

– Це для Айни. Чуєш, тотеме? Це тобі! Будеш мандрувати у власній хатинці.

Кошеня, наче чудово зрозумівши, що сказав Марко, застрибнуло на лаву, потім – на стіл, наблизилось до клітки, обнюхало її, всілося поряд і стало дивитись на Дарину. Дівчина взяла маленьку пласку подушечку, яку змайструвала спеціально для Айни ще два тижні тому і яку та встигла облюбувати, заправила її в клітку, і – дивина – киця добровільно зайшла всередину, зручно згорнулась калачиком і задрімала.

– От, молодець, – проказав Марко і, помітивши на столі скриню, поцікавився: – Усе забуваю спитати, Дарино, що це за скриня. Скільки її бачив, стільки відчував від неї щось лихе. Якщо це дідова річ, то сі не здивую... вибач, не здивуюсь, коли в ній схована якась біда...

– Це дуже цікава магічна річ, я успадкувала її від Добряна Штефанковича. Допоки вона була його, вона мене до себе не підпускала. Навіть намагалась цапнути, – засміялась дівчина, згадавши своє спілкування зі скринєю. – Називається мольфа. Я уже двічі нею користалася. Вона працює на зразок брами в інший час та простір. І двічі вона переносила мене... знаєш, куди?

На нашу полонину, тільки в інші часи і в різні пори року. Там збиралися звірі і вирішували, що з нами – людьми – робити. Вони звинувачують людство в нищенні планети. І знаєш, я з ними погоджуюсь. За другого разу, якби не Айна, вони б мене розідрали, напевно.

Дарина детально розповіла про обидві подорожі. Весь цей час Марко зацікавлено слухав, з посмішкою поглядаючи на кошеня, яке насолоджувалося безтурботним сном в своїй новій оселі. А потім спитав:

– Два питання: ця скриня скеровує тебе лише на нашу полонину чи може закинути іще кудись? І чому я відчуваю від неї загрозу?

– Я думаю, вона ще нас здивує. А загроза... У неї, розумієш, характер такий: вона визнає лише господаря. Поки була Добрянова, вона мене навіть близько до себе не підпускала, ще й билася. А зараз вона моя і тепер допомагає мені... і не б'ється... – засміялась Дарина.

Наступного дня після подорожі через скриньку на зимову полонину, Дарина вирішила провести магичні смотрини навколо гражди. Вона наготувала по дев'ять жмутів з трьох відьомських зілля: по одному для мольфарового і отарного поховання та сім – для полонини. Склавши зілля в кошик, який вона прив'язала до попружки, дівчина, зібравшись на двір, зняла Айну з плеча і спустила її на підлогу. Втім, кицька з цим вочевидь не погодилась і жалібно занявчала, поклавши лапку Дарині на ногу. Дарина, присівши перед Айною, спробувала її заспокоїти:

– Айнусю, мені треба зробити одну небезпечну справу, тож маєш зачекати на мене тут...

Кішка на це лише застригнула господині на плече і, потершись об її щоку, муркотнула.

Дарина зрозуміла, що Айна не збирається відпускати її саму, тож нічого не залишалось, як іти надвір разом зі своїм вірним тотемом.

Спочатку дівчина з запаленим волоттям та очищувальними замовляннями обійшла мольфарову могилу. Але після вогняних

метеликів місце не виказало жодних загрозливих ознак присутності лихої сили. Нарешті могутній мольфар упокоївся.

Потім Дарина обійшла колом захоронення Добрянних овечок. Зілля лише злегка потріскувало і кілька разів пустило язика кіптяви. Кожен раз перед тим, як волоть починала тріщати або коптити, Айна напружувалась і тихо гарчала, відчуваючи наперед лихі місця, які приховували рештки злих чар.

Третій етап став найдовшим і найскладнішим. Від самих країв полонини Дарина пішла по щільній спіралі, з кожним новим колом поступово наближаючись до центру. Кілька разів жмут спалахував в її руках, наче сірка, миттєво згораючи. Перед цим кішка вишкірялась і шипіла. Навколо гражди зілля почало тріщати, іскрити і гідко смердіти. Айна у ці хвилини голосно нявчала і била лапою повітря, наче намагалась завдати удару невидимому ворогу.

Дивне також відбулось, коли Дарина з Айною обкурювали хатину, де дівчина мешкала. В якийсь момент Дарині почувся приглушений гуркіт під хатиною. Айна у цю хвилину мовчала, але від напруження так впилася кігтями в плече своєї хазяйки, що від болю Дарина мусила її заспокоювати, що, втім, не допомагало, поки гуркіт не стих. Лише після цього кішка прибрала кігті.

А в самому центрі полонини, коли Дарина підпалалила останню волоть, Айна так заверещала на весь голос, що Дарина з несподіванки відскочила на крок назад. І миттєво в тому місці, де вона тільки-но стояла, з-під землі на два людських зрости вгору вдарило полум'я, після якого в небо ще якийсь час піднімався чорний густий дим, який на висоті клубочився і приймав обриси усіх тих істот, які колись відвідували цю гірську галявину. Дим набував вигляду то відьом, то Добряна, то вовка, то крижаників, то злиднів, то гігантських метеликів, то ще якихось чудернацьких створінь. Кожен образ тримався кілька секунд, потім начисто розвіювався, а за ним новий клубок диму приймав нову форму. Разом з залишками магічних істот та їх відлунь випалився самісінський центр Добрянного чаклунського світу.

Вимучена, збуджена, з обпаленою спідницею, подряпанам

плечем, але з відчуттям заспокоєння від нарешті зробленої складної справи, Дарина повернулась у хату, де увесь цей час на неї терпляче чекав Марко. Помітивши напруження знервованого хлопця, дівчина спробувала його заспокоїти:

– Тепер, гадаю, ту чисто і безпечно.

Але одразу пригадавши гуркіт під хатиною, Дарина підхопилась і, покликавши Марка з собою, побігла назовні.

В хатині, начебто, все було на своїх місцях. Дівчина пішла до дверей, які закривали льох, прочинила їх і ошелешено застигла. Сходи униз були вщент завалені грудями землі.

– Льоху більше не існує, – ні до кого не звертаючись, резюмувала Дарина.

Від'їзд

Один за одним минали дні, господа остаточно була приведена до ладу, полонина вичищена, припаси їжі майже закінчились, але на неї так і не вийшла жодна людина. Марко нарешті вмовив Дарину повертатись у світ людей:

– Дарино, через кілька днів почнуться дощі, і нам буде дуже важко спускатись. Потрібно йти зараз.

Марко був правий, але дівчині раптом стало жаль іти звідси. Попри те, що приємного тут відбувалось дуже мало, серце її прикипіло до цієї полонини. Тут вона – дівчина з далекого села – нехай і за короткий час, але стільки всього пізнала і пережила, що і ці гори, і цей ліс, і ця полонина, і озеро з русалками, і хатинка, де вона провела не одну ніч, і уся гражда стали для неї рідними, наче вона прожила тут величезне життя.

З важким серцем Дарина складала в Добрянів бротцак усі зібрані і висушені трави, мольфарові документи і чарівну мольфу, різьблену руками чудового невідомого майстра.

Нарешті настав ранок, коли ще вдосвіта Дарина з Марком вирушили в дорогу, яка в черговий раз мала змінити життя молоді мольфарки, а заодно – і її вірного Марка.

Перш, ніж піти, Дарина вирішила побачити найкоротший шлях до поселення. На цю полонину її спочатку вела доля, потім – синьоокий вовк, діями якого керував непривітний мольфар. Тепер ні магічного простору, створеного Добрянном, ні самого Добрянна не стало, тож на шлях повернення у звичне життя більше не було чужого впливу, і вона могла обрати його сама.

В уяві дівчини вималювалась чудова панорама гір, наче вона дивилась на них зверху. Гонесенькою ниточкою від мольфарової гражди стежка звивалась униз аж до самого поселення, оминаючи її чудове озерце, а потім нижче – ще одне озеро більшого розміру з крихітним острівцем посередині.

Попрощавшись з осиротілою господею, вони рушили униз. Айна спокійно дрімала у своїй новій вербовій хатинці, наче подорожування у такому стані для неї було звичною справою.

Зворотній шлях виявився коротшим, ніж шлях Дарини до мольфара, втім одну ночівлю все одно довелось зробити.

Наступного дня ще до опівдня вони вийшли до чарівного озера з невеличким острівцем посередині. Воно було настільки мальовничим, що молодь затрималась тут, аби помилюватись ним і відпочити. Коли звільнена від клітки Айна зайнялась метеликами, яких тут було безліч, Марко звернувся до дівчини:

– У цього озера є дуже сумна легенда, – і спитав: – Ти знаєш її, Дарино?

– Ти просто розкажи, – попросила Дарина, насолоджуючись краєвидом.

– Тоді слухай. Насправді легенд про це озеро декілька. І про богатиря Синевира, якого звела нечиста сила. І про одного вуйка з сином, який убив батька за гроші. Син катував батька і вимагав зізнатись, де той сховав решту грошей, а батько весь час клявся, що ті гроші, які син знайшов, – то всі, і лише повторював: «Сине, вір!»... Ще за одною легендою на дні озера живе русалка, якій батько заборонив кохати звичайного гуцула. Ця русалка допомагає дівчатам зустріти свого коханого. Ще є легенда, де хлопець Вир – син заможних батьків, а дівчина Синя – навпаки – дочка бідної вдовиці...

– Марку! – перебила хлопця Дарина, – ти мені лекцію з краєзнавства читаєш чи що? Хочу легенду! Гарну, про велике кохання...

На словах про велике кохання хлопець зашарівся, але збити його з розповіді дівчині не вдалося, тож він продовжив:

– Остання легенда, яку я знаю, в яку вірять тутешні люди, якраз про велике кохання. Вона мені нагадує історію Ромео і Джульєтти. Напевно, у кожного народу є така історія. Колись давно тут мешкав багатий граф. Усе навколо тут було його – і землі, і ліси, і тварини, і люди. Такий поміщик. Люди жили бідно і працювали на нього: обробляли землю, рубали ліс, пасли овець... У графа була гарна дружина, яка померла пологами, залишивши йому доньку з такими синіми очима, що за них він назвав її Синь. Вона виросла найвродливішою дівчиною з усіх. Чутки про її неперевершену вроду сягнули далеко за межі графства. Звичайно, граф дуже любив доньку, оберігав її і готував їй чудове заможне життя. Багато парубків до неї залицялось, але він ніяк не міг вирішити, хто з них буде для Сині кращим чоловіком.

Якось граф поїхав подивитись, як там його люди працюють, і узяв з собою Синь. Вони зупинились на великій полонині. І поки батько займався справами, дівчина пішла назбирати квітів. На тій полонині у цей час бідний пастух Вир пас овець. У нього була сопілка, на якій він майстерно вправлявся. Та й сам хлопець був незвичайної вроди. Синь почула гру і пішла подивитись, хто так гарно грає. Побачивши одне одного, вони закохались до нестями. Але Вир не був заможним, тож Синь, аби не викликати гнів батька, стала зустрічатись з ним таємно.

Втім, батько все одно дізнався і від люті наказав своїм служкам убити Вира. Одного дня, коли Вир пас овець, вони зі скелі скинули на нього величезний камінь. У мить загибелі Вира Синь відчула таку тривогу, що одразу побігла до коханого, але побачила лише цей камінь і останки свого Вира. Від горя вона обійняла камінь і заридала. Вона так довго і так гірко плакала, що її сльози затопили всю долину, утворивши це озеро з такою ж синьою водою, як її очі, і такої ж кришталевої чистоти, як її невісні сльози. Оцей острівець посеред озера – вершина того каменю.

Закінчивши розповідь, Марко глянув на Дарину. Вона сиділа з закритими очима, обійнявши коліна руками і поклавши на них голову.

– Дарино! Ти спиш?! – здивовано скрикнув Марко.

Дівчина, не відкриваючи очей, відповіла:

– Звичайно, не сплю, я уважно слухаю, продовжуй.

– Та я, власне, уже закінчив.

Тоді Дарина відкрила очі, підняла голову, і, дивлячись на хлопця, промовила:

– У тебе теж сині очі, Марку, як у Сині.

Від цих слів Марко так почервонів, що Дарина поспішила перевести на інше:

– Ти, виявляється, чудовий оповідач. І історія чудова, хоча й дуже сумна. Колись давно я таке чи то читала, чи то чула, але без усіх цих подробиць. Дякую, Марку, розважив.

Наступні кілька годин швидкої ходи добряче наблизили подорожніх до найближчого поселення. Десь за кілометр від нього вони помітили на стежці перед собою людину. Це була літня жінка з кошиком. Щось знайоме було Дарині в її постаті. Та лише, коли молодь наздогнала жінку впритул, і вона, почувши кроки за собою, обернулась, дівчина узнала в ній бабу Солю.

Ця зустріч для усіх трьох стала настільки радісною і зворушливою, що вони навіть забули іти далі. Баба Соля зі сльозами на очах зізналась, що уже навіть не сподівалась побачити дівчину. Насилу впізнавши Марка, вона з плачем в голосі: «Марку, синку, слава Богу, живий!!!» міцно цілувала його і ніяк не могла натішитись з його появи. Усі троє то плакали, то сміялись, весь час обнімаючись. Не зна, скільки тривали б ці радісні обійми, якби Айна не подала голос. Вона так тоненько і жалібно занявчала, що усі, як по команді, повернулись до кицьки, яка своїм голосом наче прохала їх: «Час рушати далі!».

– Та чого ж це ми, – заклопотано промовила баба Соля, – пішли, дітки, от же радість стала... – і хутко пішла униз стежкою, зазиваючи рукою їх за собою.

Але, зрививши лише кілька кроків, одразу ж зупинилась, по-

вернулась до Дарини, уважно глянула на неї, потім – на Марка, потім знов – на Дарину і, пильно зазираючи їй в очі, стурбовано промовила:

– Я знаю... відчуваю, що мольфара більше нема, помер, певно. І ти, доню... ти ся змінила. Щось нове у тебе в очах бачу. То ти тепер мольфарка, так?

– Так, бабо Солю, я тепер мольфарка. Поки ще не знаю, яка, але посвяту прийняла. І не лише від Добряна...

– То його Добрянном звали? Треба ж таке... Добрян... – баба Соля похитала головою і сказала: – Тоді вам одразу тра йти до голови сільради, – і поспішила до селища, більше не обертаючись.

Кінець одного шляху є початком іншого

За годину вони вийшли до селища. Дарина знов опинилась на тому місці, де вона кілька тижнів тому прощалась з останнім людським поселенням, самотньо прямуючи на пошуки таємничого мольфара. Та мить прощання здалася дівчині такою далекою, наче це було не в її житті, а в якомусь старому забутому кіно. І хоча її очам нарешті відкрився знайомий і такий милий серцю краєвид долини з живим людським світом, тепер вона поверталась у нього іншою людиною, з іншими відчуттями та іншими планами. Ще один – короткий, але насичений і вирішальний етап її життя залишився позаду.

Баба Соля наказала Дарині з Марком не гаяти час і йти одразу до голови, який зазвичай працює в сільраді допізна, розповісти про смерть мольфара і про повернення Марка. Голова у них людина чудова і розумна, але якщо раптом знадобляться свідки, то нехай голова звернеться до неї. І ще сказала, що після сільради нехай ідуть до неї. На ніч глядячи, нема чого їхати далі.

Біля Соліної хати вони розпрощалися, і Марко впевнено повів Дарину до сільського голови.

Голова, як і казала баба Соля, був на місці. Узрівши Марка,

лише одну коротку мить він уважно розглядав знайоме обличчя, а потім так зрадів, наче побачив сина, що повернувся живим з війни.

– Марку! Невже це ти, синку?!!! Яке щастя! – Він міцно обійняв хлопця, потім відсунув від себе, роздивився і знов притиск до грудей. – Мені тут уже усі казали, аби я записав тебе в померлих! Та я – ні, як можна живу людину списувати, тим більше – такого парубка! Ах, ти ж мій легіню! Я такий радий!!!

Коли нарешті радість голови дещо вщухла, він запросив їх присісти і з цікавістю спитав:

– Ну, розповідай, де ж ти стільки часу був, чим займався? І не забудь познайомити зі своєю чарівною нареченою...

На цих словах Марко зашарівся і закашлявся, а Дарина відчула стукіт власного серця. Опанувавши хвилювання, Марко почав розповідь:

– Якщо коротко, Оресте Тадійовичу, я пішов до мольфара у навчання. Тільки мольфаром не став, не вийшло. Мольфаркою стала Дарина, – і хлопець подивився на дівчину, якій від шанобливого погляду голови стало ніяково. – Кілька тижнів тому дід... тобто, той мольфар помер. І ми з Дариною його поховали...

На цих словах голова перебив Марка і звернувся до дівчини:

– То тепер ти наша мольфарка?

– Так, пане голово, я пройшла навчання і тепер мольфарка, але я... ми звідси їдемо. Добрян Штефанкович – той мольфар – залишив на мене усе своє господарство, ось його документи і заповіт, – і Дарина поклала перед головою папери.

– Помер, кажете? – Спитав голова, уважно вивчаючи паспорт і дивуючись віку померлого мольфара.

А Дарина додала, що з його слів насправді йому було набагато більше років. Голова був людиною досвідченою, мудрою і, поміркувавши, вирішив, що спрямовувати в гори комісію щодо вивчення обставин смерті діда, про якого усі давно забули і якому, якщо вірити паспорту, було далеко за сто років, стало б зайвим клопотом, тож просто зафіксував у книзі факт смерті і попросив ненадовго залишити заповіт у нього, аби він зміг його скопіювати про всяк випадок. Паспорт Добряна він також зали-

шив у себе. Коли зі справами було покінчено, голова спитав:

– Ну а тепер кажіть, що я можу для вас зробити?

На це Марко спитав сам:

– Оресте Тадійовичу, як там мої батьки? Дуже хочу їх побачити.

Голова помітно засмутився і, наче вибачаюся, повідомив:

– Бачиш, синку, ти так раптово зник... батьки шукали тебе, чекали... Неньо твій за рік захворів, я гадаю – від туги. Помер. А ненька поховала його, продала хату і виїхала до міста до сестри. Десь за півроку вона приїздила, ходила по всіх, розпитувала, чи не чув хто про тебе. Дуже змарніла була, хвора. Оце згадав, – вона залишила для тебе свою міську адресу, чекай, знайду. А як там вона зараз – не знаю. Поїдеш – передавай від мене вітання.

Почувши про батьків, Марко повільно опустив голову і замер у розпачі. Лише жовна, що заходили на вилицях, і сльози на щоках виказували його горе. Поки хлопець стримано плакав, голова знайшов у сейфі папірець з адресою тітки і поклав його перед ним.

Дарина, яка досі мовчки слухала розмову чоловіків, раптом відчула щось недобре. Айна в клітці тривожно нявкнула і просунула лапку між прутами, наче намагалась вибратись з клітки. Марко продовжував сидіти, не піднімаючи очей. Дівчина уважно поглянула на хлопця, потім перевела погляд на голову і одразу зрозуміла, що йому погано. Не витримав літній чоловік хвили емоцій, які йому довелось пережити за короткий час несподіваної зустрічі зі зниклим земляком. Уважно вдивляючись в область грудної клітини голови, новопосвячена мольфарка побачила серце, яке билось з загрозливою швидкістю, при цьому майже не виштовхуючи кров. Дівчина знала, що за кілька хвилин від такого стану може вдарити інфаркт.

Дарина підійшла до пана Ореста, взяла його за руку і наказала перейти на невеличку канапу, яка на щастя стояла в кабінеті голови під вікном:

– Пане голово, з вами зараз може статись удар. Вам терміново потрібно лягти. Де у вас аптечка?

Голова і сам відчував, що йому стало недобре, тому він мляво

махнув у бік сейфа рукою і слухняно перейшов до канапи, де дівчина допомогла йому лягти горілиць, і відразу кинулась до сейфу.

На щастя, в аптечці знайшовся нітрогліцерин. Після того, як голова поклав пігулку під язика, Дарина, поклавши долоню на область хворого серця, зробила спробу примусити його виштовхувати кров у безпечному режимі. Спочатку долоні стало жарко, потім вона відчула, як десь з глибин її єства, від самого сонячного сплетіння через плече по руці пішли потужні гарячі пульси. Вона побачила, як зелені тонкі промені від її руки оповили серце і замерехтіли навколо нього. Сердечний клапан напнувся, відкрився і нарешті виштовхнув кров в артерію. Серце уповільнило скорочення і стало битись рівномірно. Набряк з обличчя голови зійшов, і воно поступово втратило синюшний відтінок. Їй вдалось.

З відчуттям задоволення, дівчина відняла руку від голови і присіла біля Марка, який від моменту, коли голові стало погано, не зводив з нього переляканого погляду.

– Як він? – З тривогою в голосі спитав хлопець.

– Загроза минула, не турбуйся, Марку. Як ти?

– Не дуже... Чогось подібного я чекав і боявся усі три роки, але все одно якось боляче і страшно було почути... не був я до цієї звістки готовий. Я взагалі виявив себе повним дурнем з тим мольфарством. Весь час карав себе думками про це, але що з того?! Своєю нерозважливістю я прирік на страждання своїх найрідніших людей. І навіть на смерть... Цей гріх я уже ніколи не спокутую. Отак я...

– Не карай себе. Ти зробив те, у чому на той час був упевнений. Ти не міг знати, що чекає тебе попереду...

– Мав знати! Мав розуміти, мав краще подумати!!! Ніколи собі не пробачу...

– Марку, дуже прошу, візьми себе в руки, вам обом одночасно я не зможу допомогти, тож поможи мені зараз ти...

– Пробач, Дарино, ти права. Я вийду на повітря, – і хлопець пішов геть з кабінету голови.

А дівчина дістала з бротцака жмут зілля, поклала його на стіл,

взяла олівця, аркуш паперу і стала на ньому щось писати.

Коли вона майже дописала, Марко повернувся і мовчки присів за стіл. Дарина звернулась до голови, який, уже сидючи на канапі, терпляче чекав, коли Дарина закінчить:

– Оресте Тадійовичу, ви не дуже здорові. Ваше серце вкрите шрамами і рубцями, наче його сікли ножем. Це свідчення багатьох мікроінфарктів, які ви вочевидь перенесли на ногах. Я взагалі дивуюсь, як ви досі живий. Вашому серцю дуже важко штовхати кров. Вам терміново потрібно лікуватись. Найкраще – в лікарні. А головне – час вам уже на відпочинок. Досить працювати. Інакше ваш мотор просто зупиниться. Оце вам зілля, оце вам рецепт, як його вживати.

– Дякую, доню, ти врятувала мені життя. Повік тобі вдячний буду. Я тепер бачу, що ти справжня мольфарка. Дуже хотілося б, аби ви залишились тут. Мо, хоча б згодом, повернетесь?

– Всяке може бути, пане голово, – ухильно відповів Марко, – можливо, пізніше...

Дарина наказала голові йти додому, запарити зілля і вживати відповідно до рецепту, і вони, попрощавшись, вийшли назовні.

– Ну що ж, Марку, пішли до нашої баби Солі, – сказала Дарина, роблячи перші кроки в бік хати знахарки.

Марко, не рушаючи з місця, взяв дівчину за руку і спитав:

– Дарино! Ти що, нічого не зрозуміла?!

Дівчина поглянула на вечірні гори, вдивляючись в них, наче намагаючись розгледіти крізь них своє подальше життя, потім уважно глянула на парубка і спитала:

– І що ж я маю зрозуміти, Марку?

Марко з жаром відповів:

– Ну якже... Я на відміну від тебе мольфаром не став... На жаль... Але важливі речі я відчуваю серцем. Надто, коли важливе відбувається з не байдужими мені людьми. Зараз там – в кабінеті голови – нарешті на всю потугу запрацювали твої магичні сили, і саме від цього моменту почалось найважливіше, те, до чого ти так важко йшла, розумієш?! Почався новий відлік твого життєвого шляху – шляху справжньої мольфарки.

Усе, що відбувалось з тобою досі, – то була прелюдія. А в цьому мить зазвучала...

– Симфонія магічних інструментів...

ЗМІСТ

Дарина	3
Оксана	12
Мама	15
Баба Соля	23
Гіркі спогади	27
Гори	35
Рада Радимівна	36
Гори	43
Вовк	47
Заочна посвята	62
Мольфар	65
Таємниці мольфара	72
Наука	80
Сповідь старого мольфара	107
Ініціація	117
Смерть мольфара	125
Мольфа	135
Айна	141
Від'їзд	149
Кінець одного шляху є початком іншого	153

Літературно-художнє видання

КИМСТАЧ Ніна

ДАРИНА

Ініціація

Технічний редактор
Олег Бориліук-Міськов

В авторській редакції

Підп. до др. 17.07.2017.
Формат 60x84¹/₁₆.
Папір офісн.
Друк цифр.
Гарнітура Mysl.
Ум. др. арк. 9,3.
Обл. вид. арк. 9,3.
Тираж 300 прим.

Видавець О. Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
пр. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;
0-362-24-45-09; 068-025-067-4;
olegzen@ukr.net

Друк: «ЕСТЕРО»
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 24687 від 28 жовтня 2014 р.
пр. Кн. Романа, 6/18, м. Рівне, 33022;
0-362-40-00-15; 068-22-62-444;
645874@ukr.net